

Stockholms stads fattigvårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fattigvårdsnämnden.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 1268), t. 22 55 00 (växel); sessionsdag: vanligen andra och fjärde måndagen i varje månad.

Då Stockholm blev stad omkring 1250, var fattigvården huvudsakligen frivillig. Kyrkan men även enskilda gävo pengar och förnödenheter åt de fattiga, som voro hänvisade till tiggeri. Jämte detta allmøsesystem blevo under 1300-talet särskilda välgörenhetsföreningar allt vanligare. Bland dem märkas dels under religionens helgd stående gillen, såsom Helga Lekamens gillet, Vår Fru gillet, S:ta Gertruds gillet, S:ta Catharina gillet m. fl., dels yrkesföreningar, skrän. Utom klostrens fattigvårdsavdelningar förekom anstaltsvård redan i slutet av 1200-talet i helgeandshus, senare även i hospital, inrättade av kyrkan och enskilda. Bland dessa anstalter märkas Helgeandshuset, S:t Örjans hospital och Själagården. Redan i början av 1400-talet stodo nämnda anstalter under uppsikt och i någon mån även ledning av borgmästare och råd.

Genom Västerås recess 1527 bröts medeltidskyrkans ledning av fattigvården. I Stockholm överflyttades administrationen av anstaltsvården fullständigt till borgmästare och råd genom k. brev 1527 och 1531. Genom k. brev 1551 förldades anstaltsvården från 1557 eller 1558 till nyuppförda byggnader vid Danviken. Danviks hospital är stadens första egentliga fattigvårdsanstalt för barn, sjuka och gamla och var länge även stadens enda sjukhus för kropps- och sinnessjuka.

Under 1600-talet inriktades fattigvårdspolitiken på lösdriveriets bekämpande och allmøsesystemets ersättande med ordnad anstaltsvård. I ett k. brev 1621 anbefalles upprättandet av ett allmänt barn- och tukthus i Stockholm. Anstalten började sin verksamhet 1625 å Gråmunkeholmen och flyttades 1636 till Norrmalm, vilken anstalt sedermera benämndes stora barnhuset.

Sedan överståthållarämbetet inrättats 1634, uppdrogs fattigvårdsförvaltningen 1636 åt magi-

stratens justitiekollegium och överflyttades 1672 till magistratens politiekollegium, som anses såsom stadens första organiserade fattigvårdsförvaltning med särskild fattigvårdsexpedition för hela staden. Nämnda kollegium tjänstgjorde såsom stadens fattigvårdsmyndighet till 1807. Med avseende å den enskilda hjälpverksamheten under 1600-talet märkes särskilt stiftelsen Utricæ Eleonoræ hospital, vars hem, Drottninghuset, uppfördes 1686, och som ännu består.

1700-talet är det legala tiggeriets sista skede. Fattigvårdspolitiken var under denna tid även ett led i näringspolitiken (merkantilismen). Ett första försök till obligatorisk arbetsförmedling gjordes 1732—1735 med ett »Adresse-Contoir». Efter utredning av 1724 års brandkommission decentraliserades anstaltsvården till församlingarna. Under 1740-talet verkställdes utaxering till församlingarnas fattigvård, och omkring 1750 hade de flesta territoriella församlingarna åtminstone ett tillfälligt hem för fattiga. 1756 uppfördes fattighus för bl. a. Nicolai församling å Sabbatsbergs tomtområde, varest senare fattighus uppfördes även för vissa andra församlingar. Då församlingarna förbehöll sig rätten att administrera sina fattighus, förlorade politiekollegium sin centrala ledning men behöll bl. a. inspektionsrätten. På brandkommissionens initiativ öppnades 1773 frivilliga arbetshuset på söder och 1797 frivilliga arbetshuset på norr. År 1755 anlades vid Danviks hospital en upptagningsanstalt för späda fattiga barn, det s. k. politiebarnhuset; genom sammanslagning 1785 med det s. k. stora barnhuset uppkom det sedermera s. k. allmänna barnhuset. Samtidigt förordnades om barnens utackordering till fosterföräldrar på landet. Under senare delen av seklet tillkommo talrika fromma stiftelser, bland vilka märkas de ännu bestående frimurarebarnhuset 1753 och barnbördshuset Pro Patria 1772.

Den omkring 1750 genomförda decentraliseringen av anstaltsvården utsträcktes omkring 1800 även till övrig understödsverksamhet. Därigenom blev förvaltningen splittrad mellan politiekollegium och församlingarnas fattigvårdsdirektioner, vilket föranledde k. m:t att tillsätta en fattigvårdskommitté 1805. Kommitténs »Plan till

FVN en allmän fattigvård i Stockholm fastställdes i huvudsak 1807.

Såsom överstyrelse inträdde 1808 k. direktionen för allmänna fattigvården. Därmed var fattigvården fullständigt centraliserad. Av flera orsaker misslyckades dock planens genomförande och genom k. brev 1812 fastställdes en ny fattigvårdsstadga, innebärande återgång till decentralisation. »Allmänna fattigvården» ställdes visserligen under överståthållaren, men församlingarna förvaltade såväl fattighusen som fattigvården i övrigt ganska självständigt. Denna organisation blev gällande till 1843, då en ny k. förordning utfärdades. Centralmyndighet blev nu stadsnämnden. Ledningen av församlingsfattigvården utövades av 8 församlingsnämnder, en i varje församling. Förordningen gällde till 1864.

I k. förordningen den 23 maj 1862 om kommunalstyrelse i Stockholm stadgades, att den allmänna fattigvården i staden skulle besörjas av *Stockholms stads fattigvårdsnämnd*, för vilken instruktion fastställdes av k. mt den 4 mars 1864. För dess verksamhet gällde bl. a. k. förordningarna angående fattigvården den 13 juli 1853 och den 9 juni 1871.

Enligt nu gällande lag den 14 juni 1918 om fattigvården skall fattigvård — d. v. s. det underhåll och den vård, som äro erforderliga, samt för minderårig, d. v. s. den som icke fyllt sexton år, jämväl uppföstran — meddelas minderårig eller den, som i följd av ålderdom, sjukdom, lyte eller eljest bristande kropps- eller själskrafter är oförmögen att genom arbete försörja sig och som saknar medel till sitt livsuppehälle samt icke annorledes erhåller hjälp (obligatorisk fattigvård). I övrigt ankommer det på fattigvårdsnämnden att meddela fattigvård i de fall nämnden prövar nödigt (frivillig fattigvård). Ang. kommunala pensionstillskott m. m., se sid. 342. I den mån skäl till eftergift icke förefinnes, äger fattigvårdsnämnden uttaga ersättning för lämnad fattigvård av den, som åtnjutit fattigvården, samt i fall av obligatorisk fattigvård jämväl av den, som lagligen bort ansvara för försörjningen. Ovillkorlig försörjningsplikt åligger föräldrar gentemot minderåriga barn samt man gentemot hustrun. I övrigt åligger det föräldrar och barn att i mån av behov, å ena, samt förnåga, å andra sidan, försörja varandra, så att de ej falla fattigvården till last. Sådan villkorlig försörjningsplikt åligger också hustru gentemot mannen.

Enligt 44 § kommunallagen skola fattigvårdsuppgifterna handhas av en fattigvårdsnämnd. Nu gällande instruktion för fattigvårdsnämnden, fastställd av k. mt den 31 januari 1941, förordnar, att högsta ledningen av stadens fattigvård tillkommer nämnden, som har att, i enlighet med gällande författningar, på tjänligaste sätt ordna och besörja fattigvården jämte därmed sammanhängande angelägenheter. Erforderlig vård å sjukhus av medelösa besörjes för fattigvårdssamhällets räkning av sjukhusdirektionen.

Den under fattigvårdsinspektören tidigare lydande registerbyrån med ett kortregister för alla personer, som erhållit fattigvård, upphörde genom tillkomsten av socialregistret.

Genom beslut den 26 maj 1953 hava stadsfullmäktige dels uppdragit åt fattigvårdsnämnden att handhåva de uppgifter rörande pensionärshem och pensionärsbostäder, som tidigare åvilat pensionsnämndsdelegerade (se sid. 278), dels ock överflyttat handläggningen av de arbetsuppgifter, som förut ankommit på pensionsnämndsdelegerades kansli, till fattigvårdsnämnden. (Utl. 1953: nr 183.)

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Vid början av varje tjänstgöringsår utser nämnden inom sig en vice ordförande. Åt särskilda delegerade må överlämnas rätt i fråga om fattigvårds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med fattigvårdsreglementet för Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas (se sid. 264). Inom var och en av huvudstadens territorialförsamlingar skall finnas en av nämnden förordnad fattigvårdsstyrelse.

En ledamot av barnavårdsnämnden skall enligt instruktionen för barnavårdsnämnden jämväl vara ledamot av fattigvårdsnämnden. Med hänsyn till det nära sambandet mellan fattigvårdsnämndens och barnavårdsnämndens verksamhetsområden har vidare i fattigvårdslagen föreskrivits, att, i den mån så prövas påkallat, representanter för barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden eller dessa myndigheter i deras helhet böra sammankomma för rådplägnung om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Uppstår tvekan därom, vilken av myndigheterna, som i visst fall har att ingripa, kan avgörandet härutinnan hänskjutas till en särskild tremanannämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt därjämte en för ett år i sänder utsedd ledamot från vardera nämnden.

Nämnden biträdes i sin förvaltning av en fattigvårdsdirektör.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnd, fastställd av k. mt 31 jan. 1941, med ändr. (Kf 1940: nr 69, 1952: nr 63). Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖÅ 28 nov. 1931 med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933, fastställt av ÖÅ 9 febr. 1933 och förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes av ÖÅ 14 juli 1934 samt ändr. (se Kf 1931: nr 80, 1933: nr 4, 1934: nr 17, 1952: nr 79). Lag 14 juni 1918 om fattigvården, med ändr. (Kfh 1946: sid. 304; Svf 1947: nr 555, 1948: nr 291, 720, 1950: nr 620). Lag 26 juni 1947 ang. kommunala pensions-tillskott m. m. (Svf 1947: nr 528). Lag 2 maj

1919 ang. lindring i de mindre bemedlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka (Kfh 1946: sid. 305). Lag 20 mars 1936 om socialregister, med ändr. (Kfh 1946: sid. 861; Svf 1947: nr 525).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 56,420,232 kr. (därav engångs 1,193,918 kr.), dessutom förlagsmedel 843,820 kr., kapitalbudgeten, låne-medel, inom linjen 5,395,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 13,861,591 kr.

Fattigvårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse.

Vice ordförande.

***Johnsson, J. W.**, pastor, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Hagström, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.

***Hanson, P.-O.**, redaktör, stadsfullm.

***Holmblad, Margit E.**, kammarskrivare, stadsfullm.
Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.

Osbjer, Å. A., förste postassistent, stadsfullm.
Robinson, S. N. A., typograf.

***Setréus, I. M.**, kassör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Bergqvist, T. V.**, notarie.

***Bergvall, Birgitta**, kontorist.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall ledamöterna i första hand ersättas av: inom arbetarepartiet ordföranden av suppleanten hr Bergqvist, ledamoten hr Setréus av suppleanten hr Sjöstrand, ledamoten hr Robinson av suppleanten hr Gustavsson samt ledamoten fru Johansson av suppleanten hr Larsson; vid förfall för personlig suppleant inträda suppleanterna i följande ordning, hrr Sjöstrand, Bergqvist, Gustavsson och Larsson; inom folkpartiet vice ordföranden och hr Hanson av suppleanten fru Cavallin, ledamoten fröken Holmblad av suppleanten hr Hebert samt ledamoten hr Osbjer av suppleanten fröken Bergvall; vid förfall för personlig suppleant inträda suppleanterna i följande ordning, fru Cavallin, hr Hebert och fröken Bergvall; inom högerpartiet ledamoten fru Hagström av suppleanten fröken Meurling. Om någon suppleant enligt den för varje partigrupp angivna ordningen icke finnes tillstädes, skall såsom ersättare inträda den till tjänsteåren äldsta suppleanten, varvid dock skall iakttagas, att representanter för de borgerliga partierna i första hand skola ersätta varandra.

***Cavallin, f. Lindberg, S. M. L.** (Sia), fru.

***Gustavsson, K. G.**, tjänsteman.

Hebert, J., arkitekt.

Larsson, Emil W., tf. extra assistent, stadsfullm.

Meurling, Margareta S. M., förste kontorsskrivare, stadsfullm.

Sjöstrand, G. E., kontorsassistent.

Sekreterare (3,504 kr.).

Hörlén, S. I., kanslichef (se sid. 507).

Fattigvårdsnämndens delegerade.

Delegerade för understödsärenden.

Se sid. 264.

Budgetdelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf.; **Hagström, f. Svensson, Anna M.**; **Johnsson, J. W.**; **Robinson, S. N. A.**

Tjänstedelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf.; **Bergqvist, T. V.**; **Bergvall, Birgitta**; **Hagström, f. Svensson, Anna M.**; **Osbjer, Å. A.**; **Robinson, S. N. A.**

Anstaltsdelegerade.

Se sid. 281.

Byggnadsdelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf.; **Bratt, Mabel M.**; **Hebert, J.**; **Löfgren, H. S.**; **Setréus, I. M.**; **Sjöstrand, G. E.**

Tremannanämnden.

(Med uppgift att avgöra vissa ärenden jämlikt 38 § 2 mom. fattigvårdslagen; jfr sid. 262.)

Angående tremannanämndens sammansättning, se sid. 293.

Revisorer.¹⁾

Stadsfullmäktige utse årligen i december sju revisorer jämte tre suppleanter för granskning av fattigvårdsnämndens, hemhjälpnsnämndens, pensionsnämndsdelegerades samt styrelsens för vård och undervisning av psykiskt efterblivna räknare och förvaltning under nästföljande år.

Arntyr, S. O., ingenjör.

Asplund, O. S. E., köpman.

¹⁾ Fattigvårdsnämndens revisorer granska jämväl förvaltningen av de medel, som tillhör församlingarnas enskilda fattigvård.

Hedblom, S. B. A., fil. lic.
Hermansson, K. T. E., f. d. vaktmästare.
Lindén, L. G. A., direktör.
Lundqvist, Ernst J., redaktör, ordf.
Stjernqvist, H. O., byrådirektör.

Suppleanter:

Ek, K. A., kassör.
Falk, E. Ch. (Emy), kassörska.
Löwgren, S. L., ombudsman.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

*Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25
(postadress: Stockholm 1); t. 2255 00
(växel); sessionstid: onsdagar kl. 15.*

Fattigvårdsnämnden har alltsedan 1899 åt särskilda delegerade överlämnat att i fråga om understöds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med reglementet för fattigvården i Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden skola utses årligen av nämnden till ett antal av minst tre och högst sex ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Till ordföranden utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 april 1953 arvode med 500 kr. per år. Ärendena skola beredas och föredragas av fattigvårdsinspektören, som även verkställer delegerades beslut samt äger, under tiden mellan delegerades sammanträden, vidtaga de åtgärder, som ej följa uppskov.

Delegerade för understödsärenden tillkommer:

att för intagning å anstalter enligt vissa grunder remittera vårdbehövande personer:

till ålderdomshem: i Stockholm hemortsberättigade behövande personer, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan dylik anledning, utan att vara i behov av sjukvård, behöva varaktigt omhändertagas, och som genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att å sådant hem intagas;

till vårdhem: behövande personer, som i följd av kroppslig eller andlig svaghet, varaktig sjuklighet eller annan dylik anledning äro i behov att omhändertagas för sjukvård, dock utan att behöva vård å sjukhus;

till försörjningshem: i någon mån arbetsföra behövande personer, som äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, ävensom i Stockholm hemortsberättigade behövande arbetsföra personer, som ansöka om inträde;

till mödrahem: behövande kvinnor, som vänta sin nedkomst eller kvinnor med spädbarn;

till andra tillgängliga anstalter: behövande personer, som där kunna beredas lämplig och erforderlig vård;

att till utackordering remittera behövande personer, vilka anses böra erhålla mera personlig vård;

att i övrigt bevilja fattigvård eller annat understöd i sådana fall, där prövningen ej enligt meddelade bestämmelser tillhör annan;

att i de fall, där delegerade beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjtit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, vara bevakade;

att vid bevakandet av fattigvårdssamhällets rätt mot understödstagare och för dem försörjningspliktiga å nämndens vägnar utfärda arbetsföreläggande, som avses i 71 § lagen om fattigvården;

att föranstalta om hemsändning eller avhändertagande av understödstagare;

att i fall, då sökande anmäler missnöje med fattigvårdsstyrelsens beslut, eller på fattigvårdsinspektörens framställning pröva fattigvårdsstyrelsens beslut; samt

att besluta i frågor sammanhängande med uttagning av hyresgäster till pensionärshem och pensionärsbostäder, varvid delegerade vid behandling av dessa ärenden konstitueras sig som delegerade för pensionärsbostäder.

Vid handläggning av sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem och försörjningshem [eller asyl för husvilla], skall med vissa undantag yttrande inhämtas från vederbörande fattigvårdsstyrelse.

I anslutning till stadsfullmäktiges beslut den 26 maj 1953 om överförande av vissa arbetsuppgifter från pensionsnämndsdelegerade till fattigvårdsnämnden har nämnden uppdragit åt delegerade att handlägga frågor berörande uttagning av hyresgäster till stadens pensionärshem och pensionärsbostäder (se sid. 278).

Reglemente. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med tillägg.

Delegerade.

Setréus, I. M., kassör, stadsfullm., ordf.; Hansson, P.-O., redaktör, stadsfullm.; Holmblad, Margit E., kammarskrivare, stadsfullm., vice ordf.; Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; Meurling, Margareta S. M., förste kontorsskrivare, stadsfullm.; Robinson, S. N. A., typograf.

Suppleanter: Bergqvist, T. V., notarie; Cavalin, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru; Sjöstrand, G. E., kontorsassistent.

Central förvaltning.

Fattigvårdsnämndens expedition.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25
(postadress: Stockholm 1); t. 2255 00
(våxel); expeditionstid: 9—15 (lördagar
och dag före helgdag 9—14).

Fattigvårdsnämndens expedition är nämndens och dess delegerades beredande och verkställande organ. Expeditionens verksamhet är f. n. fördelad på sex avdelningar, nämligen: kansliet, fattigvårdsinspektörens expedition, kamrerarexpeditionen, intendensexpeditionen, ombudsmansexpeditionen och socialregistret.

Fattigvårdsdirektören är chef för den centrala förvaltningen och anstaltsvården. Honom åligger att ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården i huvudstaden, verka för dess följdriktiga handhavande och sunda utveckling, hos nämnden eller dess delegerade göra de framställningar, vilka i sådant syftemål påkallas, samt bringa deras beslut till verkställighet, där ej detta tillkommer annan. Han skall verka för uppehållandet av samarbete såväl med myndigheter och institutioner, vilkas verksamhet berör fattigvården, som ock med föreningar och enskilda, vilka utöva understödsverksamhet eller annan hithörande social verksamhet inom huvudstaden. Han har att bereda och föredraga de ärenden, som tillhöra fattigvårdsnämndens, dess delegerades och beredningars handläggning, samt att avgiva utlåtande i frågor, som av dessa hänskjutas till honom; dock med rätt för honom att i den omfattning han finner lämplig överlämna ärendenas beredning och föredragning åt annan tjänsteman. Därjämte skall han närvara vid fattigvårdsnämndens sammanträden, även om ärendenas föredragning överlämnats åt annan tjänsteman. Han äger rätt att deltaga i nämndens överläggningar, men ej i besluten, samt att i förekommande fall få sin särskilda mening antecknad till protokollet. Fattigvårdsinspektören har bl. a. att utöva chefskapet för sociala byråerna samt att handlägga understödsärenden och andra ärenden, som med dem äga samband, allt i den mån fattigvårdsdirektören ej finner nödigt att själv därmed taga befattning. Fr. o. m. den 1 januari 1948 handlägger fattigvårdsinspektören jämväl frågor rörande remittering av hjälpsökande till vissa kommunala och enskilda anstalter. Genom stadsfullmäktiges beslut den 26 maj 1953 har det uppdragits åt fattigvårdsnämnden att från den 1 juli 1953 handlägga frågor rörande pensionärshem och pensionärsbostäder, i den mån dessa icke avse den förvaltningsmässiga skötseln av fastigheterna. Vidare har fattigvårdsnämnden att svara för fullgörandet av arbetsuppgifter, som sammanhånga med pensionsstyrelsens sjukvårdande och invaliditetsförebyggande verksamhet.

Instruktion. Fattigvårdsnämndens instruktion 3 maj 1932 för fattigvårdsdirektören och fattigvårdsinspektören, med ändr.

Stat år 1954. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 32,802,616 kr. (däruv engångs 280,900 kr.); dessutom förlagsmedel 501,500 kr.; inkomster: driftbudgeten 3,490,346 kr. (Bidrag och ersättningar till utomstående inrättningar.) Utgifter: driftbudgeten 2,246,520 kr., kapitalbudgeten, lånemedel inom linjen 420,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 1,105,000 kr.

Fattigvårdsdirektör (B 19).

Dahlström, A. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₃ 1955);
mottagningstid: 9,30—10,30.

Fattigvårdsinspektör (B 13)

(nrv. inneh. g 24).

Carlsson, B. A. B.; mottagningstid: 9—11.

Kansliet.

Vasagatan 23—25.

Sekreterare (28).

Jacobsson, C. M.

Notarie (26).

Vakant.

Förste kammarskrivare (23).

Jonsson, E. O.; Sandberg, C. M. G., tf.

Personalkonsulent (Ex. 22).

Vakant.

Kontorsassistenter (18).

Ringström, P. A. V.; Tillquist, G. C.

Assistent (18).

Florin, f. Fredriksson, Birgit E.

Förste kontorsskrivare (16).

Magnusson, f. Lundkvist, Edith M.

Kontorsskrivare (13).

Johansen, f. Berglund, Astrid.

Två kanslibiträden.

Kuratorer (18).¹⁾

Vid vårdhemmet Stureby, Gammelbyns ålderdomshem och Skarpnäcks gård:

Collin, I. M. (Ingermaja); mottagning: å vårdhemmet Stureby måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 9,30—11,30, t. 49 25 00.

Vid Rosenlunds vård- och ålderdomshem och Guldbrollöppshemmet:

Sigstedt, Greta L.; mottagning: å Rosenlunds vård- och ålderdomshem måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 9,30—11,30, t. 44 02 90.

¹⁾ Kurator har till uppgift att biträda å fattigvårdsanstalterna intagna vårdtagare med bevakande av deras privata angelägenheter.

FvN

Vid Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem, Bromma ålderdomshem, vårdhemmen Södermanagatan 2 samt Åsögatan 141:

Backlin, f. Spångberg, Sonja A.; mottagning: å Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem måndagar, onsdagar, fredagar och lördagar 9,30—11,30, t. 23 55 10; å vårdhemmet Södermanagatan 2 torsdagar 13—14, t. 43 48 40.

Vid vårdhemmet Högalid och ålderdomshemmet Fristad:

Löw, G. E.; mottagning: å vårdhemmet Högalid måndagar, onsdagar och fredagar 8,30—10,30, t. 44 07 50.

Hemarbetscentral.

Värvstugan, Adolf Fredriks Torg 1 C, Sö.; t. 44 71 19, öppen 8,30—16,15. Systugor, Kammakargatan 13, C.; t. 10 60 88; Adolf Fredriks Torg 1 C, Sö.; t. 44 71 19, öppen 8,30—16,15; Schlytersvägen 39, Hägersten; t. 45 71 84. Tempoverkstad, Herkulesgatan 14, C.; t. 20 24 50, öppen 8—17.

Yrkeskonsulent (22).

Johanson, G. J. A.

Fyra arbetsterapeuter.

Fattigvårdsinspektörens expedition.

Vasagatan 23—25.

Förste kammarskrivare (23).

Tirén, L. B. E. R.

Förste assistenter (20).

Lindell, K. G. A.; **Edling**, B. Hj. M., *tf.*

Kontorsassistent (18).

Agelin, J. F.

Assistenter (18).

Johansson, S. J.; **Josefsson**, J. E.; **Morin**, f. Ljungdahl, Irma E.; **Wall**, N. V.; **Westring**, C. E.; en vakant.

Kontorsskrivare (13).

Johanson, f. Thurberg, Inez V. K.

Tre kanslibiträden, tre kontorsbiträden, åtta vicevårdinnor och tre biträdande vicevårdinnor vid pensionärshem.

Kamrerarexpeditionen.

Norra Bantorget 29.

Kamrerare (31).

Edstam, N. Hj.; mottagningstid: 9—10.

Förste kammarskrivare (23).

Nilsson, N. I. P.

Kontorsassistenter (18).

Eidenstedt, K. G. F.; en vakant, *tf.* **Nilson**, S. O. I.

Förste kontorsskrivare (kassör) (16).

Dahlgren, Margit S.

Två kanslibiträden, tre kontorsbiträden.

Förste expeditionsvakt (12).

Landqvist, H. M.

En bilförare, en första telefonist, fem telefonister.

Intendentexpeditionen.

Vasagatan 23—25.

Intendenten har att biträda fattigvårdsdirektören vid förvaltningen av de under nämnden lydande fattigvårdsanstalterna.

Intendent (33).

Ericson, E. Hj.; mottagningstid: 9—10.

Förste kammarskrivare (23).

Söderberg, P. R., *tf.*

Kammarskrivare (21).

Wenngren, T. S. R.

Kontorsassistent (18).

Lidman, C. R. S.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbiträde.

Ombudsmansexpeditionen.

Norra Bantorget 29.

Å ombudsmansexpeditionen handläggas mål och ärenden rörande ersättning för beviljad fattigvård. — Expeditionen har att biträda jämval sjukhusdirektionen.

Utöver chefskapet för expeditionen åvilar ombudsmannen att biträda fattigvårdsdirektören med utredningsarbete av mera kvalificerad natur.

Ombudsman (37).

Grünberger, H.; mottagningstid: 9—10.

Aktuarie (26).

Brisenius, O. A.; mottagningstid: 9—10.

Kammarskrivare (21).

Söderlindh, C. A. F.; **Werndahl**, G. W.; **Rooth**, H. B.; **Davidsson**, A. A.

Förste assistent (20).

Johansson, D. G.

Kontorsassistent (18).

Eckerström, C. B. E.

Assistenter (18).

Gyllner, G. K.; **Larsson**, B. G.

*Assistenter (16).*Johansson, K. L., *tf.*; två vakanta.*Kontorsskrivare (13).*Claësson, f. Etzler, Dagmar C.¹⁾; Gowenius, Kerstin E.; Pettersson, Carin I.

Tre kanslibiträden, fyra kontorsbiträden.

Socialregistret.*Norra Bantorget 29, n. b.*

Enligt lagen den 20 mars 1936 om socialregister, med senare ändringar, skall i varje kommun av fattigvårdsstyrelsen eller annat kommunalt organ, som kommunen därtill utser, föras ett register (socialregister) över hjälpverksamheten inom kommunen. I detta skola antecknas 1) de personer, som erhålla understöd eller annan hjälp genom kommunens organ, 2) inom kommunen boende personer, som uppbära folkpension i form av tilläggs pension, änke pension, kommunalt bostadstillägg, hustrutillägg eller blindtillägg, bidrag enligt lagen om bidrag till änkor eller änkor med barn, mödrahjälp, särskilt barnbidrag eller bidragsförskott eller som med bidrag av allmänna medel åtnjuta sjukvård eller yrkesutbildning för förebyggande eller hävande av höggradig nedsättning av arbetsförmåga, samt 3) personer, som erhålla hjälp i annan än nu nämnd form, i den mån kännedom därom erhålles och anteckning därom anses böra inflyta i registret. Kommunal och statliga institutioner, vissa försäkringsbolag samt erkända sjuk- och arbetslöshetskassor äro pliktiga att lämna socialregistret upplysning om från dem utgående hjälp och understöd. Kommunalt organ, som bedriver hjälpverksamhet, skall, innan hjälpatgård till viss person beslutas, från socialregistret inhämta upplysningar rörande personen i fråga. Rätt att erhålla sådan upplysning tillkommer även övriga uppgiftspliktiga institutioner. Socialregistret och därtill hörande handlingar ävensom därifrån erhållna uppgifter skola så förvaras, att de icke åtkommas av obehöriga.

Förandet av socialregistret, som tidigare ålegat statistiska kontoret, har fr. o. m. den 1 januari 1943 övertagits av fattigvårdsnämnden. Registret har omorganiserats i enlighet med de riktlinjer, som angivits i ett av kommittén för socialvårdens centralisering (numera Socialvårdens planeringskommitté) den 13 juni 1942 avgivet betänkande. I enlighet härmed har verkställts en samordning av de centrala nominalregistren och aktsamlingarna hos fattigvårdsnämnden, barnvårdsnämnden, arbetslöshetsnämnden, socialregistret och i viss utsträckning även familjebidragsnämnden. Genom omorganisationen hava de centrala nominalregistren hos fattigvårdsnämnden, barnvårdsnämnden och arbetslöshetsnämnden ersatts med socialregistrets nominalregister, som av denna anledning i vissa avseenden omändrats

¹⁾ Åtnjuter avlöning enligt g 9.

och utbyggt. Vidare hava socialregisterakterna sammanslagits med fattigvårdsnämndens personalakter, vilka sedan mars månad 1933 varit gemensamma för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetsförvaltningen. Dessa akter fungera numera jämväl som socialregisterakter. Stadsfullmäktige beslöt den 3 september 1947 uppdraga åt fattigvårdsnämnden att sammanföra pensionsnämndens byråns register med socialregistret.

I samband med berörda omorganisation har socialregistret övertagit uppgiften att verkställa hemortsrättsutredningar.

Nämndens sociala byråer tjänstgöra från den 1 januari 1943 även som filialbyråer till socialregistret. Å de sociala byråerna förvaras socialregisterakter beträffande det klientel, som åtnjuter understöd genom respektive distrikt. Övriga socialregisterakter och samtliga andra registerhandlingar förvaras å det centrala socialregistret.

Aktuarie (26).

Thulin, Y. T.

Kammarsskrivare (21).

Lundin, B. H.

*Kontorsassistenter (18).*Åberg, f. Alfheim, Sonja L.; Lindblad, E. B.; Dahl, S. A.; Hallström, f. Ask, Hjärdís V. H., *tf.**Assistenter (18).*

Birke, f. Palmerantz, Vera E.; Lindqvist, f. Authén, Sigrid M.

Sjutton kanslibiträden, fyrtiosex kontorsbiträden, en förste expeditionsvakt, sju expeditionsvakter.

Sociala nämndernas centrala upplysningsbyrå.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25, 2 tr., rum 203 och 205 (postadress: Stockholm 1); t. 22 55 00 (växel); expeditionstid: 8,30—11,30 samt helgfria måndagar 18,30—19,30.

På förslag av socialvårdens planeringskommitté beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1950 att anordna en centraliserad social upplysnings-tjänst m. m. Den ifrågasvarande organisationen, som trädde i verksamhet den 16 juli 1950, skall fungera som en social upplysningsbyrå för allmänheten, i vilket hänseende den har att meddela råd och upplysningar i sociala frågor samt i personliga angelägenheter. (Jfr Utl. 1950: nr 256.)

Inspektör (26).

Ernstström, C. W.

Assistent (18)

(nuv. inneh. 20).

Heurlin-Wahlgren, Hedvig M.

Ett kanslibitråde.

FVN Betr. Styrelsen för vård och undervisning av psykiskt efterblivna, se sid. 353.

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster eller sjukdom åtnjuta tjänstledighet.

Inspektör (27).

Hansson, H. A. S.

Inspektörer (26).

Holmberg, F. N. G. R.; Clarholm, A. V. (se sid. 271); Bölling, J. G. (se sid. 274).

Inspektörer (24).

Korsner, K. M. H. (se sid. 272); Weidenhielm, E. G. R. (se sid. 274).

Kammarsskrivare (21).

Karlberg, G. K. A. (se sid. 288); Mathson, A. I. M. (se sid. 275); Tetzell, G. (se sid. 273); Tegell, F. V. (se sid. 270).

Förste assistenter (20).

Andersson, N. G. (se sid. 276); Anderson, S. V. (se sid. 270); Eklundh, f. von Bahr, Sigrid G. E. (se sid. 276); Sandberg, C. M. G. (se sid. 265).

Assistent (19).

Ström, E. E. (se sid. 271).

Kontorsassistenter (18).

Jalvén, N. E. (se sid. 288); Larsson, N. O. W. (se sid. 273).

Assistenter (18).

Nilsson, E. B. (se sid. 256); Zederroth, S. V. (se sid. 288); Svanström, S. G. (se sid. 297); Söderström, K. H. (se sid. 272); Lindqvist, E. V. H. (se sid. 270); Edling, B. Hj. M. (se sid. 266); Nilsson-Müller, Karna G. (se sid. 272).

Kontorsskrivare (13).

Hallström, f. Ask, Hjördis V. H., tjl. (se sid. 267).

Församlingarnas fattigvårdsstyrelser och fattigvårdsnämndens sociala byråer.

För hemunderstödsverksamheten fanns enligt 1864 års instruktion för fattigvårdsnämnden i varje församling en av nämnden utsedd fattigvårdsstyrelse. Utredningen av fattigvårdsbehovet

verkställdes, liksom förut, av frivilliga ordningsmän, men 1871 ställdes ett antal avlönade tillsyningsmän till fattigvårdsstyrelsernas förfogande. Redan 1878 övertogs ordnings- och tillsyningsmännens uppgifter av rotmännen, vilka därefter fungerade i fattigvården till 1920. I början av 1890-talet träffades avtal med diakonissanstalten om anställande av diakonissor som biträden åt fattigvårdsstyrelserna. Hemunderstödsverksamheten centraliserades ytterligare 1899, fr. o. m. vilket år fattigvårdsnämnden genom särskilda delegerade för beviljande av understöd fattade beslut i frågor om intagning å anstalt och meddelande av kontantunderstöd. Styrelserna ägde endast att avgiva förslag. Samtidigt tillsattes en chefstjanssteman, fattigvårdsinspektören, med huvudsaklig uppgift att föredraga ärenden inför delegerade samt att leda och kontrollera rotmännens fattigvårdsarbete. Fr. o. m. år 1920 upphörde rotmännens funktioner i fattigvården och därefter utföres arbetet huvudsakligen av fattigvårdens egna tillsyningsmän, fr. o. m. år 1932 benämnda assistenter, samt av diakonissor och, i vissa församlingar, fattigvårdssystrar. Fr. o. m. år 1922 tillämpades ett blandat tjänstemanna- och värdaresystem, varvid varje församling var uppdelad i distrikt, vart och ett med en av fattigvårdsstyrelsens ledamöter som föreståndare. Under sökningsarbetet utfördes såväl av distriktsföreståndaren som av den avlönade assistenten.

De nuvarande bestämmelserna om församlingarnas fattigvårdsstyrelser och stadens indelning i fattigvårdsdistrikt äro reglerade dels i det av stadsfullmäktige den 14 september 1931 antagna reglementet för fattigvården i Stockholm och dels i den av k. m:t den 31 januari 1941 fastställda instruktionen för Stockholms stads fattigvårdsnämnd.

Inom var och en av huvudstadens territoriella församlingar skall finnas särskild fattigvårdsstyrelse, med undantag för Jakobs och Johannes församlingar, vilka hava gemensam fattigvårdsstyrelse, samt för Katarina församling, som uppdelats på två styrelser.

Fattigvårdsstyrelse skall utses för kalendrar av fattigvårdsnämnden och utgöras av minst fem och högst sju ledamöter jämte fyra eller fem suppleanter. Varje styrelse skall årligen inom sig utse ordförande och vice ordförande samt kassaförvaltare för under styrelsens förvaltning stående fonder. Minst en ledamot skall vara kvinna. Vid fattigvårdsstyrelsens sammanträde äga fattigvårdsdirektören samt församlingens kyrkoherde eller dennes ställföreträdare närvara samt deltaga i överläggningarna.

Det tillkommer fattigvårdsstyrelserna, var och en inom sitt område, att utöva tillsynen över och omvårdnaden om sådana fattiga, som icke åtnjuta vård å anstalt. Vidare åligger det fattigvårdsstyrelse

a) att mottaga och bereda sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke

avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller [asylar för husvilla] samt med anledning därav avgiva utlåtande eller, jämlikt fattigvårdsnämndens bemyndigande, fatta beslut; ¹⁾

b) att vaka över att beviljat understöd behörigen användes;

c) att i de fall, där styrelsen beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, vara bevakade;

d) att hos delegerade för understödsärenden göra anmälan om sådana fall, där åtgärder böra vidtagas för utförande av arbetsföreläggande eller för hemsändning av understödstagare;

e) att besluta om fri sjukhushjälp;

f) att i fall, då enligt donationsbrev eller annat förordnande donationer eller andra tillgångar skola förvaltas av fattigvårdsstyrelse, jämval, där ej annat är föreskrivet, förordna om de understöd, som skola av dessa tillgångar utgå;

g) att avgiva utlåtanden i frågor, som av fattigvårdsnämnden, delegerade för understödsärenden, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören hänskjutas till styrelsens prövning; samt

h) att till fattigvårdsnämnden, dess delegerade, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören göra de framställningar, som finnas påkallade.

Fattigvårdsstyrelsen skall sammanträda på kallelse av ordföranden, så ofta denne finner nödigt.

Staden är indelad i distrikt, vart och ett omfattande en eller flera fattigvårdsstyrelsers områden. Beträffande distriktens omfattning hänvisas till sid. 270—277.

Inom varje distrikt finnes en social byrå med viss anställd personal under ledning av en inspektör.

Inspektör för social byrå har att bereda och föredraga alla ärenden, som skola handläggas av fattigvårdsstyrelse, tillhörande distriktet, och är styrelsens verkställande organ. Han äger att mellan fattigvårdsstyrelsens sammanträden fatta de beslut och vidtaga de åtgärder, som eljest ankomma på styrelsen men ej tåla uppskov. Enligt instruktionen för inspektörerna för Stockholms stads fattigvårds sociala byråer skall det, bland annat, särskilt åligga inspektörerna att mottaga alla ansökningar om understöd från personer, som vistas i fattigvårdsdistriktet, i den mån ansökningarna ej skola ingivas till fattigvårdsnämndens expedition, och att utlämna beslutade understöd å bestämda tider; att utfärda medellöshetsintyg och hemortsrättsbevis; att bevaka fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos annat samhälle för fattigvård, som utgivits genom sociala byrån och vidtaga härför erforderliga åtgärder; att efter beslut av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden eller av fattigvårdsstyrelse uttaga gottgörelse för lämnad fattigvård hos den, som åtnjutit fattigvård-

den eller har försörjningsplikt mot sådan person; att tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar rörande offentlig och enskild hjälpverksamhet samt att föra sociala byråns räkenskaper.

Ansökning om fattigvård eller annat understöd ingives till sociala byrån i det distrikt, där sökanden vistas (mottagning varje helgfri dag å tid, som bestämmes av fattigvårdsnämnden, jfr nedan). Utredning av understödsfrågor verkställas av särskilda tjänstemän, assistenter, samt delvis även av socialvårdssystrar.

En sedan den 1 mars 1941 vid vissa sociala byråer försöksvis prövad ny organisation, tillämpas fr. o. m. den 1 mars 1942 vid samtliga distrikt. Den nya organisationen skiljer sig huvudsakligast från den förutvarande ifråga om assistenternas arbetsuppgifter, varjämte vissa förändringar vidtagits beträffande personalsammansättningen och expeditionsarbetet vid byråerna. Assistenterna hava här nedan benämnts kretsassistenter, emedan varje assistent enligt den nya organisationen har närmaste tillsynen och ansvaret för klientelet inom en viss geografisk krets inom distriktet. Kretsarna hava här nedan betecknats med bokstäverna A—S. Kretsarnas storlek hava bestämts med hänsyn till antalet understödstagare, bosatta inom kretsen.

I syfte att direkt till förvaltningen anknypa medicinskt skolade krafter för att därigenom mera effektivt och systematiskt kunna inrikta den sociala och medicinska behandlings alla resurser på att återinpassa sociala problemfall i arbete inrättades fr. o. m. den 1 januari 1944 en socialläkartjänst. Verksamheten har nu utökats till att omfatta tre socialläkare, vars expeditioner äro anslutna till sociala byråer.

Vid sammanträde den 13 september 1943 beslöt fattigvårdsnämnden att i samarbete med barnavårdsnämnden och arbetslöshets[kommittén] inrätta en för dessa kommunala institutioner gemensam försöksbyrå i avsikt att pröva en central handläggning av vissa sociala ärenden. Såsom sådan försöksbyrå fungerar f. n. sociala byrån nr V. Vid denna byrå handläggas jämval på försök vissa alkoholistvårdsärenden.

Stadsfullmäktige beslöt den 3 september 1947 uppdraga åt fattigvårdsnämnden att ställa erforderliga lokaler samt biträden å socialbyråerna till pensionsnämndernas förfogande ävensom att i samråd med pensionsnämndsordförandena och pensionsnämndsdelegerade (se sid. 347) omedelbart vidtaga åtgärder för utgivande av bostadstillägg till de folkpensionärer, som åtnjöt socialhjälp. I anledning av detta stadsfullmäktigbeslut har på varje socialbyrå inrättats en pensionsnämndsexpedition, varjämte byråernas assistenter verkställa utredningar i ärenden rörande folkpensionsförmåner.

Genom överenskommelse mellan barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden behandlas på socialbyråerna fr. o. m. maj 1948 även mödrasjukvårdsärendena. Fr. o. m. år 1949 handläggas

¹⁾ Beträffande arbetslöshetsärenden, se här nedan och sid. 277.

FvN

sålunda på socialbyråerna ärenden rörande fattigvård, kommunalt pensionstillskott, mödrahjälp, barnbegräddnad (delvis) av det särskilda anslag, som ställes till barnavårdsnämndens förfogande och fri sjukvård, vartill vid sociala byråerna nr V och IX kommer arbetslöshetshjälp, samhällsvård, bidragsförskott och alkoholistvård. På varje socialbyrå biträder personalen, enligt vad ovan nämnts, med viss handläggning av ärenden rörande folkpensionsförmåner.

Instruktion. Fattigvårdsnämndens instruktion 12 juli 1932 för föreståndarna (inspektörerna) för fattigvårdens [distriktsbyråer] sociala byråer, med ändr. Instruktion 31 mars 1947 för socialläkare vid fattigvårdsnämnden.

Distrikt I

(omfattande Brännkyrka församling utom Årsta öster om järnvägen).

Brännkyrka församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru; Göransson, B. O. H., socialassistent; Lilja, A., tjänsteman; Ljungberg, f. Bergqvist, A. A. (Aggie), fru; Nyström, K. V. E., verkmästare, ordf.; Strömberg, N. E. T., förrådsförmän; Widegren, f. Olovsson, Olga J. B., fru, vice ordf.

Suppleanter: Axelsson, O. H., affärsföreståndare; Bagger-Sjöbäck, N. B. G., amanuens; Isberg, S. G. R., ingenjör; Johansson, Hj. S., metallarbetare.

Sociala byrån nr I.

Karusellplan 13, Hägersten; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Dahlgren, T. E.; t. 45 10 51.

Förste kammarskrivare (23).

Tegell, F. V., tf.; t. 45 45 34.

Kammarskrivare (21).

Andersson, S. V., tf.; t. 45 11 28.

Förste assistent (20).

Lindqvist, E. V. H., tf.; t. 45 14 00.

Assistent (19).

Wählstedt, T. V.

Assisterer (18).

Berggård, L. E., kretsassistent A.; t. 45 75 82; Svedin, f. Engzelius, G. M. (Gun), kretsassi-

stent B.; t. 45 14 00; Jonsson, f. Jansson, H. Britta I., kretsassistent C; t. 45 11 26; Blom, Y. N. L., kretsassistent D; t. 45 11 26; Linderstahl, J. E. W., kretsassistent E; t. 45 72 44; Brolinder, A. Å., kretsassistent F; t. 45 72 44; Nasenius, B. J. V., kretsassistent G; t. 45 67 03; Olsson, K.-H., kretsassistent H; t. 45 67 03; krets K; t. 45 99 28; Wallander, G., kretsassistent L; t. 45 99 28; Larsson, Valtry E., kretsassistent O; t. 45 45 23; Wedin, f. Billberg, D. Marianne, kretsassistent P; t. 19 51 23; Wilhelmsson, S. E., kretsassistent S; t. 19 51 23; Pettersson, Nancy E., kretsassistent U; t. 45 52 96.

Socialvårdssystrar (14).

Johansson, Elsa E. Ch. (bostadstel. 42 06 13); Söderholm, Elsa K. (bostadstel. 45 11 80); Öberg, Svea (bostadstel. 45 69 83); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Karusellplan 13, Stockholm 42; t. 19 67 44; 19 74 33.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Uddenberg, Ingegerd E.; t. 19 51 60.

Socialläkare (B 19).

Inghe, P. G.; mottagningstid 8,30—10,30; t. 19 51 24.

Assisterer (19).

Huss-Edgren, Gunhild; t. 45 72 49; en vakant; t. 19 51 26.

Tre kanslibiträden, sju kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Wählstedt, T. V., assistent; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14, dessutom varje helgfri onsdag 17—18; t. 45 11 28.

Distrikt I A

(omfattande Enskede församling).

Enskede församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Blomgren, f. Pettersson, Edit V., fru; Brandt, H. K. F., typograf; Hedblom, S. B. A., fil. lic.; Johansson, S. G., ombudsman, ordf.; Palm, f. Wrangel, K. Elisabeth, fru; Torkelsson, K. S., verkmästare; Wedholm, f. Centergren, Irma L. A., fru.

Suppleanter: Edengård, I. O., byggnadsingenjör; Engstrand, N. S. E., mekaniker; Hult, G. W. C., tjänsteman; Samuelsson, O. W., representant; Svensson, S., folkskollärare.

Sociala byrån nr I A.

Gullmarsplan 17, Johanneshov; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Rydström, O. G. W., mottagningstid: 8,30—10,30; t. 49 65 20.

Kammarsskrivare (21).

Rick, F. G. V.; t. 48 72 56.

Förste assistent (20).

Notini, T. E., kretsassistent D.; t. 49 29 70.

Assistent (19).

Frivall, P. H., kretsassistent B; t. 48 72 58.

Assisterter (18).

Mörlin, Iris M., kretsassistent A; t. 48 72 58;
Dahlebo, G. J. H., kretsassistent C; t. 49 77 88;
krets E; t. 48 72 59; Larsson, E. T., kretsassistent F; t. 48 72 68; Lindqvist, E. O. G., kretsassistent G; t. 48 72 63; krets H; t. 48 72 63.

Socialvårdssystrar (14).

Nilsson, f. Lilja, Anna-Lisa; mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Gullmarsplan 17, Johanneshov; t. 49 08 58; Gottschaldt, f. Johansson, Ingeborg A.; mottagning: fredagar och lördagar 8,30—10,30, Gullmarsplan 17, Johanneshov; t. 49 08 58.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Nilsson, R. Anna-Lisa; t. 48 65 66.

Tre kanslibiträden, tre kontorsbiträden, en vaktmästare.

Socialläkare (B 19).

Bursell, A. S.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 48 70 02.

Assisterter (19).

Nilsson, f. Bergström, M. Birgit V.; t. 48 72 71; en vakant; t. 48 70 91.

Pensionsnämndsexpedition:

Frivall, P. H., assistent; mottagning alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 48 72 58, 48 15 81.

Sociala byrån nr I AG.

Hökarängsplan 1, Enskede; expeditionstid 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Clarholm, A. V., tf.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 94 18 42.

Kammarsskrivare (21).

Ekberg, R. S.; t. 94 18 47.

Förste assistent (20).

Ström, E. E., tf., kretsassistent D.; t. 94 18 41.

Assisterter (18).

Saxén, B. Margareta, kretsassistent A; t. 94 18 39;
Lilja, Maud I., kretsassistent B; t. 94 18 39;
Nydahl, I. E., kretsassistent C; t. 94 18 41;
Jordin, L. M., kretsassistent E; t. 94 18 44;
krets F; t. 94 18 44; Sönberg, f. Mortensson, E. Olga, kretsassistent G; t. 94 18 45; krets H; t. 94 18 45.

Socialvårdssystrar (12).

Holm, Berit K. M.; mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Hökarängsplan 1, Enskede; t. 94 18 38; Gottschaldt, f. Johansson, Ingeborg A.; mottagning: måndagar, tisdagar, onsdagar och torsdagar 8,30—10,30, Hökarängsplan 1, Enskede; t. 94 18 38.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Zederroth, f. Nordmann, H. Vera; t. 94 18 43.

Ett kanslibiträde, tre kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition: se under sociala byrån nr I A.

Distrikt II

(omfattande Högalids och Maria Magdalena församlingar).

Högalids församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, E. V., snickare; Jansson, M. Viktoria, fröken, vice ordf.; Johansson, B. E., ombudsman, ordf.; Johansson, H. J. R., ombudsman; Lindroth, E. O., kassör; Lundquist, f. Pettersson, Ester T., fru; Winnberg, K.-A., lantmätare.

Suppleanter: Olofsson, N. O., chaufför; Persson, J.-E. M., byråsekreterare; Skoglund, J. H., kamrerare; Spetz, S. Marianne, kontorsskrivare; Ståhl, f. Hjelmqvist, Ester K. E., fru.

Maria Magdalena församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Anderberg, G. H. A., tjänstedirektör, vice ordf.; Blomstrand, f. Ekberg, Ester, fru; Carlberg, O. Ch., underinspektör, stadsfullm.; Eriksson, Edit, f. d. ämneslärarinna; Karling, K. G.,

FvN

typograf, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Kulin, H. V., chaufför, ordf.
Suppleanter: Garde, G. E., banktjänsteman; Hagberg, H. J., köpman; Larsson, f. Johansson, Irma M. E., fru; Malmqvist, E. H., lagherchef.

Sociala byrån nr II.

Hornsgatan 52, 1 tr., Sö., för hjälpsökande Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (27).

Hedberg, E. A.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 41 33 41.

Kammarsskrivare (21).

Öhnell, G. H.; t. 40 47 28.

Förste assistent (20).

Larsson, C. H., kretsassistent E; t. 40 50 80.

Assistent (19).

Eriksson, S.

Assistenter (18).

Löfving, S. H., kretsassistent A; t. 40 47 04; Duhs, f. Anderholm, Alice V., kretsassistent B; t. 40 47 49; krets C; t. 40 47 53; Thunblad, Lydia S. E., kretsassistent D; t. 42 98 45; Garde, f. Seilitz, Karin V., kretsassistent F; t. 40 73 80; Ramstedt, S. G. W., kretsassistent G; t. 40 14 54.

Socialvårdssystrar (14).

Claesson, Ruth D. C. (bostadstel. 41 89 85); Tydell, Doris M. E. (bostadstel. 40 77 32); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.; t. 43 01 00, 40 47 07.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Eriander, f. Handberg, Signe L.; t. 40 29 16.

Två kanslibiträden, fyra kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.

Eriksson, S., assistent; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 44 60 52, 44 60 51.

Distrikt III

(omfattande södra delen av Katarina församling samt stadsdelen Årsta av Brännkyrka församling).

Södra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Englund, K. G. P., slussförmän; Ersson, f. Westerdahl, M. Ottilia, fru; Garsten, f. Hesselius,

Margit B., fru; Hudin, A. Greta, vice värdinna, stadsfullm.; Johansson, G. E., kommunalarbetare, vice ordf.; Lidström, M. Åsa H., ingenjör; Lindberg, W. D., konditor, ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: Bohman, A. W., redogörare; Ederyd, f. Letho, Tea H. fru; Karlsson, f. Broström, Gulli M. V., fru; Olsson, H. N., lagerchef.

Sociala byrån nr III.

Allhelgonagatan 14 eller Götgatan 94, 2 tr., Sö.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (26).

Korsner, K. M. H., tf.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 40 08 32.

Kammarsskrivare (21).

Edin, G. M. V.; t. 40 84 48.

Förste assistent (20).

Nilsson-Müller, Karna G., tf., kretsassistent D; t. 40 65 57.

Assistenter (18).

Wennerborg, O. H. I., kretsassistent A; t. 42 98 46; Egeld, E. T., kretsassistent B; t. 40 64 27; Rönngren, H. Kristina S., kretsassistent C; t. 40 29 19; Jäntin, B. H., kretsassistent E; t. 40 28 86; Malmberg, S. F. J., kretsassistent F; t. 40 65 57.

Socialvårdssystrar (14).

Ekberg, Elna M. K. (bostadstel. 41 38 51); Carlstedt, G. Valborg K. (bostadstel. 40 04 49); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Allhelgonagatan 14, Sö.; t. 40 62 77.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Wästerlund, A. Ragnhild; t. 40 25 14.

Två kanslibiträden, två kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Allhelgonagatan 14, Sö.

Edin, G. M. V., kammarsskrivare; mottagningstid: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 40 84 48.

Sociala byrån nr III A.

(Sociala byrån för ungarlshotellen.)

Nytorosgatan 2, Sö.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Kammarsskrivare (21).

Söderström, K. H., tf.; t. 43 11 39.

Assistenter (18).

Hagenby, H. M. E.; t. 44 27 41; en vakant.

Kanslibiträde (kassör) (11).

Sundberg, Signe; t. 44 84 97.

Ett kontorsbiträde.

Distrikt IV

(omfattande norra delen av Katarina församling och Sofia församling).

Norra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bornby, C. A., tillskärare; Carlsson, C. L., verk-mästare; Gyhlenius, J. P., guldsmedsarbetare, ordf.; Johansson, S. G. L., fabrikör; Olsson, f. Forsberg, Maud I. D., fru; Sjöström, Elsbro M., kontorsskrivare; Wikland, f. Roosvall, Dagmar M. V., fru, vice ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: Dorg, O. R., verk-mästare; Lundewall, f. Klöfverskjöld, Irma A., försäkrings-tjänsteman; Sjöden, f. Troborg, Tora E., fru; Törner, f. Larsson, E. T. (Ella), fru.

Sofia församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bengtsson, f. Selander, B. Ingrid M., fru; Hjelmström, L. T., kamrerare; Kollberg, S. E., tjänsteman; Lindquist, f. Kylander, Elin A., fru; Olstrand, N. H., montör; Sjöström, K. E., torpedmontör; Stjernström, f. Pettersson, Sara E., fru, vice ordf.

Suppleanter: Emanuelsson, Anna-Brita, skol-sköterska; Hellner-Ronner, E. Marta, social-kurator; Lundgren, f. Bäckman, Maj I., fru; Söderström, C. G. S., uppbördsman.**Sociala byrån nr IV.**

Erstagatan 32—34, Sö.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (24).

Tetzell, G., tf.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 40 10 12.

Kammarsskrivare (21).

Larsson, N. O. W., tf.; t. 40 10 47.

Assistenter (18).

Lundin, f. Notini, Marianne K., kretsassistent A; t. 40 58 15; Åmarck, F. R., kretsassistent B; t. 40 10 19; Wallgren, Ellen A., krets-

assistent C; t. 42 64 86; Kleverud, S. E., krets-assistent D; t. 40 58 15; Dahlin, S. T. S., kretsassistent E; t. 40 10 50.

Socialvårdssystrar (14).

Johansson, Emma M. (bostadstel. 40 00 65); Carlsson, Hanna M. (bostadstel. 41 59 42); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Erstagatan 32—34, 1 tr., Sö.; t. 40 10 65.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Wienborg, Dagny, tf.; t. 40 25 19.

Två kanslibiträden, ett kontorsbiträde, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Larsson, N. O. W., tf. kammarsskrivare; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 40 10 47.

Distrikt V

(omfattande Kungsholms och St Görans församlingar samt Essingeåarna av Bromma församling).

Kungsholms församlings fattigvårdsstyrelse.

*Ledamöter.*Aourell, O. E., bokhandlare; Bengtsberg, M. Adèle, fröken, vice ordf.; Elgerot, K. G., skorstensfejarmästare; Hellström, f. Lind, E. A. Ingrid, fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Norelius, f. Andersson, Elin K., fru; Tillman, F. A., distriktschef, ordf. *Suppleanter:* Abelin, H. O. Hj. R:son, revisorsassistent, stadsfullm.; Ekgren, E. T., redaktör; Eriksson, E. H., assistent; Lagerstedt, f. Lundholm, Barbro V., musikdirektör; Reuterlid, f. Hägglund, Valborg K., fru.St Görans församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾*Ledamöter.*

Carlén, f. Berggren, G. M. (Gerd), fru; Creutz, L., friherre; Engberg, Hj. A. A., typograf, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Hagstrand, f. Söderborg, Ulla, fru; Lindfeldt, f. Svensson, A. J. Elisabet, fru; Sjöstrand, G. E., kontorsassistent, ordf.; Trotter, J. K., kammarsskrivare, vice ordf.

Suppleanter: Andersson, f. Westberg, M. E. (Maja), fru; Häll, f. Ohlsson, Gunhild E. J., fru; Stigholm, f. Gustafson, Jenny A., fru; Öst, Brita M., föreståndarinna.¹⁾ St Görans församlings fattigvårdsstyrelsens område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

Sociala byrån nr V.¹⁾Svedbergsplan 2, K.; expeditionstid:
8,30—10,30.

Inspektör (27).

Bölling, J. G., *tf.*, mottagningstid: 8,30—10,30;
t. 50 47 60.

Förste kammarskrivare (23).

Gummesson, G. A.; t. 52 50 93.

Kammarskrivare (21).

Blücher, H. K.; t. 50 01 64.

Förste assistent (20).

Morin, C.-A., kretsassistent A; t. 51 56 42.

Assistent (19).

Vakant, t. 53 89 40.

Assistenter (18).

Meurling, f. Arnberg, Maja L., kretsassistent B; t. 53 75 72; Tegell, f. Halvarsson, Torhild, kretsassistent C; t. 50 33 44; Eidenstedt, K. B., kretsassistent D; t. 53 75 71; krets E; t. 53 75 75; Notini, f. Brohlén, O. W. M. (Wivan), kretsassistent F; t. 53 13 87; Anderson, H. G., kretsassistent G; t. 50 76 61; Rahm, f. Nordenborg, Ester M., kretsassistent H; t. 52 62 27; Westerberg, f. Gustafsson, Edith V. A., kretsassistent J; t. 51 46 26.

Socialvårdssystrar (14).

Ryderberg, Ingrid (bostadstel. 53 18 47); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Svedbergsplan 2, n. b., K.; t. 53 75 70.

Carlborg, M. E. (Maj-Lisa) (bostadstel. 53 42 15); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Svedbergsplan 2, n. b., K.; t. 53 75 70.

Östlund, Gunvor M. E. (bostadstel.: 51 92 13); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Svedbergsplan 2, n. b., K.; t. 51 19 35.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Tersmeden, f. Wahlgren, Lilly I.; t. 53 93 07.
Tre kanslibiträden, sju kontorsskrivare, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Vakant, assistent; mottagning: alla vardagar utom
lördagar 13—14; t. 51 97 27, 53 89 40.Nykterhetsärenden²⁾.

Förste kammarskrivare (23).

Netterstedt, V. L. S.; mottagningstid: 8,30—10,30 samt torsdagar 17,30—18,30; t. 52 50 94.

¹⁾ Rörande denna byrå, se vidare sid. 269 och 278.²⁾ Se sid. 335.

Assistenter (18).

Krets K; t. 52 62 25; krets L; t. 52 50 95;
Lundin, T. H., kretsassistent M; t. 52 62 26.

Socialläkareexpedition.

Kungsholmsgatan 114, K.

Socialläkare (B 19).

Björk, A.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 53 01 30.

Assistenter (19).

Inghe, f. Senander, Maj-Britt; t. 53 14 35; Bergman-Larsson, I. Kerstin; t. 51 53 51.

Distrikt V A

(omfattande Bromma församling).

Bromma församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Dolk, f. Fridlund, Margit M. E., fru, kassa-förvaltare för styrelsens fonder; Forsslund, O. W. V., kamrerare; Johansson, B. H. F., vaktmästare; Jonsson, f. Lundquist, Clary H., fru, stadsfullm., vice ordf.; Kjellgren, f. Larssen, Elsa E., fru, ordf.; Nordström, M. B. (Maja), sekreterare; Sundström, f. Mörk, Karin S., fru.

Suppleanter: Andersson, f. Mellqvist, S. Magda C., fru; Borg, A. O., tjänsteman; Holthagen, K. H., speditionschef; Videfors, G. J., folkskollärare.

Sociala byrån nr V A.

Kommunalhuset, Gustavslundsvägen
170, Bromma.

Inspektör (26).

Weidenhielm, E. G. R., *tf.*; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 25 16 09.

Kammarskrivare (21).

Strandh, R. E.; t. 26 69 87.

Förste assistent (20).

Eriksson, N. E., kretsassistent A; t. 26 32 09.

Assistenter (18).

Lif, Inga C., kretsassistent B; t. 26 39 69; Berg, K. G. E., kretsassistent C; t. 26 39 69; krets D; t. 25 93 40; Svedin, S. T., kretsassistent E; t. 25 93 40; Hultin, K. H., kretsassistent F; t. 26 16 81; krets G; t. 26 16 81.

¹⁾ St: Görans församlings fattigvårdsstyrelses område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

Socialvårdssystrar (14).

Nord, A. M. (Greta) (bostadstel. 25 15 94); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Kommunhuset, Gustavslundsvägen 170, Bromma; t. 25 66 40.

Kärremark, Hilma P. (bostadstel. 26 30 31); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Kommunhuset, Gustavslundsvägen 170, Bromma, t. 25 98 10.

Rebing, f. Sundqvist, Ingeborg (bostadstel. 42 83 65); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, kommunalhuset, Gustavslundsvägen 170, Bromma, t. 26 85 07.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Hagström, Ingrid M.; t. 25 61 58.

Ett kanslibiträde, två kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Strandh, R. E., kammarsskrivare: mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 26 69 87.

Distrikt VI

(omfattande Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Gustav Vasa församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Hallström, K. I. F., tjänsteman, ordf.; **Hanson, J. M.**, förste byråsekreterare, vice ordf.; **Ohlsson, f. Augustdotter, Elin C.**, fru; **Sjöstedt, f. Johnson, Ingrid A. M.**, fru; **Sundberg, R. E. K.** (Stina), ekonomiföreståndare; **Öhlander, K. E.**, målarmästare.

Suppleanter: **Andersson, E. V.**, sjukbärare; **Beisten, A. O.**, bokhållare; **Irsten, f. Larsson, Barbro M.**, fru; **Lantz, f. Lantz, A. I. Maria**, kassörska; **Widegren, f. Möller, Blanche I. M.**, fru.

Matteus församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E. G., pianoarbetare; **Ericsson, O. L.**, verkställare; **Forsberg, A. B.** (Britta), fröken; **Karlsson, f. Sundberg, Elsa J.**, fru; **Lindholm, G. H.**, redaktör, ordf.; **Rosenström, f. Forsgren, E. K.** (Elin), fru; **Steen, S. G.**, färghandlare.

Suppleanter: **Andersson, J. E.**, kamrerare; **Bjurling, Maria**, fröken; **Christiansson, M. E.** (Greta), fil. lic.; **Sjökvisst, f. Gustavsson, Hilma V.**, fru; **Sjöström, f. Henriksson, Elna A.**, fru.

Sociala byrån nr VI.

Surbrunnsgatan 61, Va.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (26).

Mathson, A. I. M., tf.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 32 48 05.

Kammarsskrivare (21).

Dahlgren, f. Huss, Margit; t. 32 48 33.

Assistent (19).

Blanck, A.; t. 32 71 60.

Assistenter (18).

Eidem, S. A. R., kretsassistent A; t. 32 48 37; **Franzon, Annie L. G.**, kretsassistent B; t. 32 48 37; **Garde, f. Karlson, S. Margit**, kretsassistent C; t. 31 47 84; **Colldén, f. Winqvist, Karin E. S.**; kretsassistent D; t. 32 71 33.

Socialvårdssystrar (14).

Jansson, Inez M. I. (bostadstel. 30 96 39); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Surbrunnsgatan 61, Va.; t. 32 53 92.

Larsson, A. K. (Amy) (bostadstel. 33 75 58); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Birka-gatan 30, Va.; t. 31 52 58.

Djurson, E. L. (Lisa) (bostadstel. 33 46 36); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Birka-gatan 30, Va.; t. 31 52 58.

Kontorsskrivare (kassör) (13)

(nuv. inneh. g 9).

Malmström, f. Johansson, L. Ingeborg; t. 32 48 03.

Två kanslibiträden, två kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Blanck, A., assistent; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 32 48 33.

Distrikt VII

(omfattande Storkyrkans, Klara och Adolf Fredriks församlingar).

Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Appelgren, H. F. G., maskinist; **Blomberg, f. Nilsson, Iris L. M.**, fru; **Hebert, J.**, arkitekt; **Kejne, K.-E.**, byråföreståndare; **Kobbe, W. E.**, köpman, vice ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Lindkvist, K. M.**, värmeledningskötare, ordf.

Suppleanter: **Andersson, f. Odén, Gullborg M.**, fru; **Friedrichs, T. L.**, lagerarbetare; **Fränne, G. J.**, ingenjör; **Haneryd, S. G.**, tjänsteman; **Pettersson, K. G.**, representant.

Klara församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, J. E., bankvaktmästare, vice ordf.; **Bladh, A. F.**, f. d. yrkeslärare, ordf.; **Larsson, f.** Bylund, Judith, fru; **Lindgren, S. J. V.**, direktör; **Mårtenson, A. H.**, portvakt; **Rung, f.** Norlén, Karin M., fru.

Suppleanter: **Almgren, E. V.**, direktör; **Brehnmark, G. L.**, maskinmästare; **Jörgenfelt, U. S.**, pol. mag; **Wilander, f.** Dahlstedt, Gurli J., fru.

Adolf Fredriks församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Achilles, A. L., verkmästare, vice ordf.; **Bergqvist, T. V.**, notarie, ordf. och kassaförvaltare; **Christensson, Anna U.**, vävlärarinna; **Grubb, T. S.**, förste kyrkovaktmästare; **Svanberg, I. F.**, köpman; **Törnqvist, f.** Karlsson, Gerda T., fru.

Suppleanter: **Andersson, G. A.**, metallarbetare; **Ahrfelt, f.** Johansson, Ebba A. K., kontorskrivare; **Borg, f.** Jansson, Elsa M., fru; **Emtell, Märtha E.**, tjänsteman; **Oscarsson, H. L.**, droskförare.

Sociala byrån nr VII.

Herkulesgatan 24, C.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (24).

Eklundh, f. von Bahr, Sigrid G. E., *tf.*; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 20 23 30.

Kammarsskrivare (21).

Andersson, N. G., *tf.*; t. 20 23 25.

Förste assistent (20).

Linné, R. Maria A., kretsassistent B; t. 20 25 40.

Assistenter (18).

Collander, B. A. R., kretsassistent A; t. 20 92 12; krets C; t. 20 67 19; **Boström, K. Ö.**, kretsassistent D; t. 20 25 05.

Socialvårdssystrar (14).

Ralf, Hanna F. (bostadstel. 21 38 43); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Herkulesgatan 24, C.; t. 11 31 64.

Andersson, Signe M. (bostadstel. 10 42 37); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Kammargatan 13, C.; t. 10 42 37.

Kontorsskrivare (kassör) (13)

(nuv. inneh. g 9).

Gummesson, f. Sundén, Rut A. S.; t. 20 82 32.

Trä kanslibiträden, ett kontorsbiträde, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Andersson, N. G., *tf.* kammarsskrivare; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 20 23 25.

Distrikt VIII

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Jakobs och Johannes församlingars fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E. J. G., f. d. tjänsteman; **Fernström, F. A.**, ingenjör; **Karlsson, f.** Karlsson, A. M. B. (Britta), fru; **Kock, f.** Wiik, Elsa M., fru, vice ordf.; **Pettersson, f.** Johansson, Ruth I., fru; **Åberg, J. H.**, maskinist, ordf.

Suppleanter: **Huldin, O. G.**, kamrerare; **Höke, J. H.**, vaktmästare; **Lundqvist, f.** Wallmark, Elsa K., fru; **Sandberg, R. S.**, fastighetsarbetare; **Ståhlbrand, H. M.**, frisörmästare.

Engelbrekts församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eklund, J. L., inköpschef; **Fagerholm, f.** Westbergh, Elsa, fru; **Hedenborg, T. H.**, tjänsteman, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Holmgren, V. H.**, instrumentmakare; **Johansson, f.** Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm., ordf.; **Mörse, S. C.-E.**, tandläkare; **Nilsson, J. A.**, komminister, vice ordf.

Suppleanter: **Brundin, Signe M.**, kontorist; **Ekdstedt, G. O. A.**, byråassistent; **Gustavsson, G. F.**, elektriker; **Lindskog, f.** Virgin, Elsie, fru; **Molin, B. K.-G.**, järnvägsarbetare; **Norén, f.** Bäckström, Anna S., barnmorska.

Hedvig Eleonora församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Erdmann, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru, vice ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Eriksson, U. G. E.**, folkskollärare; **Franzén, H. P. M.**, montör, ordf.; **Johansson, F. N.**, maskinist; **Karlsson, f.** Pettersson, Eva L., fru; **Salchow, f.** Bahnsen, Anna E., fru.

Suppleanter: **Barck-Lagergren, Kajsa I. G.**, förste assistent; **Cromnow, G.**, fil. stud.; **Eklund, f.** Smith, Karin O., fru; **Eklund, K. A.**, filare; **Holmström, f.** Grönvall, Vera M. E., fru.

Oscars församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Gillner, S. E., tjänsteman; Isander, Margareta, sekreterare, vice ordf.; Lundgren, Elsa Ch., kanslibiträde; Nilsson, f. Lilja, Anna-Lisa, socialvårdssyster, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Norrby, C. T. N., komminister; Ohlsson, A. O., tjänsteman, ordf.; Rollsbj, A. G., disponent.

Suppleanter: Cedergrén, G. A., förman; Edlund, f. Andersson, L. Elisabeth, fru; Gjöterberg, f. Axell, Tora-Brita, fru; Gudmundsson, T. C. C., teknolog; Isacson, A. P., inspektör.

Sociala byrån nr VIII.

Olaus Petrigatan 4, Ö.; expeditionstid: 8,30—10,30.

Inspektör (26).

Löthvall, J. R. T., mottagningstid: 8,30—10,30; t. 60 71 26.

Kammarsskrivare (21).

Wagner, K.; t. 60 70 72.

Förste assistent (20).

Lundgren, A. V., kretsassistent A; t. 60 71 28.

Assistent (19).

Ericsson, L.-K. I. (Karin).

Assisterer (18).

Billing, K. M., kretsassistent B; t. 60 71 28; Rahm, A. E. M., kretsassistent C; t. 60 80 84; Hjertstrand, f. Lissegårdh, E. Ingrid K., kretsassistent D; t. 62 12 75; Eriksson, E. P. V., kretsassistent E; t. 62 12 75; Sandberg, Karin I. Ch., kretsassistent F; t. 60 80 84; Öhman, E. E., kretsassistent G; t. 62 10 68.

Socialvårdssystrar (14).

Kihlberg, f. Edman, Britta K. (bostadstel. 58 15 25); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Olaus Petrigatan 4, Ö.; t. 60 85 48. Ahlin, Elly P. (bostadstel. 20 07 43); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Olaus Petrigatan 4, Ö.; t. 60 71 32. Jonasson, Anna E. K. (bostadstel. 60 04 75); mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Olaus Petrigatan 4, Ö.; t. 60 85 48. Gerdin, f. Pettersson, Elsa M. K.; mottagning: alla vardagar 8,30—10,30, Olaus Petrigatan 4, Ö.; t. 60 71 32.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Wekell, f. Wintzell, Greta M. F.; t. 62 03 35. Två kanslibiträden, fyra kontorsbiträden, en vaktmästare.

Pensionsnämndsexpedition:

Ericsson, L.-K. I. (Karin), assistent; mottagning: alla vardagar utom lördagar 13—14; t. 62 03 40.

Distrikt IX

(omfattande Spånga församling).

Spånga församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bjurberg, R. S. E., expeditionsföreståndare; Björklund, f. Johansson, Elvy V. Ch., fru; Eriksson, G. A., faktor, ordf.; Jansson, E. E., handelsträdgårdsmästare, vice ordf.; Karlsson, f. Höök, G. Alice, fru; Mothander, O., lanthbrukare; Wiberg, f. Magnusson, Anna E., fru. *Suppleanter:* Gyback-Malmström, Astrid V., fru; Hanström, f. Omberg, S. K. M. (Ma), fru; Marthiener, E. M., trafikmästare; Nygren, E. R., trädgårdsmästare; Sjölander, S. H., lagerchef; Svensson, B. T., trädgårdsanläggare.

Sociala byrån nr IX.

Värsta Allé 12, Solhem, Spånga; expeditionstid: 8,30—10,30 samt måndagar 18—19 för pensions-, mödrahjälps- och nykterhetsärenden. Riddersviksvägen 27, Hässelby villastad; mottagningstid: tisdagar 9—10.

Inspektör (22).

Nilsson, C. A.; mottagningstid: 8,30—10,30; t. 36 01 35.

Assistent (18).

Schüllerqvist, S. A.; t. 36 00 27.

Socialvårdssyster (14).

Lönn, f. Larsson, Gunborg K.; t. 36 09 25.

Kontorsskrivare (kassör) (13).

Örby, f. Henning, Elsa M.; t. 36 14 75. Ett kontorsbiträde.

Pensionsnämndsexpedition:

Schüllerqvist, S. A., assistent; mottagningstid: alla vardagar 8,30—10,30; t. 36 00 27; Riddersviksvägen 27; fredagar 18—19; t. 38 04 00.

Fattigvårdsnämndens och arbetslöshetsnämndens gemensamma hjälporganisation för arbetslösa.

Med anledning av den omkring årsskiftet 1932/1933 starkt ökade omfattningen av understödsverksamheten, i synnerhet i fråga om arbetslösa, genomfördes år 1933 viss omorganisation av stadens hjälpverksamhet för arbetslösa. Organisationen innebär i huvudsak, att fattig-

vårdsstyrelser och distriktens sociala byråer äro befriade från det i reglementet för fattigvården i Stockholms stad innefattade åliggandet att mottaga och bereda ansökningar om fattigvård eller annat understöd åt arbetslösa personer, som äro ofrivilligt arbetslösa (jfr nedan). Undantag härifrån utgör sociala byråer nr V och sociala byråer nr IX. Båda dessa byråer handlägga jämväl ansökningar om arbetslöshetshjälp, byrå nr V sedan den 1 januari 1944, då delar av Spånga kommun inkorporerades med Stockholm. Sådana ansökningar skola inom övriga distrikt mottagas å arbetslöshetsnämndens sociala avdelning, vilken är gemensam för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetsnämnden.

För den händelse det genom ansökningens beredning visats, att sökanden är arbetslös och ofrivilligt arbetslös, tillkommer det arbetslöshetsnämnden att fatta beslut angående understöd m. m. enligt gällande kungörelse angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp eller, därest sådan hjälp ej kan beviljas, fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden att omedelbart, utan att yttrande inhämtats av vederbörande fattigvårdsstyrelse, fatta beslut enligt gällande författningar angående fattigvård eller annat understöd.

För den händelse det visats, att sökanden är oförmögen till arbete, skall ansökningen snarast möjligt överlämnas till fattigvårdsnämndens vederbörande sociala byrå för beredning och beslut i den ordning reglementet för fattigvården föreskriver.

Författningar m. m. Reglemente för fattigvården i Stockholm, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933, fastställt av ÖA 9 febr. 1933 och förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställes av ÖA 14 juli 1934 samt ändr. (Kf 1931: nr 80, 1933: nr 4, 1934: nr 17, 1935: nr 79). ÖA:s beslut 13 febr. 1933 och 9 aug. 1934 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa. K. kung. 27 maj 1949 ang. vissa statliga och statsunderstödda åtgärder vid arbetslöshet. K. arbetsmarknadsstyrelsens cirkulär till arbetslöshetsnämnderna. [Arbetsmarknadskommissionens] i övrigt meddelade råd och anvisningar rör. hjälpverksamheten för arbetslösa. Lag 30 juni 1944 om arbetslöshetsnämnd.

Beträffande expedition och personal hänvisas till arbetslöshetsnämnden, sid. 326.

Pensionärshemmen.

Anordnande och drift av pensionärshem regleras genom k. kungörelsen den 22 juni 1939

om statsbidrag till anordnande av pensionärshem. Kungörelsen, som tillkom efter proposition till nämnda års riksdag på grundval av 1938 års pensionärsbostadssakkunnigas betänkande, har sedermera ändrats den 30 december 1939, 30 juni 1942, 5 december 1947, 30 juni 1948, 21 december 1951, 6 juni 1952 och 5 juni 1953.

Avsikten med denna verksamhet är att såsom ett komplement till folkpensionen bereda fullgoda bostäder till billig hyreskostnad åt mindre bemedlade äldre och invalider, vilka icke med egna medel kunna tillfredsställas lösa sin bostadsfråga. Hyresgäst i pensionärshem måste emellertid kunna taga vård om sig själv antingen ensam eller med hjälp av annan i pensionärsbostaden boende person.

Statsbidrag må under vissa villkor utgå till kommuner eller till godkänt allmännyttigt bostadsföretag. Till egentliga byggnadskostnader (här ej inräknade sådana för tomt, vägar, ledningar m. m.) bestridas må statsbidrag utgå efter viss, för varje fall bestämd procentsats, dock endast å det belopp, vartill dessa kostnader skäligen kunna uppskattas. Procentsatsen för statsbidraget bestämmes med hänsyn till den för senast förlutna fem kalenderår genomsnittliga uttaxeringen per inkomstskattekrona i den kommun, för vilken hemmet avses, av kommunal och landstingsskatt. För det fall att uttaxeringen är under 10 kr. utgör statsbidraget 25 procent.

Åt fastighetsnämnden uppdrags genom stadshullmäktiges beslut den 19 februari 1940 att uppföra pensionärshem i Enskede och Bromma, vartill medel samtidigt beviljades, varjämte nämnden bemyndigades att avlåta vederbörliga framställningar angående statsbidrag samt att mot enbart formell avgäld upplåta den för pensionärshemmen erforderliga tomtmarken. Pensionärshemmen hava utvidgats genom nybyggnader under åren 1942, 1944, 1945, 1947, 1948, 1949, 1950, 1951 och 1952.

Enligt stadskollegiets beslut den 13 november 1941 skall den rent förvaltningsmässiga skötseln av fastigheterna ombesörjas av fastighetsnämnden. Övriga frågor rörande pensionärshemmen såsom urval av hyresgäster m. m. hava enligt stadshullmäktiges beslut den 26 maj 1953 (Utl. 1953: nr 183) uppdragits åt fattigvårdsnämnden. På nämndens uppdrag äger nämndens delegerade för understödsärenden att besluta i dessa frågor.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 115,880 kr.

Pensionärshemmen i Enskede.

Enskedefältet: Björneborgsvägen 3, 5, 7, 9, 11, 13; Enskedevägen 90, 92, 94, 96; Palmfeltsvägen 50, 52; t. 49 24 40 (värmeledningsskötaren).

Inrymma 140 lägenheter, varav 70 bestå av 1 rum och kök och 70 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Hübinette, Lisbeth S. M.; t. 49 50 01.

Enskede Gård: Palmfeltsvägen 11, 13, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29; Palmfeltsgård 1, 3, 5, 5 A, 7, 7 A; Skjultvägen 12, 14, 16, 18, 20, 22; Visthusvägen 4, 6, 8, 10; t. 48 37 89 (värmeledningsskötare).

Inrymma 222 lägenheter, varav 79 bestå av 1 rum och kök och 143 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Sundberg, Elna S.; t. 48 17 55.

Pensionärshemmen i Svedmyra.

Brevvägen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 21; Frimärksvägen 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17; t. 59 12 14 (värmeledningsskötare).

Inrymma 361 lägenheter, varav 52 bestå av 1 rum och kök och 309 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Krogstad, Aase S.; t. 59 11 98.

Biträdande vicevärdinna (7).

Thor, f. Wiklund, A. H. (Anna-Lena); t. 48 07 66.

Pensionärshemmen i Stureby.

Bjulevägen 27, 29, 31, 33, 35, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 53, 55; t. 47 49 67 (värmeledningsskötare).

Inrymma 259 lägenheter, varav 29 bestå av 1 rum och kök och 230 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Pettersson, Elsa R.; t. 47 49 35.

Pensionärshemmen i Älvsjö.

Långbrodalsvägen 8, 10, 12, 14; Blackensvägen 10, 10 A, 10 B, 12, 14, 14 A, 16, 18, 18 A, 18 B, 20, 22, 22 A, 24, 26, 26 A, 26 B; t. 47 37 98 (värmeledningsskötare).

Inrymma 162 lägenheter, varav 33 bestå av 1 rum och kök och 129 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Jansson, Kerstin; t. 47 37 96.

Pensionärshemmen i Åkeshov.

Snörmakarvägen 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 11, 13, 14, 15, 16; Knypplerskvägen 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 16, 18, 20, 22; t. 37 13 03 (värmeledningsskötare).

Inrymma 306 lägenheter, varav 142 bestå av 1 rum och kök och 164 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Påhlson, Ewy H.; t. 37 06 40.

Biträdande vicevärdinna (7).

Eriksson, S. M. (Maja); t. 37 34 82.

Pensionärshemmen i Nockebyhov.

Tältgatan 4, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 21; Tyska Bottens Väg 48, 50, 56, 58; t. 37 03 30 (värmeledningsskötare).

Inrymma 180 lägenheter, varav 27 bestå av 1 rum med sovalkov och ljus kokvrå och 153 av 1 rum och ljus kokvrå.

Vicevärdinna (14).

Broberg, Margith C.; t. 37 48 45.

Dessutom är för samtliga pensionärshemmen anställd en ambulande vicevärdinna (14) och för pensionärshemmen i Enskede och Älvsjö en ambulande biträdande vicevärdinna (7).

Hemtjänst för gamla.

Expedition: Birkagatan 30, Va. Expeditionstid: 8,30—10,30.

På förslag av fattigvårdsnämnden beslöt stadsfullmäktige den 16 april 1951 att anordna en försöksverksamhet med hemtjänst för äldre. Verksamheten, som utgör ett led i arbetet på en allmän förbättring av äldreomsorgen, syftar till att genom tillhandahållandet av hemhjälp åt äldre delvis minska eller i vart fall uppskjuta behovet av vård på stadens anstalter dels ock öka möjligheterna för de gamla att så länge som möjligt kunna stanna kvar i sin invanda miljö. Till en början omfattade försöksverksamheten ett socialdistrikt på norr och ett på söder, men har sedermera successivt utökats och omfattar numera hela staden. Arbetet bedrivs i intimt samarbete med socialbyråerna.

Verksamheten står under ledning av en samarbetskommitté med representanter för fattigvårdsnämnden och Stockholms kvinnogillen.

Föreståndarinna.

Kleinert, f. Malmlof, A. Linnéa; t. 30 30 74 (för stadsdelarna söder om Slussen).

Biträdande föreståndarinna.

Moberg, f. Blomberg, Elise V.; t. 30 45 05 (för stadsdelarna norr om Slussen).

Ett kanslibitråde, c:a 180 timavlönade hemvårdsbiträden.

Anstaltsvård.

Sedan fattigvårdsnämnden år 1864 trätt i funktion såsom överstyrelse för stadens fattigvård följde en livlig utveckling på anstalts-

FvN

vårdens område. År 1864 ombildades södra arbets- och försörjningsinrättningen (före 1860 benämnd Stockholms stads allmänna arbetshus på söder, vilket uppkommit 1844 av södra frivilliga arbetshuset) till Stockholms stads arbetsinrättning och flyttades 1905 till nya lokaler vid Maria Ban- och Wollmar Yxkullsgatorna. Inrättningens namn ändrades 1926 till Vårdhemmet Högalid. De norra församlingsfattighusen sammanfördes till Sabbatsbergs fattighusinrättning, för vilken reglemente utfärdades 1865. Efter vissa nybyggnader öppnades inrättningen 1872. Namnet ändrades 1898 till Sabbatsbergs ålderdomshem. Katarina och Maria församlingars fattighus sammanfördes efter beslut 1874 av fattigvårdsnämnden till Södermalms fattighus, som var färdigt 1888 och 1899 erhöll namnet Rosenlunds ålderdomshem. Bostadsbristen i mitten av 1890-talet föranledde införandet av en ny anstaltsform, de år 1899 inrättade asylerna för husvilla. 1907 beslöt stadsfullmäktige att uppföra ett hem för fattiga, åldriga makar och 1913 öppnades detta Oscars och Sofias guldbrällöps-hem för åldriga makar (guldbrällöps-hemmet). För vård av obildbara sinnesslöa öppnades 1917 sinnesslöanstalten Åkes-hov. Stockholms stads allmänna försörjningsinrättning, såsom den 1860 grundade norra försörjnings- och arbetsinrättningen kallades efter 1863, erhöll 1922 benämningen S:t Eriks sjuk- och vårdhem. Efter stadsfullmäktiges godkännande 1924 av nya grunder för anstaltsvården för vuxna, överfördes vårdhemmets huvudanstalt till hälsovårdsnämnden under namn av sjukhuset S:t Erik; sjukhuset sorterar numera under sjukhusdirektionen. Till vårdhemmet S:t Erik såsom filialer ansluta vårdhem kvarstodo dock under fattigvårdsnämnden. 1930 öppnades Gammelbyns ålderdomshem, märkligt såsom Stockholms första fattigvårdsanstalt enligt det s. k. kolonisystemet.

Stadsfullmäktige godkände 1924 nya grunder för anstaltsvården för vuxna (i huvudsaklig överensstämmelse med 1919 års fattigvårdskommittés betänkande, del I, Bih. 1923: nr 63). Omläggningen åsyftade i huvudsak en rationell fördelning av anstalternas klientel.

För förvaltningen av de under fattigvårdsnämnden lydande anstalterna tillsattes tidigare en styrelse för varje anstalt, med undantag av ålderdomshemmen, som sedan år 1913 haft en gemensam styrelse, och asylerna för husvilla, spädbarnshemmet och barnhärbarget, som sedan år 1921 förvalts av gemensam styrelse. År 1926 genomfördes en ytterligare centralisering av anstaltsförvaltningen därigenom, att förvaltningen av ålderdomshemmen, dåvarande arbetsinrättningen och de under asylstyrelsen lydande anstalterna av fattigvårdsnämnden uppdrogs åt en gemensam fattigvårdsanstaltssty-

relse. Då sjukavdelningarna vid S:t Eriks sjuk- och vårdhem år 1926 överlämnades till hälsovårdsnämndens förvaltning, övertogs även detta hems förra filialer av den gemensamma anstaltsstyrelsen.

Enligt den år 1931 beslutade omorganisatio-nen av fattigvården har fattigvårdsnämnden år 1932 övertagit den centrala anstaltsförvaltningen.

Fattigvårdsdirektören är numera chef för fattigvårdsanstalterna med biträde av intendenten.

Jämlikt stadgandena i fattigvårdslagen skall inom varje kommun finnas anstalter i erforderligt antal. Vid fattigvårdsnämndens anstalter, ålderdomshem, försörjningshem och vårdhem, beredas vårdbehövande erforderlig vård och underhåll. Åldringar, som på grund av tilltägande ålder och därmed sammanhängande bristande kroppskrafter inte längre kan kvarbo i hyreslägenheter eller i pensionärshem, beredas bostad och omvårdnad på ålderdomshem. Medellösa personer med någon arbetsförmåga, som av skilda anledningar icke erhålla hem-understöd, emottagas på försörjnings-hem. Personer, som äro i behov av mera varaktig sjukvård — dock ej akutvård —, beredas dylik på vårdhem. Vissa av dessa hem hava godkänts som sjukvårdsanstalter jämlikt 22 § sjukkasseförfordningen. Vid vårdhemmet Stureby har dessutom inrättats ett antal vårdavdelningar, vilka av medicinalstyrelsen godkänts såsom hem för kroniskt sjuka.

Enligt särskilda avtal disponerar staden platser på Långmora och Malmköpings arbetshem för omhändertagande av försumliga försörjare och störande understödstagare.

Den i det föregående nämnda sinnesslöanstalten Åkeshov överflyttades sedermera till Årsta samt har i likhet med sinnesslöanstalten Sättra gård, vilken en tid stod under fattigvårdsnämndens förvaltning, fr. o. m. den 1 januari 1952 i samband med sinnesslövårdens omorganisation underställts en särskild, av stadsfullmäktige utsedd styrelse (se sid. 353).

På grund av en donation har ett särskilt hem inrättats för blinda män, nämligen Jacques och Galathée Lamms hem för blinda, vilket hem sorterar under en av fattigvårdsnämndens utsedd styrelse.

Vård å sistnämnda hem är ej att hänföra till fattigvård. Ej heller anses vården utgöra fattigvård vid övriga anstalter, därest av fattigvårdsnämnden fastställt avgift erlägges i förskott direkt till vederbörligt anstaltskontor.

Ansökningar om inträde å fattigvårdsnämndens anstalter behandlas av delegerade för understödsärenden (se sid. 264) utom ifråga om Jacques och Galathée Lamms hem för blinda (se sid. 286).

Författningar. Reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter, med ändr. (Kf 1932: nr 64, 1946: nr 9) och instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnds anstaltsdele-

gerade (Kf 1932: nr 63), fastställda av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. K. kung. 21 dec. 1951 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka. K. kung. 21 dec. 1951 ang. statsbidrag till driftkostnaderna vid hem för kroniskt sjuka, med ändr.

Stat år 1954. (Anstaltsvård.) Utgifter: driftbudgeten 21,255,216 kr. (däruv engångs 913,018 kr.), dessutom förlagsmedel 342,320 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 4,975,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 9,266,245 kr.

Anstaltsdelegerade.

Anstaltsdelegerade hava till huvudsaklig uppgift att med uppmärksamhet följa förvaltningen av de anstalter, som sortera direkt under fattigvårdsnämnden.

Bergvall, Birgitta, kontorist; **Hagström**, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm., ordf.; **Gustavsson**, K. G., tjänsteman; **Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm., vice ordf.; **Cavallin**, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru; **Larsson**, Emil W., tf. extra assistent, stadsfullm.

Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Torsgatan 32. Va. (postgirokonto nr 100031); t. 23 55 10; expeditionstid: 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Sedan år 1737 beslut fattats om uppförande av fattighus för de olika församlingarnas fattiga och en fond bildats för ändamålet, inköptes år 1751 ett från Rörstrand avsköndrat område, benämnt Sabbatsberg, och dit förlades till en början ett fattighus för Storkyrkoförsamlingen. Efter hand uppbyggdes där fattighus även för övriga församlingar. År 1859 beslöt dåvarande stadsnämnden en centralisering av anstaltsvården. De norra församlingarnas fattiga började successivt överföras till Sabbatsberg. En särskild styrelse utsågs för denna anstalt år 1865 och efter diverse nybyggnader öppnades den nya »Sabbatsbergs fattighusinrättning» den 1 augusti 1872. Benämningen å anstalten ändrades 1898 till Sabbatsbergs ålderdomshem.

Vid Sabbatsberg fanns redan 1764 en brunnsinrättning, och 1807 inrättades i samband därmed ett brunnslasarett. Dessa institutioner, som emellertid icke äro av kommunal natur, finnas ännu kvar.

Under 1942 togs en å hemmets område nyuppförd vårdhemsbyggnad rymmande 273 vårdplatser i bruk. I samband härmed ändrades hemmets namn till det nuvarande: Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem. 1945 ombyggdes en av de äldre byggnaderna, det s. k. Johannes-huset, till vårdhem med 91 vårdplatser. 1950 öppnades en nyuppförd ålderdomshemsbyggnad,

utformad efter helt nya principer, rymmande 111 platser, fördelade på 99 enkelrum och 6 dubbelrum, de senare i första hand avsedda för äkta makar.

Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem har förutom ovannämnda 111 platser f. n. å ålderdomshemsavdelningen 169 platser och å vårdhemsavdelningen 363 platser.

Å staten för Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem har jämväl uppförts driftkostnaderna för vårdhemmet Södermannagatan 2 (se nedan).

Syssloman (30).

Lindberg, K. G.; träffas säkrast 9—11.

Förste kammarskrivare (23).

Lundqvist, K. A.

Kontorsassistent (18).

Edstrand, C. B.

Förste kontorsskrivare (16).

Vakant.

En kontorsskrivare, ett kanslibiträde, två kontorsbiträden.

Överläkare (30).

Erlandsson, S. G. G. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1959).

Förste underläkare (28).

Lindqvist, S. G. E.; **Sjöding**, B.

Husmoder (2 kl.) (21).

Larsson, Greta K.

Föreståndarinna (16).

Ekholm, Tora E.

Två sjukgymnaster, sjutton översköterskor, en laboratorieöversköterska, en arbetsterapeut, en sjuksköterska (halvtidstjänst), en biträdande föreståndarinna, aderton vårdarinnor. — Tretton vårdarinnor, åttioåtta sjukvårdsbiträden.

Predikant (3,336 kr.).

Meiton, G., e. o. kyrkoadjunkt i Matteus förs. En organist och försångare (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Eriksson, Edit M.

Förste maskinist (17).

Alm, H. J. T.

En hantverksföreståndare, två biträdande ekonomiföreståndare, två vaktmästare, tre hantverkare, en trätfföreståndare (2 kl.), en telefonist, en baderska, en portvakt. — Tre eldare, en sjukbärare, en di-

FvN *versearbetare i kök, tre kokerskor, två första biträden, ett första matsalsbiträde, sex matsalsbiträden, två sömmerskor, tretton köksbiträden (därav en halvtidstjänst), en kallskänka, fjorton städerskor, ett arbetsbiträde, tre baderskor, en maskinvätterska.*

Vårdhemmet Södermannagatan 2.

Södermannagatan 2, Sö.; t. 43 48 40.

Hemmet, som inrättades år 1931, har 97 platser för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Predikant (528 kr.).

Dahlin, K. A., e. o. kyrkoadjunkt i Katarina förs.

Föreståndarinna (15).

Bengtsson, Edit K.

Fyra översköterskor, en vaktmästare. — Tre vårdarinnor, sexton sjukvårdsbiträden, sex städerskor.

Provisoriska vårdhemmet Åsögatan 141.

Åsögatan 141, Sö.; t. 43 99 00.

Hemmet, som inrättades år 1936, har 47 platser för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Predikant (528 kr.).

Dahlin, K. A., e. o. kyrkoadjunkt i Katarina förs.

Föreståndarinna (14).

Vakant.

En gårdskar, en vårdarinna, nio sjukvårdsbiträden.

Ålderdomshemmet Fristad.

Spånga; t. 36 17 86 (föreståndarinnan och ålderdomshemsavd.), 36 16 00 (vårdard.).

Detta hem, som tidigare var ålderdomshem i dåvarande Spånga socken, övertogs av staden fr. o. m. år 1949 i samband med inkorporeringen

av delar av socknen. Närmaste uppsikten över och vården av hemmet handhaves av sysslomanen vid Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Hemmet har en ålderdomshemsavdelning med 42 platser och en vårdavdelning med 20 platser.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Läkare (3,600 kr.).

Thorfinn, J. E. F., stadsdistriktsläkare.

Föreståndarinna (14).

Johansson, E. Edith A.

Vaktmästare (12).

Gustavson, E. J.

En översköterska. — En kokerska, elva sjukvårdsbiträden, ett köksbiträde, ett arbetsbiträde.

Bromma ålderdomshem.

Bromma Kyrkväg 445, Bromma; t. 37 20 59.

Hemmet inrättades år 1893.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 30 juni 1950 har en ny ålderdomshemsbyggnad jämte ett personalbostadshus i anslutning här till uppförts under år 1953 vid detta hem. Hemmet har 98 platser, huvudsakligen i enkelrum.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs vård- och ålderdomshem.

Läkare (1,500 kr.).

Jungtorp, G. R. V., stadsdistriktsläkare.

Predikant (360 kr.).

Sydhoff, A. F. L., e. o. kyrkoadjunkt i Bromma förs.

Föreståndarinna (17).

Asplund, Agda C.

En biträdande föreståndarinna, en vaktmästare. — En första kokerska, ett första biträde, elva sjukvårdsbiträden (därav en halvtidstjänst), tre köksbiträden, en städerska.

Rosenlunds vård- och ålderdomshem.

Skånegatan 1, Sö. (postgirokonto nr 153628); t. 44 02 90 (växel); expeditionstid: 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Den år 1859 beslutade centralisationen av fattigvårdsanstalterna genomfördes för de södra församlingarnas del först långt senare. Det be-

drövliga tillstånd, i vilket de södra fattighusen befunno sig, föranledde väl år 1874 ett fattigvårdsnämndens beslut om upprättande av ett nytt fattighus på söder, men först 1888 kom ett dylikt till stånd i och med uppförandet i kv. Vattenpasset av Södermalms fattighus, varefter Maria och Katarina fattighus indrogas.

Rosenlunds ålderdomshem, som anstalten år 1898 började benämnas, har ombyggets vid flera tillfällen. Genom numera vidtagna anordningar har hemmet erhållit en förändrad karaktär i det att flera avdelningar inretts till vårdhem i samband varmed hemmets namn år 1940 ändrats till Rosenlunds vård- och ålderdomshem. Under 1950 har verksamheten vid mödrahemmet Åsögatan 44 nedlagts, varefter denna byggnad ändrats till vårdhem med 47 vårdplatser.

Rosenlunds vård- och ålderdomshem har f. n. å vårdhemmen 521 platser, därav 207 avsedda för män och 314 för kvinnor. Antalet ålderdomshemslatser utgör f. n. 170.

Å samma stat som Rosenlunds vård- och ålderdomshem är även uppfört Guldbroölloppshemmet (se vidare nedan).

Syssloman (28).

Biltberg, C. H.; träffas säkrast 9—11.

Förste kammarskrivare (23).

Valdén, Y.

Kontorsassistent (18).

Paulson, E. N.

En *kontorsskrivare*, två *kontorsbiträden*, en *telefonist*.

Läkare (11,232 kr.).

Værnéus, A. G.

Biträdande läkare (förste underläkare) (28).

Behm, K. W.; en vakant.

Röntgenläkare (7,452 kr.).

Högstedt, C. R.

Husmoder (2 kl.) (21).

Carlsson, Edith E.

Två *sjukgymnaster* (därav en halvtidsanställd), nitton *översköterskor*, en *röntgenöversköterska*, en *laboratorieöversköterska*, en *arbetsterapeut*, en *sjuksköterska*, tre *vårdarinnor*, ett *röntgenbiträde*. — Sjutton *vårdarinnor*, ett hundralfjorton *sjukvårdsbiträden*.

Predikant (3,336 kr.).

Jonsson, S. J., komminister i Klara förs.

En *organist* och *försångare* (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Lundquist, f. Hedlund, Karin M.

Maskinmästare (19).

Elgborg, G. G.

En *hantverksföreståndare*, en *biträdande ekonomiföreståndare*, två *vaktmästare*, tre *hantverkare*, en *tvättföreståndare* (2 kl.). — Fem *eldare*, två *gårdskarlar*, två *diversearbetare* i kök, en *första kokerska*, fyra *kokerskor*, en *kallskänka*, två *första biträden*, ett *första matsalsbiträde*, två *matsalsbiträden*, en *maskintvätterska*, två *tvättbiträden*, två *baderskor*, elva *köksbiträden*, tre *städerskor*.

Oscars och Sofias guldbroölloppshem för åldriga makar (»guldbroölloppshemmet»).

Skånegatan 1, Sö.; t. 44 02 90.

Med anledning av den förestående femtioårsdagen av konung Oscar II:s och drottning Sofias förmäling beslöt stadsfullmäktige den 1 juni 1907 att till beredande av ett hem för fattiga, åldriga makar anslå ett belopp av 200,000 kr. samt anhålla hos deras majestäter, att ifrågavarande hem finge bära namnet »Oscars och Sofias guldbroölloppshem för åldriga makar», ävensom att uppdraga åt fattigvårdsnämnden att uppgöra närmare förslag till hemmets åstadkommande. Framställningen i namnfrågan bifölls, och den 20 februari 1911 beslöt stadsfullmäktige hemmets förläggande till kv. Vinkeln i omedelbar närhet av Rosenlunds ålderdomshem samt anslo, vad som utöver förut fonderade medel behövdes att utfylla den till 410,500 kr. beräknade byggnadskostnaden. Hemmet öppnades den 1 oktober 1913. Det har plats för 79 par åldringar.

Syssloman.

Se ovan under Rosenlunds vård- och ålderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Rosenlunds vård- och ålderdomshem.

Översköterska (14).

Olsson, f. Karlsson, G. Viktoria.

Två *vårdarinnor*. — Fyra *sjukvårdsbiträden*, en *städerska*.

Vårdhemmet Högalid.

Maria Bangata 75, Sv. (postgirokonto nr 2439); t. 68 03 00 (växel); expeditionstid: 8—12 och 13—15 (lördagar och dag före helgdag 8—13,30).

Det år 1773 upprättade »södra frivilliga arbetshuset» övergick år 1844 i »Stockholms stads

FVN

allmänna arbetshus», vilket år 1864 ombildades till arbetsinrättning. År 1905 förflyttades arbetsinrättningen till nya lokaler vid Maria Ban och Wollmar Yxkullsgatorna å Södermalm, rymmande 1,432 personer. Genom en i början av år 1926 avslutad ombyggnad, varvid en logementsbyggnad inretts till vårdhemsavdelning, reducerades platsantalet till 1,044. Inrättningens namn ändrades år 1926 till vårdhemmet Högalid. Den 16 juni 1947 anvisade stadsfullmäktige 362,000 kr. till ombyggnader vid vårdhemmet, vilken ombyggnad blev färdig år 1950.

Å hemmets försörjningsavdelning intagas dels i någon mån arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, dels nödställda, kommunen tillhörande arbetsföra personer, som sakna stadigt hemvist och önska att intagas å vårdhemmet, dels slutligen även välfredade, avskedade militärer, som tillhört manskapet vid värvad trupp samt inom kommunen befinnas vara i behov av fattigvård. Dessa utgöra en särskild underavdelning, kallad militäravdelningen. Intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete inom anstalten, som av sysslomannen dem anvisas. Arbetet består huvudsakligast av vedsågning, bakning, tvätt, mangling, skomakeri, skrädderi och snickeri.

Å hemmets vårdavdelning intagas endast sådana män, som äro i behov av vård men icke av sjukhusvård.

Intagning sker allenast efter remiss av fattigvårdsinspektören på understödsdelegerades vägnar.

Vårdhemmet Högalid har 680 platser för män, varav 412 å försörjningsavdelningen och 268 å vårdavdelningen.

Filial till vårdhemmet Högalid är fr. o. m. år 1942 förutv. upptagningshärbarget vid Östgötagatan 61—63. Anstalten benämnes försörjningshemmet vid Östgötagatan 61—63. — F. n. är filialen uttyrd till Stockholms bespisningsförening (se sid. 287), som där bedriver hotellrörelse.

Syssloman (30).

Silversparre, C. G. C.; träffas säkrast 8—9,30.

Förste kammarskrivare (23).

Cronvall, M.

Kammarskrivare (21).

Vakant, *tf.* Willny, H. G. W.

Kontorsassistenter (18).

Sörenstam, A. I.; en vakant, *tf.* Lind, f. Andersson, I. E. (Inga-Lisa).

Förste kontorsskrivare (16).

Lind, f. Andersson, I. E. (Inga-Lisa), tjf. (se ovan), *tf.* Sundström, G. H.

Ett kanslibitråde, tre kontorsbiträden.

Läkare (30).

Höglund, G.

Husmoder (2 kl.) (21).

Lindvall, A. M. E. (Greta).

En *sjukgymnast*, tolv *översköterskor*, en *laboratorieöversköterska*, en *arbetsterapeut*. — Tretton *vårdarinnor*, femtioen *sjukvårdsbiträden*.

Predikant (2,376 kr.).

Movinger, J. S., komminister i Högalids förs.

En *organist och försångare* (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Sundberg, R. E. K. (Stina).

Maskinmästare (20)

(för verkmästargöröml 1,008 kr.).

Petersson, K. I.

Förste maskinist (17).

Holmberger, F.

Två *maskinister*, sex *hantverksföreståndare*, två *biträdande ekonomiföreståndare*, en *arbetsförmän*, en *biträdande bagarmästare*, en *tvättföreståndare* (1 kl.), tolv *förste vaktmästare*, tre *bilförare*, två *biträdande tvättföreståndare* (1 kl.). — Två *bagare*, tre *bilförare*, en *brödräknare*, en *förrädsarbetare*, en *maskintvättare*, en *första kokerska*, tre *kokerskor*, fyra *matsalsbiträden*, två *första biträden*, en *första sömmerska*, en *sömmerska*, två *strykerskor*, sex *tvättbiträden*, två *baderskor*, åtta *köksbiträden*.

Vårdhemmet Stureby.

Stureby (postgirokonto nr 55406); t. 49 25 00 (växel); expeditionstid: å sysslomanskontolet 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Vårdhemmet Stureby, som fullbordades och togs i bruk i början av år 1936, har 660 platser, varav 67 för försörjnings- och 593 platser för vårdhems klientel, varav 322 platser på avdelningen för kroniskt sjuka.

Intagning sker efter överläkarens hörande och remiss av fattigvårdsinspektören på understödsdelegerades vägnar.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete, som sysslomannen anvisar. Arbetet består huvudsakligast av trädgårdsarbete, tvätt, vävning, snickeri och skomakeri.

Syssloman (30).

Nilsson, H. V.; träffas säkrast 9—11.

Förste kammarskrivare (23).

Sjöberg, J. V. S.

Kontorsassistent (18).Willny, H. G. W., tjl. (se sid. 284), *tf.* Lützén, K. B.*Förste kontorsskrivare* (16).

Lützén, K. B., tjl. (se ovan).

En *kontorsskrivare*, två *kanslibiträden*, två *kontorsbiträden*.*Överläkare* (30).Grah, K. E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1956); mottagningstid: vardagar 9—9,30.*Förste underläkare* (28).Westberg, F. G. O.¹⁾; Lönnberg, B. W.*Röntgenläkare* (14,400 kr.).

Göranson, S. F. O.

Obducent (4,380 kr.).

Ringertz, N. O. E.

Husmoder (2 kl.) (21).

Hillefors, Kerstin M.

Biträdande husmoder (17).

Ahlström, Ester A.

En *föreståndarinna*, två *sjukgymnaster*, sexton *översköterskor*, en *röntgenöversköterska*, en *laboratorieöversköterska*, en *arbetsterapeut*, tretton *sjuksköterskor*, ett *ljusbadsbiträde*. — Tjuguen *vårdarinnor*, ett-hundrafem *sjukvårdsbiträden*, ett *röntgenbiträde*.

Predikant (2,376 kr.).

Waller, S. Å. A., komminister i Enskede förs.
En *organist* (840 kr.).

Ekonomiföreståndare (1 kl.) (21).

Engdahl-Nilsen, Svea M.

Maskinmästare (20).

Goude, K. F. H.

Förste maskinist (17).

Sjöström, E. B.

En *biträdande ekonomiföreståndare*, en *hantverksföreståndare*, en *arbetsförestånderska*, en *arbetsförmän*, sex *vaktmästare*, en *hantverkare*, en *bilförare*, en *tvättföreståndare* (1 kl.), en *biträdande tvättföreståndare* (1 kl.), en *telefonist*. — En *reparatör*, fyra *eldare*, en *maskin-*

¹⁾ Äger åtnjuta fri kost eller däremot svarande ersättning.

tvättare, två *diversearbetare* i kök, en *gårdskar*, en *första kokerska*, två *kokerskor*, en *kallskänka*, ett *första matsalsbiträde*, åtta *matsalsbiträden*, sexton *köksbiträden*, två *strykerskor*, fyra *tvättbiträden*, fyra *städerskor*, fyra *baderskor*, två *sömmerkor*, ett *första biträde*.

Gammelbyns ålderdomshem.

Stureby (postgirokonton nr 55406); t. 49 25 00 (växel); expeditionstid: å sysslomskontoret 8,30—12 och 13—15 (lördagar 8,30—14).

Den 18 juni 1923 beslöt stadsfullmäktige att till hufgåstande av stadshusets invigning å fyra-hundraårsdagen av Gustav Vasas intåg i Stockholm bevilja ett anslag av 350,000 kr. till inrättande av ett nytt ålderdomshem. Den 19 mars 1928 anvisade stadsfullmäktige ytterligare 1,035,000 kr. till uppförande av ifrågavarande ålderdomshem. Hemmet, som förlagts till egendomen Svedmyran i Enskede, är anordnat enligt s. k. kolonisystem, d. v. s. med ett antal friliggande byggnader, grupperade omkring en ekonomibyggnad med kök, matsalar, en mindre sjukavdelning m. m. och omfattar, förutom ekonomibyggnad, 9 ålderdomshemsbyggnader. I varje byggnad, som består av två våningar, äro inredda c:a 15 rum, avsedda för en eller två personer. Därför finnes i varje byggnad dagrum, kaffekök och badrum.

Hemmet, som har plats för 210 åldringar, öppnades den 17 juli 1930. Förvaltningen är sedan tillkomsten av vårdhemmet Stureby gemensam med detta.

Syssloman.

Se ovan under vårdhemmet Stureby.

Läkare.

Grah, K. E.; Westberg, F. G. O. (se även ovan under vårdhemmet Stureby).

Predikant.

Se ovan under vårdhemmet Stureby.

Föreståndarinna (16).

Tägerud, Nanna H.

En *vaktmästare*, en *biträdande föreståndarinna*, fem *vårdarinnor*, en *portvakt*. — En *gårdskar*, sex *vårdarinnor*, fyra *sjukvårdsbiträden*, en *baderska*.

Skarpnäcks gård.

Skarpnäcks gård, Enskede; t. 49 20 08 (föreståndarinnan); 48 03 91 (exp. och inspektor).

Under vårdhemmet Stureby sorterar sedan juni 1944 Skarpnäcks gård med 48 vårdplatser, varav 29 å försörjningsavdelning och 19 å ålder-

domshemsavdelning. Pensionärerna sysselsätts med jordbruks- och trädgårdsarbete.

Syssloman.

Se ovan under vårdhemmet Stureby.

Föreståndarinna (13).

Nyman, Anna L.

Inspektör (20).

Iwerboö, G. W.

En *vaktmästare*, en *bilförare*. — En *kokerska*, ett *första biträde*, ett *köksbiträde*, två *städerskor*.

Daghärbärgen.

Klara Norra Kyrkogata 5, C.; t. 10 54 09; Bondegatan 44, Sö.; t. 40 48 20; Lilla Nygatan 3—5 (ing. från Yxmedsgränd), C.; t. 20 80 76.

Syssloman och expedition.

Se ovan under vårdhemmet Högalid.

Sex *vaktmästare*.

Jacques och Galathée Lamms hem för blind.

Hornsgatan 52, Sö.; t. 41 04 11.

Hemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr., vartill sedermera ytterligare tillkommit donationer av fröknarna Agnes och Ida Lamm å sammanlagt 20,000 kr. Medlen skulle användas till ett hem för behövande blind. Mot villkor bl. a. att staden upplåte för ändamålet lämpad lokal och omhändertogte bestyret med förvaltningen av såväl hemmet som penningmedlen. Det i anledning härav upprättade hemmet är numera inrymt i en staden tillhörig fastighet, Hornsgatan 52.

År 1937 har hemmet enligt testamente år 1934 av fabrikören Henrik Vilhelm Lyberg emottagit en ny donation å 10,000 kr., med avdrag av därå belöpande arvskatt 600 kr. Donationen benämnes »Henrik Lybergs donationsfond», och räknan å densamma skall användas till att bereda hemmets pensionärer fördelar, som icke kunna beredas genom Stockholms stads anslag.

Hemmets angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av en ordförande och två andra ledamöter jämte tvänne suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Ansökan om inträde å hemmet inlämnas till hemmets styrelse och skall vara åtföljd av läkarintyg, av vederbörande församlings sociala byrå (se sid. 264) utfärdat intyg om medellöshet samt prästbetyg. Den å hemmet åtnjutna vården är ej att hänföra till fattigvård.

Hemmet är t. v. avsett uteslutande för män och har plats för 9 pensionärer.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente 20 juni 1916 för Jacques och Galathée Lamms hem för blind.

Styrelse.

Löwgren, K. G., direktör, ordf. och kassaförvaltare; Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm.; Sjöstrand, G. E., kontorsassistent.

Suppleanter: Ljungberg, I., vice värd; Niwong, f. Stenström, Wera A., fru.

Revisorer.

Fattigvårdsnämndens revisorer granska hemmets räkenskaper.

Föreståndarinna (11).

Vakant, *tf. Salin*, Göta M.

Ett *köksbiträde*, en *städerska*.

Arbetshem.

Enligt 33 § fattigvårdslagen hava landsting och städer, som ej deltaga i landsting, ålagt att upprätta särskilda arbetshem för omhändertagande av dels i någon mån arbetsföra behövande, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen kunna emottagas eller behållas å ålderdomshem, försörjningshem eller vårdhem, dels ock försörjningspliktiga, vilka jämlikt 71 § samma lag förelägs arbete. Arbetshem skall stå under ledning av en styrelse, som har att besluta om intagning i hemmet, samt vara försett med av konungen fastställt reglemente.

Enligt samma lagrum må landsting eller stad, som ej deltaga i landsting kunna av konungen befrias från skyldigheten att upprätta arbetshem, därest sådana i tillräckligt antal i annan ordning komma till stånd, och k. m:t har den 15 oktober 1926, med hänsyn till av staden i förevarande hänseende vidtagna åtgärder, tills vidare medgivit Stockholms stad sådan befrielse.

Till en början (fr. o. m. år 1919) tjänstgjorde för Stockholms vidkommande en avdelning av dåvarande arbetsinrättningen såsom provisoriskt arbetshem för män och en avdelning vid dåvarande allmänna försörjningsinrättningen (sedan S:t Eriks sjuk- och vårdhem) såsom provisoriskt arbetshem för kvinnor.

År 1923 träffade emellertid fattigvårdsnämnden i enlighet med av stadsfullmäktige lämnat bemyndigande avtal med kristliga föreningen av unga kvinnor angående upplåtande till arbetshem för kvinnor av den föreningen tillhöriga småbruksskolonien Emaus vid Norrtälje. Enligt avtalet skulle anstaltens drift handhas av kristliga föreningen av unga kvinnor, under det att staden för disponerandet av de tillgängliga platserna (12) skulle betala dels ett årligt bidrag, dels ersättning för vårdkostnaderna för å hemmet insatta personer från Stockholm efter viss

dagavgift. Statsbidraget till driftkostnaderna skulle av arbetshemmet inlevereras till fattigvårdsnämnden. Arbetshemmet Emaus, för vilket k. m:t den 27 april 1923 fastställt reglemente, trädde i verksamhet den 1 juni 1923.

Då erfarenheterna från arbetshemmet Emaus under dess första verksamhetsår visat sig tillfredsställande, sökte fattigvårdsnämnden lösa frågan om arbetshem för män efter samma riktlinjer, d. v. s. genom överenskommelse med en enskild organisation. I detta syfte träffade nämnden efter bemyndigande av stadsfullmäktige år 1925 avtal med Svenska diakonsällskapet om inrättande för Stockholms stads räkning av ett arbetshem för män å den av sällskapet för ändamålet inköpta Ösbyholms egendom inom Frötuna socken av Stockholms län. Arbetshemmet, som ursprungligen avsågs för 40 personer, hade på grund av under år 1931 företagen tillbyggnad utökat platsantalet till 47 och drevs av diakonsällskapet, mot det att staden lämnade ersättning för driftkostnaderna med dels ett fast garantibelopp av 15,000 kr., dels en dagavgift för varje å hemmet intagna person från Stockholm. Reglemente för arbetshemmet Ösbyholm fastställdes av k. m:t den 19 december 1924. Hemmet trädde i verksamhet den 1 november 1925. Rörande Ösbyholm upphörde avtalet den 31 december 1946. Avtalet rörande Emaus uppsades att gälla fr. o. m. den 1 juli 1947.

I anledning av ovannämnda stadganden i fattigvårdslagen har fattigvårdsnämnden avtalat dels med Mellersta Sveriges arbetshemsförbund om disposition av fem platser för män på Långmora arbetshem, Långshyttan, dels med styrelsen för Malmköpings arbetshem om att två platser för kvinnor ställas till stadens förfogande på Malmköpings arbetshem. För ifrågasvarande platser skall erläggas dels en fast årlig avgift, dels en dagavgift i den mån platserna äro belagda.

Nämnda platser få disponeras också av barnvårdsnämnden.

Arbetarebostadsfonden till minne av den 9 februari 1853.

Denna fond bildades av bidrag, som år 1853 i anledning av konung Oscar I:s återställande till hälsan efter en långvarig sjukdom samt födelsen av kronprins Carls son Carl, subskriberades för att användas till uppförande av sunda och tjänliga bostäder åt arbetare eller därmed jämställda. Fonden förvaltas av en styrelse bestående av sex personer, vilka utses av Stockholms stads fattigvårdsnämnd för två år i sänder. Styrelsen väljer inom sig ordförande. Val av styrelse skall förträttas varje år för halva antalet ledamöter.

Styrelsen åligger att till förverkligande av det med fondens bildande avsedda ändamål använda de medel, som nu redan finnas och framdeles komma att till fonden inflyta samt i sådant

avseende vidtaga alla erforderliga åtgärder. Fondens värdehandlingar skola överlämnas till samt förvaras hos och vårdas av fattigvårdsnämnden.

Fondens kapital, som vid början av dess verksamhet var 16,668 rdr banko, hade vid 1953 års slut växt till ca 3,600,000 kr.

Efter förvärfv av fastigheterna kv. Ratten 1, 2, 3, 5, 6, 7 och 13 i Brännkyrka församling, uppgår fastigheternas sammanlagda taxeringsvärde till ca 12,500,000 kr.

Lägenhetsbeståndet är ca 1,000 lägenheter.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente 7 mars 1904 för styrelsen för arbetarebostadsfonden till minne av den 9 februari 1853, med ändr. 21 mars 1933 samt 8 och 29 jan. 1945.

Styrelse.

Hallström, K. L. F., tjänsteman, vice ordf. och sekr.; *Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm.; *Ljungberg, I., vice värd; Ösbjer, A. A., förste postassistent, stadsfullm.; Robinson, S. N. A., typograf; *Svensson, G. A., byggmästare, ordf.

Revisorer.

Fattigvårdsnämndens revisorer granska fondens räkenskaper.

Kontor.

Åsögatan 200, Sö. (postgirokonto nr 50259); t. 43 13 57, 44 19 66.

Fondens direktör.

Jernberg, O. E.

Stockholms bospisningsförening u. p. a.

Kontor: Nytorgsgatan 2, Sö. (postgirokonto nr 56174); t. 41 20 28 (expeditionen), 44 84 96 (kassan); expeditionstid: 9—12 och 13—15, lördagar och helgdagsaftnar 9—12.

Centralkök jämte utspisningslokaler för ungdomkarlar hava genom fattigvårdsnämndens försorg anordnats i fastigheterna Malmgårdsvägen 16—18 och Apellbergsgatan 34. För omhändertagande av denna verksamhet, som inrättades år 1932, har bildats en särskild förening, Stockholms bospisningsförening u. p. a., vilken har till ändamål att under samarbete med Stockholms stads fattigvårdsnämnd idka matserveringsrörelse och uthyrningsrörelse åt vissa hjälpbehövande i staden.

På uppdrag av fattigvårdsnämnden driver föreningen hotellverksamhet sedan den 1 november 1941.

Den 1 januari 1954 disponerar föreningen 1,271 platser för män och 402 för kvinnor enligt nedanstående fördelning:

	Antal platser för	
	män	kvinnor
Hotell Glasbruket	208	—
Hotell Tappan	176	—
Hotell Sturen	91	—
Hotell Skarpskytten	121	—
Hotell Kronoberg	354	—
Hotell Tanto	321	—
Hotell Spjutet	—	156
Maria personalhem	—	246

Föreningens angelägenheter handhas av en styrelse bestående av fem ledamöter, valda å föreningens ordinarie sammanträde för ett år. Jämte styrelsen utses årligen tre suppleanter, vilka vid styrelseledamots avgång inträda i den ordning de äro valda.

Efter överenskommelse med stiftelsen Hem för ungdom (se sid. 566) ombesörjer bespisningsföreningen från och med den 1 januari 1949 den ekonomiska förvaltningen av stiftelsens tre bostadshus för ungdom vid Nyårsvägen 10—16, Hägersten.

På särskilt uppdrag ombesörjer bespisningsföreningen förvaltningen av bostadsrörelsen inom f. d. Maria sjukhus (Maria personalhem) Wollmar Yxkullsgatan 25, fr. o. m. den 1 juni 1952.

Vid sammanträde den 15 juni 1953 uppdrog stadsfullmäktige åt bespisningsföreningen att uppföra och inreda ett sjömanshotell av provisorisk karaktär i kvarteret Tullgården vid Hammarbyhamnen samt handhava driften av hotellet. Detta kommer att omfatta fyra barackbyggnader med 108 platser i 54 dubbelrum. Hotellet beräknas kunna öppnas i april 1954.

Stadgar. Stadgar för Stockholms bespisningsförening u. p. a., antagna av föreningen den 2 april 1932, med ändr. 30 juni och 17 okt. 1941 samt 28 maj 1945.

Styrelse.

(Nytt val av styrelse äger rum i april 1954.)

Holmblad, Margit E., kammarskrivare, stadsfullm., vice ordf.; **Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; **Mehr**, Hj. L., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Meurling**, Margareta S. M., förste kontorsskrivare, stadsfullm.; **Robinson**, S. N. A., typograf.

Suppleanter: **Hagström**, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.; **Hanson**, P.-O., redaktör, stadsfullm.; **Setréus**, I. M., kassör, stadsfullm.

Revisorer.

Nandorf, G. J., auktoriserad revisor; **Osbjer**, Å. A., förste postassistent, stadsfullm.

Suppleanter: **Gustavsson**, K. G., tjänsteman; **Johnsson**, J. W., pastor, stadsfullm.

Expedition.

Intendent och föreståndare.

Karlberg, G. K. A.; t. 42 10 88; mottagnings-tid: vardagar 9—9,30.

Syssloman.

Jalvén, N. E.; t. 44 60 68.

Kontorsassistent.

Sjöstrand, G. E.; t. 44 84 96.

En kontorsskrivare, två kanslibiträden.

Konsulent.

Zederroth, S. V.; t. 44 37 00; mottagningstid för manliga gäster: vardagar 9—10,30 samt tisdagar även 17,30—18,30.

Assistent.

Ander, f. Eriksson, Elsa S.; mottagningstid för kvinnliga gäster vid Hotell Spjutet: vardagar 8,30—10,30 samt tisdagar även 17,30—18,30 (Kristinehovsgatan 35, Sv.; t. 68 50 26).

Två hantverkare, en gårdskarl, en sömmerska, en kontorsstäderska.

Bespisningslokaler.

Malmgårdsvägen 18, Sö.; t. 40 58 33.

Ekonomiföreståndare.

Karlsson, A. H. V.

En kokerska, fyra köksbiträden, två deltidstjänstgörande köksbiträden.

Apelbergsgatan 34, C.; t. 20 67 67.

Ekonomiföreståndare.

Swenson, Neta Ch.

Tre köksbiträden.

Hotell för män:

Hotellcentral: Stora Glasbruksgatan 25, Sö.; t. 42 90 60; öppet 18—9.

Hotell Glasbruket, Stora Glasbruksgatan 25, Sö.; t. 42 90 60.

Hotell Tappan, Östgötagatan 61—63, Sö.; t. 42 09 06.

Hotell Sturen, Tjärhovsgatan 11, Sö.; t. 44 70 72.

Föreståndare.

Engquist, J. R.; Stora Glasbruksgatan 25, Sö.; t. 42 90 60; träffas säkrast vardagar 8—9.

Sex vaktmästare, två städerskor, åtta deltidstjänstgörande städerskor.

Hotell Tanto, Ringvägen 36, Sö.; t. 43 37 39.

Hotell Skarpskytten, Wollmar Yxkullsgatan 74, Sv.; t. 68 57 86.

Föreståndare.

Nilsson, E. E. B.; Ringvägen 36, Sö.; t. 43 37 39; träffas säkrast vardagar 9—11.

Fyra vaktmästare, en värmelednings-skötare, sex städerskor, två deltidstjänstgörande städerskor.

Hotell Kronoberg, Bergsgatan 54, K.; t. 51 53 40.

Föreståndare.

Wennling, K. A. H.; träffas säkrast vardagar 12—16, lördagar 12—13.

Fyra vaktmästare, en städerska, elva deltidstjänstgörande städerskor.

Hotell för kvinnor:

Hotell Spjutet, Kristinehovsgatan 35, Sv.; t. 68 50 26.

Föreståndarinna.

Ander, f. Eriksson, Elsa S., assistent (se sid. 288).

Två biträdande föreståndarinnor, tre städerskor.

Maria personalhem, Wollmar Yxkullsgatan 25, Sö.; t. 41 82 36.

Föreståndarinna.

Parnell, Myrtle E.; mottagningstid: 9—10, 13—14 samt måndagar och fredagar även 18—18,30.

Två portvakter, ett halvtidstjänstgörande förrådsbiträde, sex städerskor.

Stockholms beklädnadsförening u. p. a.

Distributionscentral: Slottsbacken 6, C.; t. 21 00 67.

Fattigvårdsnämnden beslöt den 10 november 1941 att tillsammans med vissa enskilda personer

bilda en ekonomisk förening för handhavande av inköp och utlämning av beklädnadsartiklar åt hjälpbehövande i öppen vård. Beklädnadsföreningen är avsedd att stå till tjänst även åt andra kommunala eller sociala institutioner än fattigvårdsnämnden. Härmed avses framför allt den beklädnadsutlämning, som sker till barn i stadens folkskolor.

Föreningen bildades vid sammanträde den 8 januari 1942. Dess angelägenheter handhas av en styrelse bestående av tre ledamöter, valda å föreningens ordinarie sammanträde för ett år. Jämte styrelsen utses årligen tre suppleanter samt tvenne revisorer jämte ersättare för dessa.

Stadgar. Stadgar för Stockholms beklädnadsförening u. p. a., antagna av föreningen 10 nov. 1941.

Styrelse.

(Nytt val av styrelse äger rum i april 1954.)

Dahlström, A. H., fattigvårdsdirektör, ordf.; Hagström, f. Svensson, Anna M., studierektor, stadsfullm.; Oshjer, A. A., förste postassistent, stadsfullm.

Suppleanter: Cavallin, f. Lindberg, S. M. L. (Sia), fru; Johansson, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; en vakant.

Sekreterare och redogörare.

Karlberg, G. K. A., intendent (se sid. 288); t. 42 10 88.

Revisorer.

Robinson, S. N. A., typograf; Nandorf, G. J., auktoriserad revisor.

Suppleanter: Edstam, N. Hj., kamrerare; Sætréus, I. M., kassör, stadsfullm.

Sociala hemhjälsbyrån.

Beträffande den hemhjälsverksamhet, som organiserats av Stockholms stads hemhjälsnämnd, se sid. 338.

Stockholms stads barnavårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Barnavårdsnämnden.

(Ungdomsnämnden.)

*Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25
(postadress: Stockholm 1; postgirokontonr 3173); t. 2255 00 (växel). För rikssamtal 2253 20. Nämnden sammanträder 1:a och 3:e tisdagen i varje månad kl. 15.*

Genom lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn förordnades, att i varje skoldistrikt skulle finnas en barnavårdsnämnd, med åliggande att taga vård om dylika barn under femton år, som vistades inom distriktet. I Stockholm var folkskoleledningen [folkskoleöverstyrelsen] barnavårdsnämnd, men direktionen hade överlåtit beslutanderätten i hithörande ärenden åt en särskild, inom direktionen utsedd delegation (barnavårdsnämnden i inskränkt bemärkelse). Sedermera utvidgades den av folkskoleledningen barnavårdsnämnd utövade verksamheten avsevärt, främst genom tillkomsten av 1917 års lag om barn utom äktenskap, enligt vilken nämnden fick till uppgift att för utom äktenskap födda barn utse barnavårdsmän samt utöva tillsyn över dessas verksamhet. Fr. o. m. år 1920 förlades även det nyinrättade skyddshemmet för flickor å Eknäs samt det från fattigvårdsnämnden till folkskoleledningen överflyttade skyddshemmet för gossar å Skrabba under barnavårdsnämndens förvaltning.

Vissa barnavårdande uppgifter ankommo därjämte å andra stadens myndigheter. Sålunda hade fattigvårdsnämnden att i enlighet med fattigvårdslagen genom utackordering eller intagning å anstalt omhändertaga nödställda, sjuka och värlösa barn, och hälsovårdsnämnden hade enligt lagen den 6 juni 1902 om fosterbarns vård att utöva kontroll över vården av fosterbarn under sju år.

Stockholms stads barnavårdsnämnd tillkom som självständig nämnd genom en av k. m:t den 8 maj 1925 fastställd instruktion samt trädde i verksamhet den 1 januari 1926.

Enligt lagen den 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslagen) skall den samhälleliga barnavårdsverk-

samheten obligatoriskt tillhöra en särskild, för ändamålet inrättad barnavårdsnämnd, som jämväl har att vidtaga åtgärder till skydd för ungdom inom kommunen. Understöd åt barn, som vårdas i sina hem, skola dock utgivas genom fattigvårdsnämnden. Barnavårdsnämnd har att med uppmärksamhet följa de inom kommunen rådande förhållandena i avseende å barns och ungdoms vård och uppfostran samt noggrant tillse, att barn och ungdom, som vistas inom kommunen och äro i den belägenhet, att det enligt barnavårdslagen ankommer på nämnden att ingripa, bliva föremål för dess åtgärder. Med hänvisning till de särskilda stadgandena i lagen framhålles det såsom nämnden särskilt åliggande att taga befattning med misshandlade, vanvårdade eller för annan fara till hälsan utsatta barn, samt barn, som äro vanartade eller i fara att bli va-
nartade, ävensom ungdom, som befines föra ett oordentligt, lättjefullt eller sedeslöst liv eller eljest visat svår oart, att omhändertaga nödställda, sjuka och värlösa barn, att övervaka de inom kommunen förefintliga barnavårdsanstalternas verksamhet samt att öva kontroll över fosterbarnsvården. Nämnden skall ock verka för förbättrad barn- och ungdomsvård och i sådant syfte, i den mån förhållandena därtill föranleda, söka främja tillkomsten och utvecklingen av barnavårdsanstalter ävensom andra åtgärder till barns och ungdoms välfärd. Jämlikt barnavårdslagen må barnavårdsnämnd vid handläggning av ärenden rörande ungdomsskydd kallas ungdomsnämnd.

I fråga om barn, som är vanartat eller i fara att bli va-
nartat, samt barn, som misshandlas eller utsättes för allvarlig vanvård eller annan fara till sin kroppsliga eller själsliga hälsa, äger barnavårdsnämnden att, i den mån omständigheterna därtill föranleda, meddela förmaning åt barnets föräldrar eller giva vanartat barn en allvarlig varning samt föreskriva anlitande av lämplig, till stöd för hemuppfostran inrättad anstalt eller barnets hållande till viss lämplig sysselsättning. I eller utan samband med beslut om åtgärd, som nyss nämnts, bör nämnden uppdraga åt särskild person (övervakare) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Om dessa förebyggande åtgärder visa sig gagnlösa, bör nämnden omhändertaga barnet för

skyddsuppfostran. Beslut om sådant omhändertagande skall, därest föräldrarna ej lämna sitt samtycke härtill, underställas överståthållar-ämbetets prövning. Skyddsuppfostran skall för de vanartade barnens vidkommande meddelas å särskilda skolor tillhörande barna- och ungdomsvården (se sid. 323) eller ock i enskilt hem eller barnhem (se sid. 313), om så anses lämpligare. I fråga om de icke vanartade barnen skall skyddsuppfostran meddelas i främsta rummet genom utackordering i enskilda hem, som stå under barnavårdsnämndens ständiga tillsyn, dock må särskilda omständigheter eller brist på lämpliga fosterhem kunna föranleda barnets intagande å barnhem. För ingripande mot vanartade barn är åldersgränsen aderton år och för andra barn sexton år. I fråga om person i åldern mellan aderton och tjuguettt år, som befinnas föra ett oordentligt, lättjefullt eller sedeslöst liv eller eljest visat svår oart och beträffande vilken särskilda åtgärder från samhällets sida kräves för hans tillrättaförande, äger barnavårdsnämnden ingripa. Bestämmelserna om nämndens verksamhet med avseende å sådan ungdom avvika dock i vissa hänseenden från de bestämmelser, som gälla beträffande barn under nämnda ålder. När för skyddsuppfostran omhändertagen anses ej vidare vara i behov av sådan uppfostran, skall beslut om utskrivning meddelas. Sådan utskrivning skall äga rum senast då barnet fyller aderton år, dock må utskrivning av i skolor tillhörande barna- och ungdomsvården intagen elev kunna anstå till dess vederbörande fyllt tjuguettt år. I fråga om omhändertagen person mellan aderton och tjuguettt år skall slutlig utskrivning äga rum senast då två år förflutit från omhändertagandet, dock att, när särskilda förhållanden föreligga, utskrivning må uppskjutas ytterligare ett år. Vid slutlig utskrivning bör tillses, att barnet erhåller lämpligt arbete och nödig utrustning.

Barnavårdsnämndens omsorg om de nödställda, sjuka eller värnlösa barnen kallas samhällsvård. Föremål för nämndens ingripande i detta hänseende äro endast barn under sexton år, vilka antingen sakna föräldravård, emedan föräldrarna övergivit barnet eller avlidit, eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet eller sjukdom eller svaghet hos barnet anses böra omhändertagas för erhållande av vård i enskilt fosterhem eller å anstalt. Omhändertagande för samhällsvård får, utom i först nämnda fall, endast ske med föräldrarnas medgivande. Nödställda barn, som anses erhålla den lämpligaste hjälpen genom understöd i hemmet, ävensom alla nödställda över sexton år tillhöra likasom förut fattigvårdens område.

För kostnaderna för omhändertaget barn äger barnavårdsnämnden uttaga ersättning av barnets föräldrar eller annan underhållsskyldig, hemortskommun eller staten. Kostnaderna för skyddsuppfostran av person, som omhändertagits efter aderton år, betalas av staten. Därest underhållsskyldig

undandraget sig honom åliggande ersättningsskyldighet, kan han av barnavårdsnämnden föreläggas att fullgöra honom å fattigvårdsanstalt eller eljest anvisat arbete. Arbetsföreläggande kan jämväl av barnavårdsnämnden tillgripas mot föräldrar, vilkas försummelse att fullgöra på civilrättslig väg fastställd bidragsskyldighet föranleder försämring i barnets uppehälle och uppfostran.

Utom sina övriga uppgifter har barnavårdsnämnd eller dess ordförande bl. a. att fullgöra vissa uppgifter enligt föräldrabalken samt enligt lagarna om förbud för vissa underhållsskyldiga att avlytta från riket, om förskottering av underhållsbidrag till barn, om barnbidrag, om socialregister, om särskild förundersökning i brottmål och om eftergift av åtal mot vissa underåriga, om förbud för barn att idka viss försäljning, enligt förordningarna om moderskapspenning och om mödrahjäl, enligt kungörelserna om avgiftsfria resor för barn och husmödrar m. fl. samt om förundersökning. För handläggning av adoptionsfrågor finnes sedan år 1953 en särskild adoptionsbyrå inrättad.

För att bereda bostad åt och omvårdnad av ungdom i åldern 16—21 år, som på grund av otillfredsställande hemförhållanden eller anpassningsvärigheter äro i behov därav, har barnavårdsnämnden inrättat ungdomshem, där de unga oftast tagas om hand utau att vara omhändertagna enligt barnavårdslagen.

SVåranpassade ungdomar beredas i vissa fall vård i enskilda hem, då placering på ungdomshem ej är lämplig, varvid barnavårdsnämnden garanterar inackorderingsavgiften, men förutsättningen är, att de unga skola betala för sig efter förmåga direkt till hemmen.

Uppsökande kurativ verksamhet bedrivs desutom bland bostadslösa, kringströvande arbetshämmade ungdomar av särskilda till sociala avdelningens ungdomsbyrå knutna assistenter.

Enligt beslut av stadsfullmäktige den 17 december 1937, som fastställdes av k. m:t den 25 februari 1938, tillkom det barnavårdsnämnden att handhåva ledningen av den förebyggande barnavårdsverksamheten i Stockholm. Genom beslut av k. m:t den 29 oktober 1943 har barnavårdsnämnden erhållit medgivande att fortfarande tills vidare handhåva ledningen av denna verksamhet, som bedrivs genom s. k. barnavårdscentraler (se sid. 301).

Såsom ett led i nämndens förebyggande verksamhet inrättades den 1 januari 1933 en rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, vilken verksamhet — numera benämnd den psykiska barna- och ungdomsvården (se sid. 299) — åtnjuter statsbidrag enligt k. kung. den 22 juni 1945.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 februari 1951 har försöksvis inrättats en rådgivningsbyrå för äktenskaps- och familjefrågor (familjerådgivningsbyrån, se sid. 301).

Barnavårdsnämnden har av stadsfullmäktige erhållit anslag för öppnande av s. k. barnstugor (ungdomsgårdar) (se sid. 302). Närmast till följd

BvN

av bristen på daghemspplatser påbörjades den 15 september 1946 en försöksverksamhet med s. k. familjedaghem. Denna verksamhet, som numera har permanent karaktär, utgör ett komplement till daghemsverksamheten. Enligt beslut av stadsfullmäktige den 19 juni 1944 tillkommer det ävenledes barnavårdsnämnden att handlägga ansökningar om beklädnadshjälp åt företrädesvis ensamstående, behövande mödrars barn. Sådan beklädnad beviljas till ett belopp av högst 200 kronor per barn och kalenderår.

Sedan barnavårdsnämnden erhållit anslag av stadsfullmäktige har nämnden påtagit sig anskaffandet av feriehjem för barn i förskollådern. Socialstyrelsen har godkänt barnavårdsnämnden såsom feriebarnsinstitution.

Utbildning av barnsköterskor i enlighet med de bestämmelser, som gälla för elevutbildning vid barnavårdsanstalter, bedrivs sedan den 1 oktober 1952 vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 322).

Barnavårdsnämnden skall enligt sin den 31 januari 1941 fastställda instruktion handhåva de uppgifter, som enligt allmän lag eller författning tillkomma barnavårdsnämnd, förvalta stadens barnavårdsanstalter samt ombesörja övriga barnavården och ungdomsskyddet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt nämnden överlämnas.

Nämnden består av nio ledamöter, vilka jämte nio suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Nämndens ledamöter skola vara a) en lagkunnig, i domarvärv erfaren man, b) en ledamot av fattigvårdsnämnden, c) en i församlings-tjänst inom staden anställd ordinarie präst, d) en vid stadens folkskolor eller fortsättningskolor anställd lärare eller lärarinna eller en av stadens folkskolinspektörer, e) en läkare samt f) fyra andra för nit och intresse för barn- och ungdomsvård kända personer, därav minst en kvinna. För en var av de ledamöter, som avses i a) b) c) d) och e) utses en suppleant i samma ställning, som föreskrivits i fråga om ledamöterna. För de i f) omförmälda ledamöterna väljas fyra suppleanter, varav minst en skall vara kvinna. Stadsfullmäktige utse en av nämndens ledamöter till ordförande, att tjänstgöra för den tid han är vald till ledamot. Vice ordförande utser nämnden inom sig vid början av varje kalenderår. Vederbörande borgarråd äger, även om han icke är ledamot av nämnden, närvara vid nämndens sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Enahanda befogenhet tillkommer barnavårdsdirektören, förste folkskolinspektören och förste stadsläkaren.

Med hänsyn till det nära sambandet mellan barnavårdsnämndens och fattigvårdsnämndens verksamhet föreskrives i barnavårdslagen, att, i den mån så prövas påkallat, representerar för dessa nämnder eller nämnderna i deras helhet böra sammankomma för rådplägnung om

angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Äro beträffande visst ärende barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden av olika mening, vilkendera myndigheten som har att ingripa, bör ärendet överlämnas till en tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt ytterligare en för ett år utsedd ledamot från vardera av nämnderna (se sid. 293). Denna nämnd avgör, vilken av myndigheterna som skall taga befattning med ärendet.

Sedan år 1943 har i samarbete med fattigvårdsnämnden och arbetslöshetsnämnden inrättats en gemensam försöksbyrå i avsikt att pröva en central handläggning av vissa sociala ärenden (se sid. 269, 278).

Handläggningen av de administrativa arbetsuppgifterna i samband med ärenden enligt k. förordningen den 11 juni 1937 om mödranhjälp är sedan den 18 maj 1948 överflyttad från barnavårdsnämndens mödranhjälpsbyrå till de sociala byråerna. Enligt nämnda förordning må kvinna, som i anledning av havandeskap eller barnsbörd är i uppenbart behov av understöd, tillerkännas mödranhjälp av statsmedel. Mödranhjälp lämnas i den form, som för varje särskilt fall finnes lämpligast, i en eller flera poster, dock högst till ett sammanlagt värde av 600 kr., vid flerbörd 800 kr. Mödranhjälp må, där ej särskilda skäl till annat föranleda, icke avse tid, som infaller senare än 6 månader eller, såvitt fråga är om hjälp till tandvård, 9 månader efter nedkomsten. Ansökan om mödranhjälp skall senast å 60:e dagen efter barnsbörden ingivas till barnavårdsnämnden i den kommun, där kvinnan vistas. Ingives den senare, må den icke upptagas till prövning med mindre sökanden finnes hava anfört giltigt skäl för att ansökan ej ingivits inom nämnda tid.

Förskott å moderskapspenning, som beviljas av Stockholms erkända centralsjukhus (se sid. 560), utbetalas till sociala byråerna, som har att tillställa kvinnan beloppet.

Det tekniska arbetet med utbetalningen av de allmänna barnbidrag handhåvas av arbetslöshetsnämndens expedition.

Under barnavårdsnämnden sorterar nämndens expedition och de under nämnden ställda anstalterna. Barnavårdsdirektören är chef för expeditionen och anstalterna.

Författningar. Instruktion för Stockholms stads barnavårdsnämnd, fastställd av k. m:t 31 jan. 1941, med ändr. (Kf 1940: nr 70, 1946: nr 4, 1947: nr 41). Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. K. kung. 12 jan. 1951 ang. befrielse för Stockholms stads barnavårdsnämnd från tillämpning av bestämmelserna i 7 kap. barnavårdslagen (Kf 1951: nr 6). Lag 26 juli 1947 om allmänna barnbidrag. Lag s. d. om särskilda barnbidrag till ånkors och invaliders barn, med ändr. K. förordn. 11 juni 1937 om mödranhjälp, med ändr. (Kf 1946: sid. 863, Svf 1949: nr 147, 1950: nr 242). K. kung. 22 okt. 1937 med tillämpningsföreskrifter till förordningen om

mödrahjäl, med ändr. (Kfh 1946: sid. 865, Svf 1947: nr 718, 1953: nr 107). K. förordn. 11 juni 1937 om moderskapspenning, med ändr. K. kung. 31 ang. 1940 med tillämpningsföreskrift till förordningen om moderskapspenning. Lag 14 juni 1917 om förbud för vissa underhållsskyldiga att avflytta från riket, med ändr. Ang. övriga författningar, se under de olika avdelningarna.

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 36,835,904 kr. (därav engångs 617,585 kr.), dessutom förlagsmedel 2,594,090 kr., kapitalbudgeten, lånemedel, inom linjen 465,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 7,610,278 kr.

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadsfullmäktige).

Mehr, Hj. L., borgarråd, stadsfullm.; t. 54 05 00 (växel); träffas i stadshuset alla vardagar efter överenskommelse (vald som ledamot i fattigvårdsnämnden).

Vice ordförande.

***Malmroth, f. Herlitz, Elsa**, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Forsling, f. Larsson, Ruth L., folkskollärare, stadsfullm.

***Franzén, H. P. M.**, montör.

***Gauffin, E. F. G.**, rådmän.

Hallerby, N. E., redaktör, stadsfullm.

***Knöös, N. H.**, överläkare.

***Mogård, J. A. B.**, kontraktsprost.

Thorsson, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M., förbunds-ordförande, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

***Brodd, f. Lidén, Anna S.**, fru, stadsfullm.

Bursell, A. S., socialläkare.

Dalgren, E. S. G., direktörsassistent.

***Gynne, N. A. S.**, tf. assessor.

***Henström, U. K. A.**, överlärare.

Heyman, f. Almstrand, Ingrid, fru.

***Nordenson, f. Lagercrantz, Clare**, fru.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skall vid förfall vice ordföranden ersättas av suppleanten fru Nordenson, ledamoten hr Hallerby av suppleanterna fru Heyman och hr Dalgren i nu nämnd ordning, ledamöterna hr Franzén och fru Thorsson av suppleanterna hr Vigedal och fru Brodd i här nämnd ordning. Därest vid förfall för ordinarie ledamot suppleant från samma parti ej finnes tillgänglig, skall suppleanternas inkallelse till tjänstgöring bestämmas efter deras tjänstetid i nämnden och alltså ske i följande ordning: fru Nordenson och Heyman, hr Vigedal och Dalgren samt fru Brodd.

Norby, C. T. N., komminister.

***Vigedal, B. R.**, instruktör, stadsfullm.

Sekreterare (3,448—1,500 kr.).

Lundin, E. F., bitr. finanssekreterare (se sid. 123) (för allmänna ärenden); **Kinell, E. A. T.**, inspektör (se sid. 296) (för ärenden enligt barnavårdslagen m. m.).

Barnavårdsnämndens delegerade m. m.

Familjedelegerade.

Thorsson, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M., ordf.; **Brodd, f. Lidén, Anna S.**; **Forsling, f. Larsson, Rut L.**; **Franzén, H. P. M.**; **Gauffin, E. F. G.**, vice ordf.; **Knöös, N. H.**

Ungdomsdelegerade.

Hallerby, N. E., ordf.; **Bursell, A. S.**; **Franzén, H. P. M.**; **Heyman, f. Almstrand, Ingrid**; **Malmroth, f. Herlitz, Elsa**; **Vigedal, B. R.**, vice ordf.

Särskilda delegerade.

Mogård, J. A. B., ordf.; **Brodd, f. Lidén, Anna S.**; **Dalgren, E. S. G.**, vice ordf.; **Nordenson, f. Lagercrantz, Clare**; **Norby, C. T. N.**

Anstalts- och byggnadsdelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf. (endast vid behandlingen av byggnadsfrågor); **Mogård, J. A. B.**, ordf. (vid behandlingen av ärenden, som ej röra byggnadsfrågor); **Brodd, f. Lidén, Anna S.**; **Gauffin, E. F. G.**; **Gynne, N. A. S.**; **Hallerby, N. E.**

Suppleanter: **Dalgren, E. S. G.**; **Thorsson, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M.**

Familjerådgivningsdelegerade.

Mehr, Hj. L., ordf.; **Gauffin, E. F. G.**; **Gynne, N. A. S.**; **Henström, U. K. A.**; **Heyman, f. Almstrand, Ingrid**; **Malmroth, f. Herlitz, Elsa**; **Thorsson, f. Bagger-Sjöbäck, Inga M.**; **Westberg, S. V.**

Delegerad för granskning av fosterhemsredogörelser och inspektionsrapporter.

Nordenson, f. Lagercrantz, Clare.

Tremannanämnden.

(Se sid. 292.)

Johnsson, J. W., pastor, stadsfullm. (utsedd av fattigvårdsnämnden); **Malmroth, f. Herlitz, Elsa**, fru, stadsfullm. (utsedd av barnavårdsnämnden); **Mehr, Hj. L.**, borgarråd, stadsfullm.

(självskriven såsom ledamot i såväl fattigvårdsnämnden som barnavårdsnämnden).

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december tre revisorer jämte två suppleanter för granskning av barnavårdsnämndens, nykterhetsnämndens och ungdomsstyrelsens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Danielson, P. G. F., direktör, stadsfullm., ordf.
Hermansson, K. T. E., f. d. vaktmästare.

Olsson, Svea M. E., fröken.

Suppleanter:

Bergvall, Birgitta, kontorist.

Johnsson, f. Johnson, Vera E., soc. stud.

Central förvaltning.

Barnavårdsnämndens expedition.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25; t. 2255 00 (växel); expeditionstid: 10—14 (måndagar även 17—19).

Barnavårdsnämndens expedition fungerar som nämndens utredande och verkställande organ. Den är uppdelad på följande avdelningar, nämligen kansliet med därunder lydande inspektionen för barnavårdsanstalter, sociala avdelningen omfattande expedition samt familjebyrå, ungdomsbyrå, vårdbyrå, adoptionsbyrå, kameralbyrå och sommarbarnsbyrå, barnavårdsman-naavdelningen med därunder hörande barnavårdsman-nabyrå och bidragsbyrå, intendentskontoret, fritidsavdelningen, psykiska barna- och ungdomsvården (f. d. rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor) samt familjerådgivningsbyrån. Från och med år 1952 ha samtliga i sociala nämndhuset placerade förvaltningar gemensam expeditionsvaktpersonal, som är anställd vid arbetslöshetsnämnden.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 december 1952 godkänna ett förslag till omorganisation av nämndens centrala förvaltning, vilken i huvudsak har genomförts under år 1953.

Stat år 1954. (Central förvaltning.) Utgifter: driftbudgeten 14,380,075 kr. (därav engångs 182,980 kr.), dessutom förlagsmedel 1,923,540 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,071,500 kr.

(Ersättning för underhåll och vård.) Inkomster: driftbudgeten 1,708,000 kr.

(Bidrag till utomstående inrättningar.) Utgifter: driftbudgeten 6,598,341 kr., dessutom förlagsmedel 670,550 kr.; inkomster: driftbudgeten 389,350 kr.

Barnavårdsdirektör (B 19).

Granath, K.-E. (förordn. t. o. m. ^{30/9} 1958); mottagningstid: 9—10.

Direktörsassistent (B 15).

Edvall, N. G. F.; mottagningstid: 9—10.

Överläkare (7,008 kr.).

Vakant, *tf.* Alm, E. I.; mottagningstid: tisdagar och fredagar 13,30—14,30.

Kansliet.

Vid kansliet emottagas alla till nämnden inkommande ärenden. Allmänna ärenden diarieföras vid kansliet, övriga ärenden vid respektive avdelningar. Vid kansliet fullgöras förekommande kontorsutredningar och handläggas personalärenden. Till kansliet äro knutna inspektionen av i staden befintliga barnavårdsanstalter och i barnhemsplanen för Stockholms stad intagna barnhem.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. Stadga 22 juni 1945 om barnavårdsanstalter (Svf 1945: nr 506). Stadga 29 maj 1931 ang. enskilda sjukhem och förllossningshem (Svf 1931: nr 172), med ändr.

Direktörsassistent (B 15).

Edvall, N. G. F. (se ovan).

Kamrerare (28).

Strömberg, R. I.

Förste kontorsskrivare (registrator) (16).

Hallinus, Märta M.

Utredningsbyrån.

Sekreterare (31).¹⁾

Unell, F. M.

Notarier (26).

Söderberg, S. O. G.; Linnér, H. R. G. (Ex.).

Förste kammarsskrivare (23).

Skagemark, K.-L.

Kammarsskrivare (21).

Klackenberg, G. E., tjl.; Östlund, Å. E. M., tjl. (se sid. 429), *tf.* Medin, N. T. K.

Personalbyrån.

Notarie (26).

Åkerstam, O. G.

Kammarsskrivare (21).

Anagrius, B. F.

Kontorsassistent (18).

Arehed, N. J. S.

Kontorsskrivare (13).

Lundberg, f. Gustafsson, Ingegerd S. A.

Fyra kanslibiträden, ett kontorsbiträde.

¹⁾ Nuv. inneh. g 21.

Skribyrån.**Kontorsskrivare (13).**

Lennartsson, f. Söderin, Ulla M.

Ett arkivbiträde, två kanslibiträden, fyra kontorsbiträden.

Anstaltsinspektionen.**Förste assistenter (20).**Lindblom, Helena¹⁾; Westling, Ina B.¹⁾; Hilton-Brown, f. Ehnbohm, G. E. (Gun)²⁾; Janson, Brita S., tjl.¹⁾**Sociala avdelningen.**

Vid expeditionen emottagas de till sociala avdelningen inkommande ärendena, vilka efter registrering fördelas på avdelningens olika byråer. Expeditionen handhar placeringen av omhändertagna i barnhem och utfärdar ansökningar och ansvarsförbindelser till anstalter av olika slag samt ombesörjer de omhändertagnas kyrko- och mantalsskrivning. På expeditionen handläggas även frågor om utskrivning av barn. Efter det utredning avslutats och beslut fattats i ärendena expedieras dessa genom expeditionen. Till expeditionen är också knuten en särskild övervakningssektion med två övervakningsassistenter, som det åligger att anskaffa övervakare, lämna dessa råd och anvisningar, utöva tillsyn över övervakarnas verksamhet och granska inkommande rapporter samt handhåva kurativa uppgifter för övervakningsklientelet.

Vid familjebyrån handläggas ärenden i anledning av anmälningar enligt 17 § barnavårdslagen angående barn under 14 år, remisser i vårdnadsmål samt undantag från förbudet mot barns användande vid offentliga föreläsningar. För vårdnadsmålen finnas särskilda utredare.

Vid ungdomsbyrån handläggas ärenden i anledning av anmälningar enligt 17 § barnavårdslagen avseende barn och ungdom i åldern 14—21 år samt remisser rörande åldersdispens för giftermål, åtalseftergift och villkorlig dom. Ungdomsbyrån ombesörjer härtill föreskriven delgivning och underställning av beslut om skydds- uppfostran liksom placeringen av för skydds- uppfostran på ungdomsvårdsskola omhändertagna. För den uppsökande kurativa verksamheten bland den bostadslösa, kringströvande, arbetshämmade ungdomen finnes särskild personal anställd vid byrån. Två av de vid byrån anställda assistenterna äro placerade som kontaktmän hos polisen och fullgöra vissa utredningar som ha sammanhang med denna verksamhet.

Vårdbyrån handhar placeringen av omhändertagna såväl vid utackordering i enskilt

hem som vid intagning i utbildningsanstalt. Byrån anskaffar fosterhem, träffar avtal med fosterföräldrar samt bestämmer eller föreslår fosterlöner och andra ersättningar.

För varje utackorderingsområde i landsorten utser barnavårdsnämnden lokalombud, som skall uppsöka och föreslå hem, lämpliga att mottaga barn för vård och uppfostran, samt ha tillsyn över de barn, som nämnden utackorderat inom distriktet. Lokalombudens verksamhet ävensom fosterhemmen inspekteras av nämndens tjänstemän. K. m:t har den 12 januari 1951 medgivit barnavårdsnämnden fortsatt befrielse tills vidare intill utgången av år 1955 från kontroll från vederbörande vistelsekommuns barnavårdsnämnds sida över de till fosterhem utom Stockholm överlämnade barnen.

Vårdbyråns stockholmssektion utövar tillsyn över alla fosterhem inom kommunen i syfte att trygga, att fosterbarnen komma i åttjutande av tillfredsställande vård och uppfostran samt, i händelse av sjukdom, den vård, som av omständigheterna påkallas.

Med fosterbarn förstås barn under sexton år, som fostras i annat enskilt hem än hos föräldrarna eller särskilt förordnad förmyndare, vilken har vårdnaden om barnet. Sådant barn skall stå under barnavårdsnämndens tillsyn enligt 7 kap. barnavårdslagen.

I fråga om tillsynen över av nämnden omhändertagna barn, vilka äro utackorderade i enskilda hem inom staden, har nämnden förordnat, att jämväl sådana barn skola stå under tillsyn av vederbörande inspektis. Vidare utöva inspektiserna tillsyn över värden av späda utomäktenskapliga barn, som hava barnavårdsman i Stockholm, i de fall, då barnen icke äro inskrivna vid barnavårdscentral. Sådant tillsyn äger rum, även om barnen icke äro fosterbarn utan befinna sig hos sina föräldrar eller endera av dem.

Inom vårdbyrån finnes en särskild familjedagshemssektion.

Vårdbyrån handlägger även ansökningar om beklädnadshjälp.

Till Nybodahemmet är knuten en utrustningsavdelning, vilken har till uppgift att utrusta barn som skola utackorderas samt att ombesörja barnens resor till och från fosterhem.

Adoptionsbyrån mottager anmälningar från såväl dem som önska få barn placerade i blivande adoptivhem som från dem, som önska adoptera barn. Byrån verkställer undersökning av anmälda adoptivhem och handhar placeringen av barn, som anmälts till adoption. Dessutom fullgör byrån det utredningsarbete, som ligger till grund för de yttranden i adoptionsärenden, som nämnden enligt lag har att avgiva till domstolarna. Jämväl skall byrån svara för inspektionen av värden av barn, som byrån placerat i blivande adoptivhem.

Kameralbyrån utbetalar fosterlöner, vårdavgifter och andra ersättningar för omhändertagna, uttager ersättning för vårdkostnader av

¹⁾ Nuv. inneh. första inspektis 21.²⁾ Nuv. inneh. första inspektis 20.

BVN

staten, hemortskommuner och enskilda ersättningsskyldiga och handlägger ärenden rörande ersättning till andra barnavårdsnämnder för vård åt barn med hemortsrätt i Stockholm.

Sommarbarnsbyrån handhar de arbetsuppgifter som sammanhånga med de av statsmedel helt eller delvis bekostade ferieresorna för barn och husmödrar, samt den av nämnden sedan år 1942 bedrivna feriebarnsverksamheten, som avser att bereda sommarvistelse i enskilda hem på landet för barn under skolåldern.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. K. kung. 30 nov. 1934 med vissa föreskrifter i anledning av barnavårdslagen, med ändr. K. kung. 24 sept. 1937 om statsbidrag till vissa kostnader enligt barnavårdslagen m. m. K. mts stadga 22 juni 1945 om fosterbarnsvård och fosterbarnskontroll (Kfh 1946: sid. 555). Instruktion 28 april 1931 för [fosterbarns] inspektriser hos Stockholms stads barnavårdsnämnd (Kf 1931: nr 15). Indelning i inspektionsdistrikt beträffande fosterbarnsvården, fastställd av barnavårdsnämnden 3 mars 1942, ändr. 22 maj och 2 okt. 1945, 3 sept. 1946 och 20 mars 1951. Lag 30 juni 1944 om undervisning och vård av bildbara sinnesslöa, med ändr. Lag 22 juni 1939 om särskild förundersökning i brottmål, med ändr. Lag 19 maj 1944 om eftergift av åtal mot vissa underåriga, med ändr. Lag 22 juni 1939 om villkorlig dom, med ändr. Strafflagen 14 kap. 45 §. K. förundersökningskung. 19 dec. 1947, med ändr. Lag 30 dec. 1952 med vissa bestämmelser om påföljd för brott av underårig. Lag 9 april 1926 ang. meddelande av förbud för barn att idka viss försäljning, med ändr. K. förordn. 10 dec. 1897 ang. förbud mot barns användande vid offentliga föreläsningar, med ändr. K. kung. 8 juni 1951 ang. ferieresor för barn och husmödrar m. m., med ändr. K. kung. 31 maj 1946 ang. statsbidrag till driften av semesterhem för husmödrar m. m. (Svf 1946: nr 233), med ändr.

Byråinspektör (33).

Carlson, V. O. J.; mottagningstid: 10—12.

Expeditionen.

Förste kammarskrivare (23).

Jonsson, B.

Förste assistenter (20)

(för ärenden rörande anmälningar och utskrivningar).

Jonsson, Karin M.; Olsson, Anna M.; Sörenstam, f. Karlsson, Elsa; mottagningstid: 8,30—16,15, måndagar även 17—19.

Assistent (18).

Carlsson, f. Kvist, Lilly M.

Förste kontorsskrivare (16).

Rydén, Karin M.

Kontorsskrivare (13).

Olin, Annie G. H.

Sju kanslibiträden, fjorton kontorsbiträden.

Övervakningssektionen.

Assistenter (19).

Videmyr, A. H., tjl. (se nedan), *tf.* Yderstam, B. G.; Sjöberg, f. Lundborg, Ingrid B. M., tjl. (se sid. 301), *tf.* Wikström, f. Humble, S. V. Marianne.

Familjebyrån.

Inspektör (26).

Blomström, K. G. C.

Biträdande inspektör (21).

Broddner, f. Colliander, Carin I. M., tjl. (se sid. 301), *tf.* Iveroth, Märta S.

Assistenter.

(Mottagningstid: tisdagar—lördagar 10—12, måndagar 17—19.)

Heyman, f. Erkes, A. M. (Anna-Greta) (19); Iveroth, Märta S. (19), tjl. (se ovan); Lannfelt, A. Birgit M. (19); Sparrendahl, f. Secund, I. V. (Inga) (19); Wallander, f. Wallander, Mary L. (19), Wikström, f. Humble, S. V. Marianne (19), tjl. (se ovan); Lemdahl, f. Hornwall, Britt-Marie (18); Björkman, f. Norstedt, Gunnel M., *tf.*; Börjeson, f. Fredrikson, Stina M., *tf.*; Drewry, Ranveig B., *tf.*; Michanek, f. Petersson, Elsie I., *tf.*; Rapaport, f. Nordén, D. Monica E., *tf.*; Warntorp, f. Forsberg, Margit, *tf.*

Ungdomsbyrån.

Inspektör (26).¹⁾

Kinell, E. A. T.

Biträdande inspektörer (21).

Håkanson, Karin T. M.; en vakant, *tf.* Bungerefeldt, G. G.

Förste assistent (Ex. 20).

Videmyr, A. H.

Assistenter.

(Mottagningstid: tisdagar—lördagar 10—12, måndagar 17—19.)

Linnér, H. R. G. (19), tjl. (se sid. 294); Marcus, f. Jonsson, Ann Helén (19); Mellberg, S. E. H. (19); Sandqvist, f. Forssell, G. M. (Gertie) (19); Yderstam, B. G. (19), tjl. (se ovan); Övelius, K. B. (19); Bergquist, C. M. (18);

¹⁾ Nuv. inneh. 27.

Bornby, C. A. T. (18); **Dahl**, f. Wictorin, Birgit A. M. (18); **Holmberg**, T. R. (18), tjl.; **Jarl**, S. O. B. (18), tjl. (se sid. 352); **Ljungström**, O. B. (18); **Mellin**, O. R. (18); **Renborg**, f. Tingsten, Kaj K. G. (18); **Rydén**, f. Hedberg, Kjerstin (18); **Wretström**, E. G. V. B. (18); **Björnsäter**, B., *tf.*; **Ekvall**, I. A. B., *tf.*; **Robertson**, T. O., *tf.*; **Svanberg**, R. B., *tf.*; **Svanström**, S. G., *tf.*

Vårdbyrån.*Inspektör* (26).

Falk, A. V.

Förste assistent (20).

Lundborg, M. R.

Stockholmssektionen.

Första inspektris (21).

Hjalmarson, Karin R. E.; mottagningstid: 9—12, måndagar även 17—19.

Inspektriser (17).

(Tel.: se personalavdelningen eller telefonkatalogens yrkesregister. Telefoniid i bostaden: 8,80—9,80.)

Ahlberg, Rut I.; **Djupfors**, Ada E.; **Ehnbom**, Inga J. M.; **Högrell**, E. Blenda L.; **Lind**, Karin; **Norberg**, H. Elisabet; **Ohlsson**, Anna-Stina; **Wennerlund**, Käty J. S.; **Westin**, I. H. M. (Inga); **Björklund**, Elsa I. O., *tf.*

Landsortssektionen.

Inspektriser (19).

Aashamar, Aaslaug; **Ewertz**, Margareta I. H.; **Lindström**, Ulla R.; **Nilsson**, f. Fahlén, Anna-Britta M. A.; **Parmsten**, A. Valborg; **Sjöman**, A. Brita H.

Kontorsskrivare (13).

Brunius, f. Öberg, Margareta C.; **Endre**, Greta E. L.; **Wall**, f. Geson, R. Margit.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbitråde, en reseledare, en vårdarinna, en sömmerska.

Familjedaghemsexpeditionen.

Kontorsskrivare (13).

Sjöström, Elsbro M.

Ett kontorsbitråde.

Barnbeklädnadsexpeditionen.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbitråde.

Adoptionsbyrån.*Inspektör* (24).

Juhlin, Dagmar A. M.

Förste assistent (20).

Bungerfeldt, G. G., tjl. (se sid. 296), *tf.* **Johanson**, Majli K. M.

Kameralbyrån.*Kamrerare* (26).

Frisk, J. S. H.

Kontorssassistent (18).

Hedlund, A. G. A.¹⁾; **Hultcrantz**, E. V.; **Schwartz**, G.¹⁾; en vakant, *tf.* **Molander**, E. A.

Förste kontorsskrivare (16).

Nyhom, Carmen H.

Kontorsskrivare (13).

Andersson, f. Stark, Kerstin I.

Förste expeditionsvakt (12)

(med placering såsom kanslibitråde).

Kjellqvist, E. G. A.

Sommarbarnsbyrån.*Föreståndare* (6,162 kr.).

(Ej helårstjänst.)

Vakant.

Förste kontorsskrivare (16).

Pehrson, f. Haag, Signe M.

Ett kanslibitråde.

Barnavårdsmannaavdelningen.

Barnavårdsmanabyrån. — Enligt föräldrabalken den 10 juni 1949 skall för barn i äktenskap barnavårdsman förordnas, såframt föräldrarna leva åtskilda på grund av söndring eller efter vunnen hemskillnad eller deras äktenskap är upplöst samt antingen den av föräldrarna som tillerkänts vårdnaden om barnet gör framställning om sådant förordnande eller barnavårdsnämnden av särskild anledning finner det erforderligt. För adoptivbarn skall vad nu sagts äga motsvarande tillämpning.

För barn utom äktenskap skall barnavårdsman alltid förordnas. Så snart nämnden erhållit kännedom om, att ett barn blivit fött utom äktenskap eller anmälan mottagits om den blivande moderns havandeskap, skall förordnande för barnavårdsman utfärdas.

Barnavårdsman förordnas av barnavårdsnämnden i den församling, där den som har vårdnaden om barnet är kyrkobokförd, eller, om han icke är kyrkobokförd i riket, där han vistas. Barnavårdsmanns allmänna uppgift anges i lagen vara »att bistå den som har vårdnaden om barnet med råd och upplysningar samt tillse,

¹⁾ Nuv. inneh. kammarskrivare 21.

BvN

att barnets rätt och bästa behöri gen tillvar- tagas. Särskilt åligger det honom att sörja för att barnets börd fastställes, när det är fött utom äktenskap, samt att barnet tillförsäkras under- håll. Därjämte skall han biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgivande av framtida underhålls- bidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Uppdraget som barnavårdsman upphör, när bar- net fyllt aderton år. Om särskild anledning därtill föreligger, kan nämnden förlänga upp- draget, dock ej längre än till dess barnet fyllt tjuguet år.

Över barnavårdsmannens verksamhet skall till- syn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmannen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplys- ningar. Det åligger nämnden att årligen granska av barnavårdsmannen förda anteckningar och — i förekommande fall — räkenskaper. Rörande återkrav av underhållsbidrag mot barnafäder har denna verksamhet överförs på bidragsbyrån (se nedan). Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets under- håll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

I några fall hava därtill lämpliga personer av intresse för modern och barnet åtagit sig att utan ersättning vara barnavårdsmän. I övrigt utföres barnavårdsmannarbetet av hos nämnden anställda barnavårdsmän.

Barnavårdsmannabyrån har även att hand- lägga ärenden rörande äktenskaplig börd för vissa barn (godemansärenden). Dessutom bistår byrån andra barnavårdsmän med utredningar rörande barnavårdsmannaverksamhet som fast- ställande av faderskap etc. Anmälningar om havandeskap, enligt föräldrabalken kunna göras på barnavårdsmannabyråns expeditionstid 10—14.

Bidragsbyrån handlägger ärenden enligt la- gen om förskottering av underhållsbidrag till barn (bidragsförskott). Enligt nämnda lag äger barn un- der 16 år, vars fader är bidragspliktig, att under vissa förutsättningar av allmänna medel erhålla förskott å det underhållsbidrag, som fadern icke erlägger. Barnets representant äger att hos bar- navårdsnämnden i den kommun, där barnets moder senast blivit mantalsskriven, göra ansö- kan om bidragsförskott. För lämnat bidrags- förskott inträder barnavårdsnämnden i barnets rätt till underhållsbidrag gentemot fadern. I den mån nämnden ej kan uttaga ersättning av fadern, är nämnden berättigad till gottgörelse av staten för $\frac{3}{4}$ delar av utgivna bidragsförskott.

Bidragsbyrån har även att förmedla in- och utbetalningar av underhållsbidrag liksom att enligt fullmakt vidtaga kravåtgärder mot under- hållsskyldiga för barnavårdsmännens räkning. Vidare har byrån att handlägga ärenden rörande arbetsföreläggande mot försumliga barnafäder.

Författningar. Föräldrabalken 10 juni 1949. Lag s. d. om införande av föräldrabalken. K. kung. 5 maj 1950 med föreskrifter om barnavårdsmans verksamhet och tillsynen därå. Instruktion 28 april 1931 för avlönade barna- vårdsmän hos Stockholms stads barnavårdsnämnd (Kf 1931: nr 14). Lag 11 juni 1943 om för- skottering av underhållsbidrag till barn (bidrags- förskottslag), med ändr. K. kung. s. d. med vissa bestämmelser ang. tillämpningen av bi- dragsförskottslagen, med ändr.

Inspektör (28).

Holmgren, f. Almgren, Doris D. A.; mottagnings- tid: 10—12.

Barnavårdsmannabyrån.

Byråassistent (24).

Öström, L.

Förste barnavårdsman (20).

Axelsson, f. Magnusson, Helfrid M.

Barnavårdsmän (18).

Mottagningstid: tisdagar—lördagar 9,30—12,30, måndagar 17—19. (Tel.: se ovan samt perso- nalavdelningen.)

Ahldin, Dagmar Ch. M.; Björklund, J. M. (Hanna); Carlson, f. Nyström, Birgit E. E.; Carlsson, f. Hjelm, Ingrid M. E., tjl.; Dahlquist, f. Olofs- son, K. (Ina); Danielsson, Karin V.; Gustaf- son, f. Larsson, Marianne L.; Gårdö, f. Malm- gård, Gunborg M.; Hedrén, G. G. A.; Här- sing, f. Sundberg, Margit L.; Jacobsson, f. Johansson, A. K. (Stina); Jarre, f. Francén, Svea K.; Johanson, f. Horwitz, Inga C., stads- fullm., tjl.; Lilienberg, f. Åkernmark, Elsa; Lindberg-Nelson, Siri H. M.; Nilsson, f. Hall- gren, A. M. (Anna-Greta); Nordhagen, f. Näs- lund, Ella V.; Olsson, f. Lindqvist, Eva H. K.; Olsson, f. Lönnblad, Hedvig K. A. S.; Pravitz, f. Webe, Margit A. C.; Sandell, f. Kempe, H. Margareta; af Sillén, f. Granfelt, Marta C. A., tjl.; Skagemark, f. Lundqvist, E. Carin; Springfeldt, f. Melin, G. A. Linnéa; Sundström, N. G.¹⁾; Svensson, Ingegärd; Tiles, Jenny; Westerlund, Märta B.; Westlund, f. Lind- qvist, D. A. Margareta; Westrell, f. Steinwall, Märtha A.; Österholm, E.; sex vakanta, *tf.* Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O., *tf.* Hell- qvist, f. Möller, R. Dagny S., *tf.* Lindmark, f. Lindqvist, R. E. Margareta²⁾, *tf.* Lund- holm, K. Elisabeth, *tf.* Örmegard, f. Larsson, M. F. E. Greta, *tf.* Östergren, Elsie A. M.²⁾

Kontorsskrivare (13).

Magnuson, f. Magnuson, Siw I.

Fyra kanslibiträden, fyra kontorsbiträ- den.

¹⁾ Nuv. inneh. assistent 19.

²⁾ Nuv. inneh. assistent 17.

Bidragsbyrån.*Förste kammarsskrivare* (23).

Perup, J. W.

Kontorsassistenter (18).

Bergquist, E. J.; Brehm, f. Strandberg, Ella¹); Ekdahl, A. Å.; Frykman, N. R.¹); Hyllengren, f. Hansen, K. Elisabet; Jansson, Dagmar E.; Rosenlund, T. L.

Kontorsskrivare (13).

Edwall, A. Lilian M.; Lundholm, K. Elisabeth, tj. (se sid. 298), *tf.* Frölén, Ulla M.

Två kanslibiträden, nio kontorsbiträden.

Intendentskontoret.

Adress och telefon se sid. 294. Postgiro-konto nr 2743.

Kontoret har att handlägga ärenden av ekonomisk-administrativ art, berörande dels den centrala förvaltningen dels ock barnavårdsnämndens anstalter. Bland ifrågavarande ärenden märkas dylika angående statförslag, upphandling, räkenskaper och bokslut, vård av inventarier och fastigheter etc.

Intendent (33).

Essén, E. R.

Expeditionen.*Byråassistent* (24)²) och *Förste kammarsskrivare* (23).²)

Kanerud, K. Å. (syssloman för barnavårdscentraler och anstalter för halvöppen barnavård).

Sköld, K. G. E. (syssloman för barnhemmen samt ungdomshemmen).

Kammarsskrivare (21).

Appelqvist, G. V.

Ett kanslibitråde.

Inköpsbyrån.*Förste kammarsskrivare* (23).

Åkerberg, C. P.

Kontorsassistenter (18).

Ohrlander, f. Bengtsson, I. E. M. (Greta); Kristoffersson, J. Å.

Tre kanslibiträden, ett kontorsbitråde.

Redovisningsbyrån.*Förste kammarsskrivare* (23).

Hoff, A.

¹) Nuv. inneh. bitr. inspektör 19.

²) Enligt organisationsplanen är av dessa tjänster den ena upptagen såsom byråassistent i lönegrad 24 den andra såsom förste kammarsskrivare i lönegrad 23. Nuv. inneh. syssloman 26.

Förste kontorsskrivare (16).

Hellung, f. Sandstedt, E. Margit O., tj. (se sid. 298), *tf.* Lindskog, f. Pettersson, Barbro E. M.

Ett kanslibitråde, två kontorsbiträden.

Dessutom vid Stockholms stadsmissions barnhem för gossar vid Bortorp (Södermanland) en ord. folkskollärare och två e. o. folkskollärare. (Befattningarna äro uppförda å barnavårdsnämndens lönestat och tillhöra Stockholms skoldistrikt samt tillsätts av folkskoledirektionen, som äger utöva överinseende över undervisningen vid barnhemmet.)

Fritidsavdelningen.

Lilla Nygatan 8, C.; t. 20 62 03, 20 45 29.

Avdelningen, som inrättades år 1942, utgör nämndens organ för handläggning av sådana till nämndens verksamhet hörande ärenden, vilka avse befrämjandet av åtgärder till ungdoms välfärd. Till avdelningens arbetsuppgifter hör att ordna ungdomsarbetet i nämndens ungdomsgårdar, att handhåva de kurser för utbildning av ungdomsledare, som av nämnden anordnas, ävensom att tillhandagå ungdomsråd och andra sammanslutningar med råd och upplysningar i ungdomsvårdsangelägenheter. Den närmaste ledningen av avdelningen omhänderhaves av en ungdomskonulent.

Ungdomskonulent (26).

Brandt, A. S.; t. 21 52 91.

Förste assistent (20).

Sternér, Greta C.

Assistenter (18).Karlsson, K. G. V., tj., Lindfors, B. F., *tf.**Distriktsombud.*

Andersson, E. L., assistent; Hellström, W. H., extra förste verkmästare.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbitråde.

Den psykiska barna- och ungdomsvården.

(F. d. Rådgivningsbyrån för uppfostringsfrågor.)

Torsgatan 21, Va.; t. 34 07 20; expeditions-tid: 8,30–16,15 (lördagar 8,30–14); mot-tagnings-tid tisdagar–fredagar 10–12, måndagar 18–20, lördagar 9–10.

År 1933 påbörjade barnavårdsnämnden en mentalhygienisk verksamhet vid den rådgivningsbyrå för uppfostringsfrågor, som då inrättades. Tidigare hade sådan verksamhet startats vid de i stadens folkskolor inrättade s. k. hjälpklasserna samt vid Norrtulls sjukhus och Kronprinsessan

Lovisas vårdanstalt för sjuka barn. I syfte att samordna verksamheten blev år 1945 en särskild kommitté tillsatt för att utreda frågan om en lämplig organisation av stadens rådgivningsverksamhet. Denna kommittés förslag blev föremål för en bearbetning och i skrivelse till stadsfullmäktige den 14 juni 1949 framlade barnavårdsnämnden ett nytt förslag, som med vissa av en särskild kommitté föreslagna modifikationer godkändes av stadsfullmäktige den 30 juni 1950 (se Utl. 1950: nr 276).

Den psykiska barna- och ungdomsvården, som är avgiftsfri, avser att förebygga och bota nervösa och psykiska rubbningar hos barn och ungdom upp till 21 års ålder och med tillhjälp av medicinska, pedagogiska och sociala åtgärder söka undanröja orsakerna till felutveckling och missanpassning hos de unga, såväl genom individuell behandling av de enskilda fallen som genom påkallande av allmänna åtgärder för undanröjande av förhållanden, som visat sig skadliga eller hämmande för ungdomens sunda utveckling.

Verksamheten utövas nu av barnavårdsnämndens rådgivningsbyrå Torsgatan 21. Dessutom finnas fem filialer, nämligen en i församlingshuset Liljeholmen, en vid Hökarängsplan 5, en vid Nybodahemmet, en vid Norrtulls sjukhus och en vid Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, för vilka två sistanämnda sjukhusdirektionen respektive styrelsen för barnsjukhuset är lokalstyrelse. Uppgifter om de tre sistanämnda filialerna återfinnas under resp. hem och sjukhus.

Författningar m. m. K. kung. 22 juni 1945 ang. statsbidrag till psykisk barna- och ungdomsvård. Instruktion för den psykiska barna- och ungdomsvården inom Stockholms stad (Kf 1951: nr 51).

Överläkare (B 19)¹).

Curman, H.

Läkare (33).

Lagercrantz-Hallberg, A. Viveka, tj. (se nedan),
tf. Qvennerstedt, N. J.-E.; Wedholm, C., tj.,
tf. Heller, f. Natanblut, Maria.

Psykologer (22).

Jansson, Elsa M.; Selander, Karin M.; Hertzman-Ericson, f. Lundberg, Merit K.

Psykologer (9,684 kr.).

Klackenberg Larsson, Ingrid M.; Elmdahl-Frostenson, A. B. I. (Britta).

Assisterer (barnpsykologiska kuratorer) (19).

Larsson, f. Johansson, Ragnhild A.; Lindros, Ester V. L.; Nordström, Anna-Greta; Rosenqvist, f. Thessing, Torborg E. B.; von Sivers, f. Westberg, Elsa S. G.; Wittrock, Gerd D. K.; Engstedt, f. Ohlson, Anne-Marie.

¹) Innehavarna äga icke rätt att utöva enskild praktik.

Assisterer (barnterapeuter) (19).

Israel, f. Valentin, Mirjam; Sylvander, f. Bergström, Inga V.

Ett kanslibitråde, två kontorsbiträden.

Socialläkareexpeditionen.

Sociala nämndhuset, Vasagatan 23—25,
C.; t. 22 55 00 (växel).

Socialläkare (B 17)¹).

Takman, J. O.; en vakant, tf. Beskow, B. H.

Psykologer (22).

Biringer, f. Rengman, E. Barbro G., tj.; Slotte, B. J. E. K. G.

Två kanslibiträden, varav ett deltidсанställt.

Barnhemsläkareexpeditionen.

Kungsholmsgatan 30, K.; t. 53 35 30.

Läkare (30).

Bergquist, E. V. V., tj. (se sid. 317), tf. Silverstolpe, f. Laurell, Brita.

Psykolog (22).

Vakant, tf. Strandberg, f. Brambeck, Stina H.

Filialbyrån.

Församlingshuset, Liljeholmen, Sv.;
t. 19 75 50.

Läkare, tillika föreståndare (B 15)¹).

Casperson, f. Gunnarson, Siv.

Psykolog (22).

Larsson, L. E.

Assisterer (barnpsykologiska kuratorer) (19).

Elmdahl-Frostenson, A. B. I. (Britta), tj. (se ovan), tf. Planck, F. Gunilla M.; Höjer, Kersti K. E.; Stern, J. Ilse.

Assistent (barnterapeut) (19).

Hörsta, f. Gyllencreutz, Ulla-Margareta.
Ett kanslibitråde.

Filialbyrån.

Hökarängsplan 5, Enskede; t. 94 31 25.

Läkare, tillika föreståndare (B 15)¹).

Vakant, tf. Lagercrantz-Hallberg, A. Viveka.

Läkare (33).

Bohman, K. M. G.

Psykologer (22).

Odhner, Hanna-Greta; Slotte, f. Larsson, E. Birgitta.

¹) Innehavarna äga icke rätt att utöva enskild praktik.

Assistenter (barnpsykologiska kuratorer) (19).

Bodén, f. Stiernstedt, Ylva; Gustavsson, f. Dahlquist, V. Birgitta; Målare, Gudrun E.; Romare-Björklund, A. G. Elisabeth, tjl., tf. Wikström, Ester J.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbiträde.

Rådgivningsbyrån för äktenskaps- och familjefrågor.

(Familjerådgivningsbyrån.)

Tegnérsgatan 12, Va.; t. 31 33 51, 31 32 07.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 februari 1951 (se Utl. 1951: nr 17) uppdraga åt barnavårdsnämnden att försöksvis inrätta en familjerådgivningsbyrå.

Byråns uppgifter äro av såväl förebyggande som kurativ art, omfattande samt äktenskaplig rådgivning och upplysning samt åtgärder för avhjälpande av lättare eller allvarigare svårigheter och konflikter i pågående äktenskap. Även ensamstående personer med familje- eller andra samlevnadsproblem tagas emot. Rådfrågningen är avgiftsfri.

Familjerådgivare, tillika föreståndare (10,236 kr.).

Broddner, f. Colliander, Carin I. M.

Familjerådgivare (9,144—4,572 kr.).

Jonsson, C.-O. (deltidsanställd); Linnér, f. Erici, Birgitta; Sjöberg, f. Lundborg, Ingrid B. M.; två vakanta.

Läkare (konsulterande).

af Geijerstam, K. G.; Leche, H.-G.; Rentze, Sonja A. K.; Åmark, C. E.

Ett kanslibitråde, ett kontorsbiträde.

Barnavårdscentraler, anstalter för halvöppen barnavård samt ungdomsgårdar.

Barnavårdscentraler.

Distrikt o. telefoner, se telefonkatalogen.

Staden hade tidigare under en följd af år beviljat medel till den förebyggande barnavård, som bedrivits av föreningen Mjölkdroppen och till densamma anslutna lokalavdelningar genom af dessa upprättade s. k. mjölkdroppar, eller övervakningsställen för späda barn. Denna rådgivande och övervakande verksamhet beträffande späda barn blev fr. o. m. år 1938 statsbidragsberättigad, och samma år medgav k. m:t barnavårdsnämnden att handhåva ledningen av den förebyggande barnavården i Stockholm. Denna, som helt övertogs af barnavårdsnämnden år 1940,

är enligt statsbidragsvillkoren avgiftsfri och bedrivs vid barnavårdscentraler. Verksamheten har successivt utbyggts och omfattar nu icke bara späda barn utan alla barn upp till skolåldern. Inom staden finnes 64 barnavårdscentraler och en barnavårdsstation.

Till barnavårdscentralernas förfogande stå medel för utdelande av s. k. amningsbidrag, vilka äro avsedda som understöd åt hjälpbehövande mödrar med späda barn. Det är dels avkastningen af föreningen Mjölkdroppens och dess lokalavdelningars tillgångar, dels af stadsfullmäktige anvisat särskilt anslag, som användas för denna verksamhet.

Vid barnavårdscentralerna har läkaren mottagning vissa dagar i veckan, varjämte sköterskan varje dag kl. 8,30—9,30 (Spångadistriktet kl. 9—10) skall vara att träffa på mottagningslokalen eller i sin bostad, för att mödrar och fostermödrar även mellan läkarmottagningarna må kunna inhämta råd. Sköterskan bör därjämte besöka vid barnavårdscentral inskrivna barn i hemmet i och för rådgivning, så snart anledning därtill synes förefinnas.

Ledningen av mödravårdsverksamheten har enligt stadsfullmäktiges beslut uppdragits åt sjukhusdirektionen (se sid. 470).

Författningar. Instruktion för den förebyggande mödravården inom Stockholms stad, fastställd af SF 19 mars 1945 (Kf 1945: nr 12). Instruktion för överläkaren, fastställd af barnavårdsnämnden 2 dec. 1941 (Kf 1941: nr 67). K. kung. 15 juni 1944 ang. statsbidrag till förebyggande mödra- och barnavård (Kfh 1946: sid. 1292), med ändr. K. medicinalstyrelsens cirkulär 18 okt. 1944 med normalinstruktion och normalplan för den förebyggande mödra- och barnavården. K. medicinalstyrelsens cirkulär 13 april 1942 ang. behörighetsvillkor för vinnande af anställning såsom sjuksköterska vid barnavårdscentral m. m. K. medicinalstyrelsens råd och anvisningar 28 sept. 1938 ang. den förebyggande mödra- och barnavården. K. medicinalstyrelsens cirkulär 17 dec. 1942 med ytterligare råd och anvisningar rör. den förebyggande mödra- och barnavården. K. brev 29 okt. 1943 ang. uppdrag åt barnavårdsnämnden att handhåva ledningen av den förebyggande barnavårdsverksamheten i Stockholm (Kf 1943: nr 51). K. kung. 22 juni 1939 ang. kostnadsfritt tillhandahållande af skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn, med ändr. (Kf 1939: nr 31, 1942: nr 72). K. medicinalstyrelsens cirkulär 18 febr. 1950 med närmare bestämmelser ang. kostnadsfritt tillhandahållande af skyddsläkemedel åt vissa kvinnor och barn. K. inrikesdepartementets ämbetskrivelse 29 dec. 1949 ang. kostnadsfritt tillhandahållande af skyddsläkemedel m. m. åt vissa kvinnor och barn.

Stat år 1954. (Barnavårdscentraler samt barnstugor, ungdomsgårdar och daghem.) Utgifter: driftbudgeten 7,637,125 kr. (därav engångs 58,640 kr.), kapitalbudgeten, lånemedel, inom

BvN linjen 465,000 kr.; inkomster: driftbudgeten 2,078,130 kr.

Överläkare.

Vakant, *tf.* Alm, E. I.

Förste assistent (20).

Westling, Ina B. (se sid. 295¹⁾).

Sextiofyra första översköterskor.

Anstalter för halvöppen barnavård samt ungdomsgårdar.

I anslutning till de för barnrika familjer avsedda bostadshus, som staden med bidrag av statsmedel under 1930-talet lät uppföra genom de kommunala bostadsbolagen, hade anordnats barnstugor för vård under del av dagen av de i husen boende minderåriga barnen. Första steget att bedriva anstalter för halvöppen barnavård i barnavårdsnämndens egen regi togs, när nämnden fr. o. m. den 1 juli 1939 övertog den tidigare av föreningen Körsbärgsgården bedrivna barnstuge- och ungdomsverksamheten i Körsbärgsvägen 18. Senare under samma år öppnade barnavårdsnämnden fyra nya barnstugor i barnrika områden, nämligen Hammarbygården, Kristinebergsgården, Tranebergsgården och Värtagården. Verksamheten vid dessa första institutioner, som omfattade barnträdgård och eftermiddags-hem, tog i första hand sikte på barnens välfärd men var även inriktad på de hemarbetande mödrarnas behov av viss fritid. Fr. o. m. år 1945 ändrade emellertid verksamheten delvis karaktär. Den inträdande bristen på arbetskraft medförde starkt ökad efterfrågan på daghems-vård för yrkesarbetande mödrars barn, varför daghemsavdelningar inrättades såväl vid ovan omnämnda barnstugor med undantag av Värtagården som vid ett flertal senare öppnade barnstugor.

I barnavårdslagen definieras anstalterna för halvöppen barnavård så, att de äro barnavårdsanstalter, avsedda för vård och uppfostran av barn under begränsad del av dygnet.

Anstalt för halvöppen barnavård kan vara anordnad enligt någon av följande former: daghem för beredande av heldagsvistelse, d. v. s. vård under mer än sex timmar, åt barn, som ännu icke uppnått skolåldern; barnträdgård för beredande av vistelse och fostran under begränsad tid av dagen för barn i åldern 4—7 år ävensom åt yngre barn i särskilda avdelningar; samt eftermiddagshem för beredande av vistelse under tillsyn efter skolarbetets slut för dagen åt skolbarn.

Barnavårdsnämndens anstalter för halvöppen barnavård variera i fråga om både typ och storlek. Några äro utformade såsom rena daghem och barnträdgårdar andra inrymma flera olika verksamhetsgrenar (barnstugor).

De institutioner, som även inrymma lokaler för ungdomsverksamhet kallas tillika ungdomsgårdar. Därjämte finnas fristående ungdomsgårdar.

För barns vistelse å anstalt för halvöppen barnavård, skola dess föräldrar erlägga avgift enligt av barnavårdsnämndens fastställda grunder, nämnden obetaget att vid bristande betalningsförmåga helt eller delvis befria från avgift.

Den närmaste ledningen av varje anstalt utövas av en föreståndarinna, som till biträde skall hava erforderligt antal medhjälpare. För varje anstalt skall finnas anställd en läkare, som helst bör äga pediatrik specialutbildning.

Förutom barnavårdsnämndens anstalter för halvöppen barnavård finnas åtskilliga i enskild regi, de flesta anslutna till Centralföreningen för daghem och lekskolor, som understödes av nämnden.

Stadsfullmäktige hava den 19 december 1952 i princip godkänt den i Bih. 1952: nr 38 framlagda generalplanen för den halvöppa barnavården i Stockholm.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårdslag), med ändr. K. m:ts stadga 22 juni 1945 om barnavårdsanstalter. Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnstugor, utfärdad av barnavårdsnämnden 19 sept. 1939, med ändr. (Kf 1946: nr 3, 73). K. kung. 4 sept. 1935 om lån och bidrag av statsmedel för beredande av hyresbostäder åt mindre bemedlade, barnrika familjer, med ändr. (se kung: 14 §, Kf 1946: sid. 854). K. socialstyrelsens kungörelse 11 mars 1949 ang. föreskrifter och anvisningar rör. statsbidrag till institutioner för halvöppen barnavård (Svf 1949: nr 98).

Klubbledare (17).

Vakant, *tf.* Lindgren, H.-E. V.

Barnstugor.

(I förekommande fall ungdomsgårdar.)

Björkbacken.

Tobaksvägen 19, Enskede; t. 94 17 78.

Annex: Cigarrvägen 16, Enskede, t. 94 34 76.

Barnstugan, som har 37 daghemsplatser och 40 barnträdgårdsplatser, öppnades den 1 september 1950 och är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad.

Såsom annex till Björkbacken räknas fr. o. m. år 1952 det den 18 september 1950 i ungdomsgården Fagersjögården öppnade eftermiddagshemmet med 30 platser, vilket tidigare redovisats såsom särskilt eftermiddagshem.

Föreståndarinna (15).

Kjörling, Ester G. Ch

¹⁾ Nuv. inneh. första inspektris.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnträdgårdslärarinnor*, fyra *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *biträde*, tillfälligt anställd personal.

Ekensbergsgården.

Ekensbergsvägen 50, Sv.; t. 19 19 77.

Annex: Ekensbergsvägen 58, Sv.

Barnstugan, som är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad och började sin verksamhet den 19 januari 1948, har f. n. ett daghem med 30 platser, en barnträdgård med 40 platser och ett eftermiddagshem med 30 platser samt lokaler för ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (15).

Dahlgren, Anna Lisa E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnträdgårdslärarinnor*, en halvtidsanställd *barnträdgårdslärarinna*.

— En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Fredhälls barnstuga.

Svedbergsplan 4, K.; t. 50 43 03.

För att möta kristidens ökade efterfrågan på daghemsplatser inrättades år 1943 ett daghem (Fredhälls daghem) i den numera Svenska Läkarsällskapet tillhöriga bostadsfastigheten med ovanstående adress. Vid hemmet öppnades här efter den 15 oktober 1953, med anledning av stadsfullmäktiges beslut den 15 juni 1953 (Utl. 1953: nr 197), en specialbarnträdgård för spastiska barn om 12—16 platser. Daghemmets platsantal sänktes samtidigt från 40 till 30.

Föreståndarinna (13).

Östberg, G. S. (Gun).

Barnträdgårdslärarinna (14).

(Vid specialbarnträdgården.)

Österberg, T. Ulla-Britt.

Två *läkare*, en *foneatriker*, en *sjukgymnast*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, en *barnsköterska*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Gröndalsgården.

Lövholmsvägen 85, Sv.; t. 45 23 62.

Gröndalsgården är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad. Barnstugan öppnades den 23 november 1942 och omfattar daghem för 52 barn, barnträdgård för

40 barn, eftermiddagshem för 30 barn och lokaler för ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (15).

Redell, Karin B. M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnträdgårdslärarinnor*, fyra *barnsköterskor*, en *gruppledarinna*. — En *kokerska*, ett *tvättbiträde*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Gullvivan.

Ramvägen 3, Enskede; t. 59 41 98.

Barnstugan har en barnträdgårdsavdelning med 20 platser och ett eftermiddagshem med 15 platser. Lokalen togs i bruk som eftermiddagshem den 31 oktober 1949. Barnträdgårdens verksamhet började den 18 mars 1952. År 1952 redovisades institutionen såsom annex till barnstugan Cirkeln och tidigare såsom eftermiddagshemmet Klohammaren.

Barnträdgårdslärarinna (12).

Houtkamp, f. Lausch, Miriam E. A.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Hammarbygården.

Olaus Magnus' Väg 57—59, Johannes-hov; t. 49 66 83.

Hammarbygården, som trädde i verksamhet den 6 november 1939, har för närvarande 46 daghemsplatser, 40 barnträdgårdsplatser, 30 eftermiddagshemsplatser och lokaler för ungdomsverksamhet. Den är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad.

Föreståndarinna (15).

Jacobsson, Karin.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en halvtidsanställd *barnträdgårdslärarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Holbergsgården.

Holbergsgatan 109, Bromma; t. 37 07 27.

Barnstugan har 60 barnträdgårdsplatser och 15 eftermiddagshemsplatser. Den är inrymd i en av aktiebolaget Svenska Bostäder uppförd bostadsfastighet och togs i bruk den 8 september 1952.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Bergquist, Barbro M. H.

En *läkare*, en *barnträdgårdslärarinna*. — Tillfälligt anställd personal.

eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet. Den är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad.

Föreståndarinna (15).

Lidström, G. Iris L.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnträdgårdslärarinnor*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Värtagården.

Artemisgatan 41—43, Hjorthagen;
t. 62 51 78.

Barnstugan har för närvarande 60 barnträdgårdsplatser och 45 eftermiddagshemspplatser samt lokaler för ungdomsverksamhet. Lokalerna äro inrymda i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad, och verksamheten började den 8 september 1939. I Värtagården är sedan år 1945 Hjorthagens spädbarnshem förlagt.

Föreståndarinna (14).

Blombäck, Maj E. E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnträdgårdslärarinnor*. — Tillfälligt anställd personal.

Västbergagården.

Hökmossevägen 59—63, Hägersten;
t. 45 39 38.

Annex: Borrvägen 16, Hägersten.

Barnstugan omfattar daghem med 35 platser, barnträdgård med 20 platser, eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet. Västbergagården, som är inrymd i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet, öppnades den 1 april 1944.

Föreståndarinna (14).

Lundqvist, Märta L.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Åkeshovsgården.

Broderivägen 13—15, Bromma; t. 37 35 43.
Annex: Bårbacken 12, Bromma.

Barnstugan, som har 42 daghemsplatser, 20 barnträdgårdsplatser, 30 eftermiddagshemspplatser och lokaler för ungdomsverksamhet, är inrymd i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet. Den började sin verksamhet den 21 januari 1946.

Föreståndarinna (14).

Johansson, Sylvia U. E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, en halvtidsanställd *barnträdgårdslärarinna*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Årstagården.

Bolmensvägen 24—26, Johanneshov;
t. 48 30 16.

Annex: Bolmensvägen 20 och Gullmarsvägen 100, Johanneshov.

Årstagården, som öppnades den 3 september 1945, omfattar daghem med 67 platser, barnträdgård med 20 platser, eftermiddagshem med 30 platser och lokaler för ungdomsverksamhet. Barnstugan är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad.

Barntädgården med 40 platser vid Långhalsvägen 3, vilken tidigare räknats till Årstagården, redovisas fr. o. m. år 1952 såsom särskild barntädgård.

Föreståndarinna (15).

Appelgren, f. Lindberg, M. Ingrid M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnavårdslärarinna*, tre *barnträdgårdslärarinnor*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *tvättbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Åsen.

Riksdalervägen 5, Hägersten; t. 19 51 40.

Barnstugan, som är inrymd i en privatägd för ändamålet inredd byggnad och började sin verksamhet den 23 maj 1949, har 25 daghemsplatser, 20 barnträdgårdsplatser och 20 eftermiddagshemspplatser.

Föreståndarinna (13).

Elmdahl, Ingrid K. Ch.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, två *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Ångbygården.

Vultejuvägen 63—67, Bromma;
t. 37 12 53.

Den 17 september 1945 (Utl. 1945: nr 249) beslöt stadsfullmäktige anvisa medel till uppförande av en barnstugebyggnad i norra Ångby, omfattande för närvarande daghem med 47 platser, barntädgård med 80 platser och lokaler för ungdomsverksamhet. Byggnaden, som var färdigbyggd på sommaren 1947, togs för sitt ändamål i bruk den 1 november samma år.

Föreståndarinna (15).

Benedicks-Widén, Karin R. H.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnträdgårdslärarinnor*, fem *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Daghem.

(I förekommande fall ungdomsgårdar.)

Abrahamsbergs daghem.

Gustav III:s väg 36, Bromma; t. 269245.

Sedan socialvårdens planeringskommitté i sitt den 14 oktober 1952 avlämnade betänkande med generalplan för den halvöppna barnvården i Stockholm (Bih. 1952: nr 38) föreslagit uppförandet av ytterligare fem standarddaghem (jfr Björkhagens daghem nedan), beviljade stadsfullmäktige medel härtill den 19 december 1952 (Utl. 1952: nr 465).

De nya daghemmen, vilka äro avsedda för stadsdelarna Östermalm, Hökarängen, Årsta, Abrahamsberg-Åkeslund och Johanneshov-Hammarbyhöjden, beräknas bli färdigställda till sommaren 1954 med undantag för det förstnämnda, för vilket byggnadsplatsen ännu ej kunnat bestämmas.

Liksom de tidigare uppförda standarddaghemmen ha även dessa 30 platser med möjlighet att ta emot 36—38 barn.

Föreståndarinna (13).

Vakant.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en deltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Bagarmossens daghem.

Rusthållarvägen 63—65, Johanneshov; t. 39 1874.

Efter framställning från barnavårdsnämnden den 25 augusti 1953 beviljade stadsfullmäktige den 21 september 1953 (Utl. 1953: nr 276) medel till uppförande av tre standarddaghem, varav ett för vart och ett av områdena Räcksta-Vällingby, Bandhagen-Högdalen och Bagarmossen. Hemmen beräknas — i likhet med de av stadsfullmäktige den 19 december 1952 beslutade (jfr ovan Abrahamsbergs daghem) — bliva färdigställda till sommaren 1954.

Liksom övriga daghem av denna typ (jfr Björkhagens daghem nedan) ha här ifrågavarande tre hem vardera 30 platser med möjlighet att ta emot 36—38 barn.

Föreståndarinna (13).

Vakant.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en deltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Bandhagens daghem.

Skebokvarnsvägen 85—91, Bandhagen; t. 47 87 34.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Bagarmossens daghem ovan.

Föreståndarinna (13).

Vakant.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en deltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Björkhagens daghem.

Halmstadsvägen 5, Johanneshov; t. 48 90 79.

I enlighet med ett av socialvårdens planeringskommitté den 29 april 1952 framlagt förslag beviljade stadsfullmäktige den 19 juni samma år medel dels för uppförande av fem s. k. standarddaghem, dels för inventarieanskaffning till desamma (Utl. 1952: nr 194). Dessa daghem avse att tillgodose det mest trängande behovet av daghemsvård inom stadsdelarna Västertorp, Solberga, Kärrtorp, Björkhagen och Blackeberg.

Den här ifrågavarande nya daghemstypen har utarbetats i avsikt att icke endast få fram en förenklad och mindre kostnadskrävande anläggning utan också att erhålla en ur vård- och driftsynpunkter fullgod byggnad.

Varje standarddaghem har 30 platser med möjlighet att ta emot 36—38 barn. Det är uppfört av trä i monteringsfärdigt material och uppställt på plintar av betong samt avsett att vara friliggande, helst i parkmiljö, med egen lekplats i direkt anslutning till byggnaden. Verksamheten vid Björkhagens daghem igångsattes den 1 juni 1953.

Föreståndarinna (13).

Sörensen-Ringl, Gunnel T.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en deltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Blackebergs daghem.

Grundtvigsgatan 33, Bromma; t. 37 77 90.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Björkhagens daghem ovan. Verksamheten igångsattes den 18 mars 1953.

Föreståndarinna (13).

Egelius, Märta U.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en deltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Cirkeln.*Cirkelvägen 7, Enskede; t. 48 70 86.*

Daghemmet, som har 27 platser och togs i bruk den 9 maj 1949, är ett provisoriskt daghem i avvaktan på byggnadstillstånd för planerade, fasta institutioner. Det är inrymt i en privatägd bostadsfastighet i lokaler, som ursprungligen voro avsedda för annat ändamål men som efter viss av fastighetsägaren verkställd ombyggnad kunde godkännas för daghemsändamål.

Beträffande tidigare annexlokalen Ramvägen 3, se barnstugan Gullvivan sid. 303.

Föreståndarinna (13).

Helleberg, Maria E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en heltidsanställd *barnsköterska*, en halvtidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Hjorthagsgården.*Skogvaktargatan 7, Hjorthagen; t. 621311.*

Sedan Engelbrekts församling till Stockholms stad utan ersättning hembjudit Hjorthagsgården under villkor, att den därstädes bedrivna verksamheten upprätthålles i minst samma utsträckning som dittills samt att tillgången på förefintliga lokaler för viss verksamhet inom Hjorthagen (arbetsstuga, barnkrubba m. m.) icke komme att försämrast eller minskas, beslöto stadsfullmäktige den 17 juni 1946 (Utl. 1946: nr 225) att mottaga Hjorthagsgården som gåva under förutsättning, att det av församlingen uppställda villkoret finge uppfattas blott som ett önskemål, att barnavårdsnämnden i Hjorthagsgården och i övrigt inom Hjorthagsområdet komme att bedriva en mot de aktuella behoven svarande barna- och ungdomsvårdsverksamhet. Förutsättningen godkändes av församlingen, och den i Hjorthagsgården bedrivna verksamheten övertogs av barnavårdsnämnden den 1 juli 1946. I Hjorthagsgården bedrivs för närvarande daghemsverksamhet för 31 barn och ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (3 kl.) (14).

Warmboe, Sigrid A.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, en *städerska*, tillfälligt anställd personal.

Hökarängens daghem.*Hökarängsplan 4, Enskede; t. 94 55 21.*

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Abrahamsbergs daghem ovan.

Föreståndarinna (13).

Vakant.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en heltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Johanneshovs daghem.*Hammarbybacken 40, Johanneshov; t. 39 18 77.*

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Abrahamsbergs daghem ovan.

Föreståndarinna (13).

Vakant.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en heltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Kornet.*Ringvägen 62, Sö.; t. 43 10 19.*

Vid sammanträde den 15 april 1946 beslöto stadsfullmäktige bemyndiga fastighetskontoret att till aktiebolaget Stockholmshem upplåta tomten nr 12 i kvarteret Kornet för uppförande av ett bostadshus, företrädesvis avsett för personal vid Södersjukhuset. I fastigheten skulle anordnas ett daghem för vård av barnen till den vid Södersjukhuset anställda personalen. Daghemmet, som sålunda tillkommit i syfte att underlätta Södersjukhusets personalrekrytering, har 54 platser. Det öppnades den 5 maj 1949.

Föreståndarinna (14).

Lundgren, E. Brita E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, fyra *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Kärrtorps daghem.*Ärkövägen 2, Johanneshov; t. 48 90 65*

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Björkhagens daghem ovan. Verksamheten igångsattes den 27 april 1953.

Föreståndarinna (13).

Adler, E. Elsbet F.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärarinnor*, en heltidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

L. M.-gården.*Trettondagsvägen 3—9, Hägersten; t. 45 44 41, 19 16 79.*

Daghemmet, som har 111 platser, är inrymt i en fastighet, som telefonaktiebolaget L. M. Ericsson för detta ändamål låtit uppföra. Enligt det avtal, som ingåtts mellan bolaget och Stockholms stad, får barnavårdsnämnden fritt disponera fastigheten för daghemsverksamhet, på villkor dock att hos bolaget anställda för sina barn skola äga viss företrädesrätt till platserna på daghemmet. L.M.-gården togs i bruk den 1 juni 1947.

Föreståndarinnor.

Lindbom, f. Wikmark, Karin G. (15); Dicus, f. Gustafson, Birgit V. (13).

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnträdgårdslärarinnor*, tolv *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *tvättbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Morgongården.

Söndagsvägen 9—11, Enske; t. 94 09 02.

Morgongården är inrymd i en friliggande byggnad, som uppförts av aktiebolaget Stockholmshem, och ligger i nära anslutning till de så kallade genomgångsbostäderna i Gubbängen. Förutom daghemsverksamhet för 37 barn bedrivs inom fastigheten en omfattande ungdomsverksamhet, som bland annat förfogar över en stor samlingssal med biografanläggning. Verksamheten började den 6 december 1948.

Föreståndarinna (13).

Bjuggfält, f. Wirén, Inga M. E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, fyra heltidsanställda *barnsköterskor*, en halvtidsanställd *barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Obeliken.

Gotlandsgatan 47, Sö.; t. 40 10 74.

Stadsfullmäktige beslöt den 15 april 1946 (Utl. 1946: nr 119) bemyndiga fastighetskontoret att med tomträtt till aktiebolaget Stockholmshem upplåta tomt nr 14 i kvarteret Obeliken, nr 15 i kvarteret Pälén och nr 9 i kvarteret Sparren att användas för uppförande av tre bostadsfastigheter för ensamstående, förvärsarbetande mödrar med barn. I var och en av fastigheterna skulle anordnas ett daghem, i första hand avsett för barnen till de i huset boende mödrarna. De tre daghemmen ha efter kvartersnamnen benämnt daghemmet Obeliken, daghemmet Pälén och daghemmet Sparren. Daghemmet Obeliken, som började sin verksamhet den 6 december 1948, har 37 platser.

Föreståndarinna (13).

Åberg, Irma.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, fyra *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Pälén.

Krumakargatan 52, Sv.; t. 42 28 10.

Daghemmet, som har 31 platser, öppnades den 7 september 1948. Beträffande dess tillkomst, se daghemmet Obeliken, ovan.

Föreståndarinna (13).

Ruths-Hoffman, Karin K. C. Ch.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Riksbygården.

Värvstolsvägen 8, Bromma; t. 26 10 43.

Riksbygården, som är inrymd i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet och togs i bruk den 7 januari 1944, har för närvarande dels ett daghem med 52 platser, dels lokaler för ungdomsverksamhet.

Föreståndarinna (15).

Ålander, Dagny M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, fyra *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Skanstulls daghem.

Rutger Fuchsgatan 9—11, Sö.; t. 44 82 63.

Skanstulls daghem är anordnat i en bostadsfastighet för ensamstående, självförsörjande kvinnor, vilken drätselnämnden såsom förvaltare av B. A. Danelii donationsfond och enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 mars 1946 (Utl. 1946: nr 76) låtit uppföra av medel ur den underhålls- och nybyggnadsfond, som i enlighet med donationens bestämmelser bildats av driftöverskottet från Daneliifondens fastigheter. Daghemmet togs i bruk den 2 januari 1948 och är i första hand avsett för barnen till de i fastigheten boende mödrarna, men står, i den mån hemmets 52 platser ej bli utnyttjade härför, även öppet för andra i trakten boende barn.

Föreståndarinna (14).

Andersson, A. Birgit E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärarinna*, fyra *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *tvättbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Sköntorpsgården.

Kolsnarsvägen 8, Johanneshov; t. 48 97 03.

Det byggnadskomplex, i vilket daghemmet är inrymt, har uppförts av Riksbyggens bostadsrättsförening, som på barnavårdsnämndens tillstyrkan ur allmänna arvsfonden erhållit bidrag till byggnadskostnaderna. I byggnadstekniskt hänseende har denna institution erhållit en utformning, som avviker från tidigare gängse byggnadssätt. Byggnaden har sålunda uppförts i fyra lappkåttliknande block, där förbindelselederna

utgöras av ekonomitrymmen, expedition, barnvagnsgarage m. m. Härigenom har möjliggjorts att differentieringen av barn i olika åldersgrupper på ett enkelt sätt kunnat åstadkommas. Sköntorpsgården, som började sin verksamhet den 8 mars 1948, var från början en barnstuga med daghem för 33 barn, barnträdgård för 20 barn och eftermiddagshem för 15 barn. Med hänsyn till den ändrade efterfrågan på platser nedlades eftermiddagshemmet fr. o. m. vårterminen 1952 samtidigt som antalet barnträdgårdspatser höjdes till 40. Av samma anledning nedlades sedan barnträdgården fr. o. m. höstterminen 1952 samtidigt som daghemmets platser höjdes till 48. Barnavårdsnämnden förhär institutionen av Rikshögskans bostadsrättsförening på det villkoret, att barn tillhörande familjer bosatta i föreningens fastigheter i Årsta äga företräde till densamma.

Föreståndarinna (14).

Söderman, Helfrid G.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnträdgårdslärlarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Solberga daghem.

Stövelvägen 4, Hägersten; t. 18 23 30.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Björkhagens daghem sid. 306. Verksamheten igångsattes den 20 mars 1953.

Föreståndarinna (13).

Gustafsson, Inez L.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärlarinor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Sparren.

Brännkyrkagatan 118, Sv.; t. 40 70 15.

Daghemmet, som öppnades den 12 januari 1949, har 25 platser. Beträffande dess tillkomst, se daghemmet Obeliskens sid. 308.

Föreståndarinna (13).

Eriksson, f. Jacobson, Else.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *heltidsanställd barnsköterska*, en *halvtidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Tallbacken.

Hauptvägen 78, Enskede; t. 94 22 96.

Daghemmet, som har 25 platser och är beläget i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet, togs i bruk den 16 januari 1950.

Föreståndarinna (13).

Eriksson, Sylvia M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *heltidsanställd barnsköterska*, en *halvtidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Vällingby daghem.

Jämtlandsgatan 118, Stockholm-Vällingby; t. 37 94 51.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Bagarmossens daghem sid. 306.

Föreståndarinna (13).

Vakant.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärlarinor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Västertorps daghem.

Terrängvägen 18, Hägersten; t. 46 86 80.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Björkhagens daghem sid. 306. Verksamheten igångsattes den 18 mars 1953.

Föreståndarinna (13).

Kjellgren, f. Lindström, Emmy.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärlarinor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Årsta daghem.

Hummelvägen 10, Johanneshor; t. 19 79 13.

Beträffande hemmets tillkomst m. m., se Abrahamsbergs daghem sid. 306.

Föreståndarinna (13).

Vakant.

En *läkare*, två *barnträdgårdslärlarinor*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*, tillfälligt anställd personal.

Älvsjögården.

Segervägen 200, Älvsjö; t. 47 40 60.

Den 14 oktober 1946 (Utl. 1946: nr 331) beslöt stadsfullmäktige anvisa medel för uppförande i kvarteret Armorstet i Älvsjö av en fastighet, avsedd till barnstuga och ungdomsgård. Innan fastigheten ännu var färdigställd, nödgades emellertid barnavårdsnämnden med hänsyn till det växande behovet av barnhemsplatser för barn i åldern 1—3 år att begära stadsfullmäktiges medgivande att omändra viss del av barnstugan till ett provisoriskt barnhem med 30 platser. Beslut härom fattades av stadsfullmäktige den 6 december 1948 (Utl. 1948: nr 393). Barnhemmet inrymdes i de lokaler, som från början planerats till barnträdgård, eftermiddagshem och ungdomsgård. Av den ursprungligen planerade verksamheten återstår endast ett daghem med 37 platser. Daghemmet öppnades den 1 februari 1949.

BvN

Föreståndarinnan (13).

Vakant, *tf. Pettersson*, Naemi.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinnan*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, tillfälligt anställd personal.

Barntädgårdar.

(1 förekommande fall ungdomsgårdar.)

En barntädgård för spasmatiska barn finnes vid Fredhälls barnstuga, se sid. 303.

Abrahamsbergs barntädgård.

Montörvägen 6, Bromma; t. 26 67 34.
*Annex: Vadmalsvägen 27 och Ylle-
vägen 6, Bromma.*

Barntädgården, som har 40 platser och började sin verksamhet den 1 oktober 1946, är inrymd i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet och delar lokaler med Abrahamsbergs ungdomsgård.

Barntädgårdslärlarinnan (12).

Manek, f. Fernstedt, Inga.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Blåsippa.

Hummelvägen 1, Johanneshov; t. 19 11 28.

Barntädgården, som har 40 platser och är inrymd i en av Riksbbyggens lokalförening i Stockholm uppförd bostadsfastighet, öppnades den 1 februari 1952.

Barntädgårdslärlarinnan (12).

Ståhl, Märilt D. L.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Bromstens barntädgård.

Duvbovägen 146, Spånga; t. 36 34 97.

Barntädgården, som har 40 platser, öppnades den 12 september 1949 och disponerar för sin verksamhet en samlingssal, som barnavårdsnämnden förhyr av Sällskapet Sundbybergs baptistförsamling.

Barntädgårdslärlarinnan (12).

Eriksson, E. Britta R.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Enskede sportstugas barntädgård.

Enskede; t. 49 27 55.

Barntädgården, som har 40 platser, öppnades den 9 maj 1949. Barntädgården disponerar lokaler, som barnavårdsnämnden förhyr av Enskede ungdomsråd.

Barntädgårdslärlarinnan (12).

Haraldsson, Nanny K.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Flysta barntädgård.

Byvägen 27, Spånga; t. 36 32 83.

Barntädgården, som fr. o. m. vårterminen 1952 har 30 platser (tidigare 20), öppnades den 12 september 1949. För sin verksamhet disponerar barntädgården en samlingssal, som barnavårdsnämnden förhyr av Flysta kristliga söndagsskolförening.

Barntädgårdslärlarinnan (12).

Skans, f. Larsson, H. Ingegerd.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Granbacken.

Hovmästarvägen 18, Enskede; t. 94 19 49.

Barntädgården, som har 70 platser, är inrymd i en av aktiebolaget Stockholmshem uppförd bostadsfastighet. Den öppnades den 9 maj 1949.

Föreståndarinnan (13).

Lindgren, Eva M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinnan*, tillfälligt anställd personal.

Gåshällen.

*Gåshällsvägen 18, Johanneshov;
t. 49 90 08.*

Barntädgården, som har 80 platser och öppnades den 25 januari 1954, är inrymd i en bostadsföreningen Hyreshus tillhörig fastighet belägen inom södra Kärrtorp.

Föreståndarinnan (Ex. 13).

Sundberg, f. Eriksson, Märta.

En *läkare*, en *barntädgårdslärlarinnan* tillfälligt anställd personal.

Barntädgården i kv. Hålstansen.

Lyckselegatan 22, Stockholm-Vällingby.

Barntädgården, som öppnats under år 1954, har 40 platser och är belägen inom västra Vällingby i en privatägd, mindre fastighet, i vilken barnavårdsnämnden dessutom förhyr lokaler för ungdomsverksamhet och för barnavårdscentral. Fastigheten inrymmer i övrigt endast butikslokaler.

Barntädgårdslärlarinnan (Ex. 12).

Vakant.

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Hökarängsgården.

Onsdagsvägen 9, Enskede; t. 94 24 46.

Hökarängsgården var från början avsedd utslutande som ungdomsgård, men blev fr. o. m. våren 1950 under dagarna tagen i anspråk för en barnträdgård med 20 platser och ett eftermiddagshem med 15 platser. Eftermiddagshemet nedlades emellertid fr. o. m. den 12 februari 1951 samtidigt som barnträdgårdens platsantal höjdes till 40. Lokalerna äro inrymda i en av aktiebolaget Stockholms hem uppförd byggnad för panncentral och centraltvättstuga.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Löhlein, f. Wallin, Inger M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Ingefäran.

Russinvägen 32, Enskede; t. 94 18 19.

Barnträdgården, som har 40 platser och är inrymd i en souterrängvåning i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet, är en provisorisk barnträdgård i avvaktan på byggnadstillstånd för planerade, fasta institutioner. Barnträdgården öppnades den 1 oktober 1948.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Hedquist, Eva B. D.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Karusellen.

Karusellplan 7—13, Hägersten; t. 19 55 30.

Barnträdgården har 40 platser och är belägen i en privatägd fastighet, inrymmande huvudsakligen kontors- och affärslokaler. Förutom barnträdgårdslokaler förhyr barnavårdsnämnden inom fastigheten samlingssal och lokaler för ungdomsverksamhet. Barnträdgården öppnades den 19 januari 1949.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Lindskog, Dagny A.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Klara barnträdgård.

Klara Västra Kyrkogata 5, 2 tr. C.; t. 11 58 08.

Institutionen, som i nuvarande form öppnades den 1 februari 1952, har för närvarande 20 platser. Den är en specialbarnträdgård med dels — från verksamhetens början — 10 platser för normalbegåvade barn med anpassningssvårigheter, dels — fr. o. m. vårterminen 1953 — 10 platser för barn med intellektuella defekter och utvecklingshämningar. Till den förra delen utgör

institutionen ersättning för förutvarande Liljeholmens barnträdgård, vars verksamhet nedlades fr. o. m. höstterminen 1950.

Barnträdgårdslärlarinna (Ex. 12).

Eriksson, Karin.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Kärrtorpsgården.

Fyrskeppsvägen 65, Johanneshov; t. 49 84 37.

Verksamheten vid denna anstalt omfattar dels barnträdgård för för närvarande 70 barn, vilken öppnades den 12 april 1950, dels ungdomsgård, som bl. a. disponerar samlingssal och ungdomskafé. Lokalerna äro belägna i en av aktiebolaget Stockholms byggen uppförd byggnad, inrymmande panncentral, centraltvättstuga m. m.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Engstedt, f. Wedlin, Ulla M. E.

En läkare, en barnträdgårdslärlarinna. — Tillfälligt anställd personal.

Mälarhöjdens barnträdgård.

Storsvängen 30, Hägersten; t. 46 17 83.

Barnträdgården, som har 40 platser och öppnades den 16 januari 1950, utnyttjar för sin verksamhet en samlingssal, som barnavårdsnämnden förhyr av Svenska baptistförbundet.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Nilsson, Ester M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Nytorps barnträdgård.

Paternostervägen 34, Johanneshov; t. 49 90 24.

Barnträdgården har 40 platser och är belägen i det så kallade Nytorpsområdet inom södra delen av Hammarbyhöjden. Den är inrymd i en bostadsföreningen Hyreshus ägd fastighet i för ändamålet omändrade lokaler, vilka av föreningen tidigare använts för kontorsändamål. Verksamheten igångsattes den 11 januari 1954.

Barnträdgårdslärlarinna (Ex. 12).

Pettersson, A. E. (Anna Lisa).

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Pennan.

Nordingrågatan 20, Stockholm-Vällingby; t. 37 97 10.

Barnträdgården, som har 40 platser och är belägen ungefär mitt i stadsdelen Räcksta, är

Barnträdgårdslärlarinna (Ex. 12).

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Ronnebyvägen 7 och 20, Johanneshov;
t. 48 03 55 resp. 59 96 90.

Föreståndarinna (13).

En läkare, en biträdande föreståndarinna, en deltidsanställd barnträdgårdslärarinna. — Tillfälligt anställd personal.

*Sjösarägen 127, Stockholm-Bandhagen;
t. 47 81 85.*

Barnträdgårdslärarinna (Ex. 12).

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

*Skänörvägen 18—20, Johanneshov;
t. 59 93 05.*

Barnträdgårdslärarinna (Ex. 12).

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Bergsrådsvägen 106, Johanneshov.

Barnträdgården, som har 40 platser och är belägen inom sydvästra delen av Bagarmossen, är inrymd i en av bostadsföreningen Hyreshus ägd fastighet. Verksamheten beräknas kunna iångsättas omkring mars månad 1954.

Barnträdgårdslärarinna (Ex. 12).

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Kristallvägen 73, Hägersten; t. 19 88 11.

Barnträdgården, som har 40 platser, är inrymd i en av aktiebolaget Stockholms hem uppförd bostadsfastighet. Barnträdgården började sin verksamhet den 18 januari 1951.

Barnträdgårdslärarinna (12).

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Barnträdgården i kv. Stadsfogden.

Emågatan 50, Johanneshov.

Barnträdgården, som har 40 platser och öppnats under år 1954, är inrymd i en AB Alba tillhörig bostadsfastighet nära centrum av Bagarmossen.

Barnträdgårdslärarinna (Ex. 12).

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Stora Mossens barnträdgård.

Stora Mossens Backe 4, Bromma;
t. 26 62 12.

Barnträdgården, som har 40 platser och är inrymd i en privatägd bostadsfastighet, började sin verksamhet den 9 april 1951.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

En *läkare*. — Tillfälligt anställd personal.

Tallkrogens barnträdgård.

Torögatan 35, Enskede; t. 59 34 16.

Barnträdgården, som har 40 platser och är inrymd i en av aktiebolaget Svenska Bostäder uppförd bostadsfastighet i Svedmyra-Tallkrogen, togs i bruk den 14 januari 1952.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Larsson, R. B. Susie.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Tranebergs barnträdgård.

Hallebergsvägen 40, Bromma; t. 25 77 29.

Barnträdgården har 30 platser och är belägen i en bostadsrättsföreningen Tranebergshöjden tillhörig fastighet. Den drevs tidigare, sedan år 1938, i privat regi, men övertogs av barnavårdsnämnden den 1 oktober 1952.

Barnträdgårdslärlarinna (Ex. 12).

Nyman, Inga M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Årsta barnträdgård.

Långhalsvägen 3, Johanneshov; t. 48 57 10.

Barnträdgården, som t. o. m. 1951 räknats till barnstugan Årstagården, har 40 platser.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Berggren, Harriet E. M.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Årstalunds barnträdgård.

Tämnarvägen 31, Johanneshov; t. 18 18 23.

Barnträdgården, som har 40 platser och är belägen i en fastighet tillhörande Svenska Riksbyggen, togs i bruk den 22 september 1952.

Barnträdgårdslärlarinna (Ex. 12).

Vakant.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Östermalms barnträdgård.

Nybrogatan 75, Ö.

Denna barnträdgård, som har 40 platser och är belägen i en stiftelsen Vilhelm Goveni minne tillhörig fastighet, öppnades den 8 februari 1954.

Barnträdgårdslärlarinna (12).

Vakant, tf. Eriksson, Maj E.

En läkare. — Tillfälligt anställd personal.

Fristående ungdomsgårdar.

Bagarmossens ungdomsgård.

Svartåtgatan 1, Johanneshov.

Denna ungdomsgård, som öppnats under början av år 1954, är belägen ungefär mitt i stadsdelen Bagarmossen med lokaler i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig byggnad för panncentral.

Bällstagården.

Kakvägen 57, Mariehäll; t. 28 66 70.

Bällstagården är inrymd i en staden tillhörig villabyggnad och utnyttjas sedan höstterminen 1952 helt såsom ungdomsgård. Ungdomsverksamheten igångsattes dock redan fr. o. m. vårterminen 1951. När barnavårdsnämnden tog byggnaden i bruk den 24 februari 1947 inrättades en barnträdgård för 40 barn och ett daghem för 10 barn. På grund av det minskade behovet av platser nedlades emellertid först daghemmet fr. o. m. den 1 mars 1950 samt därefter barnträdgården fr. o. m. höstterminen 1952.

Fagersjögården.

Cigarrvägen 16, Enskede; t. 94 34 76.

Annex: Tobaksvägen 24, Tisdagsvägen 1, Kumminkvägen 23—25 samt Saltrvägen 37, Enskede.

Lokalerna äro belägna i en av aktiebolaget Stockholms hem uppförd byggnad för panncentral, centraltvättstuga m. m. och togos i bruk den 20 september 1950.

Styrbjörnsgården.

Styrbjörnsvägen 15, Hägersten.

Ungdomsgården, som är inrymd i en aktiebolaget Stockholms hem tillhörig bostadsfastighet, öppnades hösten 1948.

Ura Kaipagården.

Sverkersgatan 8, Hägersten.

Ura Kaipagården, som är inrymd i en souterrängvåning i en privatägd bostadsfastighet, började sin verksamhet hösten 1948.

Barnhem.

Enligt 40 § barnavårdslagen skall landsting eller stad, som icke deltagar i landsting, upprätta plan för barnhemsvårdens ordnande inom respektive område. I planen skall upptagas barnhem till sådant antal och av sådan art, att inom området förefintliga behov av olika slag av barnhemsvård bliva tillgodosedda på ett ändamålsenligt sätt. Sådan plan liksom ändringar av fastställd plan skall godkännas av k. mt och är avgörande för rätten till statsbidrag. Planen för barnhemsvårdens ordnande i Stockholm fastställdes av k. mt den 1 februari 1946 och har därefter undergått vissa ändringar.

Det åligger landsting eller stad, som icke deltagar i landsting, att, i den mån icke annan drager försorg därom, anordna och driva barnhem, som finnas upptagna i den nämnda planen. Det åligger vidare samma huvudman att, i den mån erforderliga medel icke annorledes till-

handahållas, bestrida kostnaderna för anordnande och drift av annan tillhöriga barnhem, som upptagits i planen, för såvitt deras vårdplatser äro avsedda för områdets gemensamma behov.

Författningar. Lag 6 juni 1924 om samhällets barnavård och ungdomsskydd (barnavårds lag), med ändr. K. m:ts stadga 22 juni 1945 om barnavårdsanstalter (Svf 1945: nr 506). K. kung. s. d. om statsbidrag till uppförande eller inrättande av barnhem (Svf 1945: nr 507). K. kung. s. d. om statsbidrag till driften av barnhem (Svf 1945: nr 508). Reglemente för Stockholms stads barnavårdsnämnds barnhem, fastställt av barnavårdsnämnden 23 febr. 1932 (Kf 1932: nr 7).

Stat år 1954. Utgifter: driftbudgeten 6,525,607, kr. (därav engångs 51,715 kr.); inkomster: driftbudgeten 978,068 kr.

Spädbarnshem.

Barnhem för vård av späda barn, vilka icke åtföljas av sina mödrar.

Barnhemmet Eurenii minne.

Skånegatan 118, Sö.; t. 40 31 19.

Hemmet har 23 platser.

Genom testamente av vice häradshövdning P. L. Eurenii erhöill Stockholms stad år 1910 en donation på 250,000 kronor för »inrättande av ett hittebarnshus uti Stockholm». På förslag av fattigvårdsnämnden beslöto stadsfullmäktige år 1921 att med anlitande av donationens avkastning övertaga ett svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets barnavårdsbyrå i Stockholm tillhörigt spädbarnshem vid Skånegatan, vilket efter övertagandet skulle benämnas »spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne». Hemmet uppfördes till en början på fattigvårdsnämndens stat men överflyttades fr. o. m. år 1926 till barnavårdsnämndens.

En testamentarisk donation av tobakshandlaren P. Ljungerantz till grundfond för ett blivande hittebarnshus i Stockholm, som från den 1 december 1874 hade förvalts av Allmänna barnhuset, överlämnades den 1 juli 1933 till staden med ett belopp av 526,872 kronor. År 1934 beslöto stadsfullmäktige att avkastningen av den Ljungerantzka fonden, sedan en tiondel av avkastningen varje år lagts till kapitalet, skulle användas till utvidgning av spädbarnshemmet P. L. Eurenii minne, som därefter benämndes Barnhemmet Eurenii-Ljungerantz' minne.

Verksamheten var uppdelad på tvenne hem för späda barn: Hem A, Skånegatan 118, med plats för 24 barn, och Hem B, nr 4 kv. Per. Saltsjö-Duvnäs i Nacka stad, med plats för 20 barn.

Hemmen, som tidigare stått under förvaltning av en särskild styrelse, har enligt stads-

fullmäktiges beslut den 20 juni 1949 överförs till barnavårdsnämndens förvaltning från och med år 1950. Jämlikt stadsfullmäktiges beslut skall avkastningen av P. L. Eurenii fond från och med samma år användas till driften av barnhemmet Skånegatan 118, benämnt Barnhemmet Eurenii minne, samt avkastningen av Ljungerantzka testamentsfonden till driften av barnhemmet i Saltsjö-Duvnäs, benämnt Barnhemmet Ljungerantz' minne.

Undervisningen vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 322) är delvis förlagd till barnhemmet Eurenii minne.

Föreståndarinna (19).

Swenson, Siri M.

Barnavårdslärarinna (17).

Ekström, f. Arman, Carin.

En *läkare*, en *undersköterska*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, en *städerska*, en *tvätterska*.

Barnhemmet Furuhöjd.

Granvägen 1, Lidingö; t. 65 00 89.

Barnhemmet Furuhöjd, som har 27 platser, är inrymt i en villafastighet, vilken enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 juni 1944 (Utl. 1944: nr 194) för barnhemsändamål förvärfvades av staden. Efter vissa nödvändiga omändringsarbeten och förbättrad sanitär utrustning togs det nya barnhemmet i bruk i april månad 1945.

Föreståndarinna (15).

Degerholm, Brita M. W.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, åtta *barnsköterskor*. — En *kokerska*, en *tvätterska*, ett *köksbiträde*, en *städerska*.

Hjorthagens spädbarnshem.

Artemisgatan 41—43, Hjorthagen; t. 67 46 16.

Den starka nativitetsökning, som inträdde i början av 1940-talet, medförde bland annat, att antalet tillgängliga barnhemsplatser för spädbarn blev otillräckligt. Då på grund av restriktionerna på byggnadsmarknaden någon nybyggnad ej kunde genomföras och då svårigheter förelåg att förvärva för barnhemsändamål lämpliga lokaler, inrättades fr. o. m. juli månad 1945 i den Engelbrekts församling tillhöriga Hjorthagsgården ett provisoriskt spädbarnshem, vilket den 1 oktober samma år överflyttades till barnstugan Värtagården. Hemmet har 27 platser.

Föreståndarinna (15).

Frelin, Ingrid A. S., tjl., *tf. Söderström*, Kersti M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, åtta *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, en *städerska*.

Barnhemmet Ljungerantz' minne.
*Strandpromenaden 33, Saltsjö-Duvnäs;
t. 16 18 54.*

Hemmet har 20 platser.

Beträffande hemmets tillkomst, se Barnhemmet Eurenii minne (sid. 314).

Föreståndarinna (15).

Söderblad, f. Lundqvist, Inga G.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, sex barnsköterskor. — En kokerska, ett arbetsbiträde.

Spädbarnshemmet i Neglinge.

Vikingavägen 42, Saltsjöbaden; t. 17 14 68.

Vid sammanträde den 1 juli 1947 (Utl. 1947: nr 317) beslöt stadsfullmäktige anvisa barnavårdsnämnden medel för förvärf av stadsäga nr 243 i Neglinge för att efter ombyggnad av den å tomten befintliga villabyggnad, som tidigare använts som privat barnpension, anordna ett barnhem för spädbarn.

På grund av det skärpta läget på byggnadsmarknaden kunde byggnadstillstånd erhållas först på hösten 1948 och spädbarnshemmet, som har 20 platser, togs i bruk i juni månad 1949.

Föreståndarinna (15).

Iansson, f. Freijd, Elsa I. M.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, sex barnsköterskor. — En kokerska, ett arbetsbiträde, en deltidsanställd tvätterska.

Spädbarnshemmet i Ängby.

Färjestadsvägen 5, Bromma; t. 37 12 78.

För uppförande å den av staden för barnhemsändamål reserverade tomten i kvarteret Klacken vid Färjestadsvägen i Ängby av ett spädbarnshem anvisades medel av stadsfullmäktige den 7 juni 1948 (Utl. 1948: nr 196). Byggnadsarbetena slutfördes under sommaren 1949, och det nya spädbarnshemmet, som har 32 platser, togs i bruk i september månad samma år.

Föreståndarinna (15).

Gerschman, Lova L. Ch., tjl., tf. Paulström, Märta E.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, tio barnsköterskor. — En kokerska, en tvätterska, ett köksbiträde, ett arbetsbiträde.

Spädbarnshemmet i Äppelviken.

Svedjevägen 24, Bromma; t. 25 16 50.

I skrivelse till barnavårdsnämnden den 28 februari 1946 föreslog styrelsen för dåvarande före-

ningen Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundets Hjälpbyrå för barn och hem såsom juridisk företrädare för stiftelsen Småbarnshem, att Stockholms stad skulle förvärva fastigheterna Svedjevägen 24 i Äppelviken och Ekensbergsvägen 5 i Råsunda, i vilka stiftelsens mödrahem voro inrymda samt att staden skulle övertaga den i hemmen drivna verksamheten. Sedan stadskollegiet tillstyrkt förvärfvet under företsättning, att barnavårdsnämnden till prövning upptog frågan om den framtida användningen av byggnaden i Äppelviken, beslöt stadsfullmäktige den 16 december 1946 (Utl. 1946: nr 458) förvärva fastigheterna.

Sedan det under år 1947 visat sig, att efter frågan på platser vid nämndens mödrahem av hemskoletyp väsentligt minskat, medan däremot behovet av spädbarnsplatser var trängande, beslöt barnavårdsnämnden den 21 oktober 1947, att mödrahemmet i Äppelviken tills vidare skulle utnyttjas som provisoriskt spädbarnshem med 15 platser.

Föreståndarinna (15).

Paulström, Märta E., tjl. (se ovan), tf. Andersson, Birgit M.

En läkare, fem barnsköterskor. — En kokerska, en städerska tillika tvättbiträde

Mödrahem.

Barnhem för vård huvudsakligen av späda barn med deras mödrar.

Hemmen äro dels av s. k. hemskoletyp dels av vårdhemstyp. Mödrahemmen av vårdhemstyp äro avsedda att bereda mödrarna en mera tillfällig vistelse vid hemmet i avvaktan på att deras hjälpbehov på annat sätt kan tillgodoses. Hemskolorna däremot taga i första hand sikte på att under vistelsetiden, som vid dessa hem i regel uppgår till 6—9 månader, meddela mödrarna undervisning i husligt arbete och barnavård.

Duvnåshemmet.

*Herrgårdsvägen 7, Saltsjö-Duvnäs;
t. 16 16 87.*

Hemmet, som är av vårdhemstyp och har 12 platser, är inrymt i en enligt stadsfullmäktiges beslut den 18 december 1945 (Utl. 1945: nr 377) för ändamålet inköpt villafastighet, vilken efter nödvändiga ändringsarbeten och förbättrad sanitär utrustning togs i bruk i november månad 1947.

Föreståndarinna (15).

Andersson, Astrid L.

En läkare, en biträdande föreståndarinna.

BvN

Mödrahemmet i Råsunda.

Ekensbergsvägen 5, Solna; t. 27 01 19.

Hemmet, som har 13 platser, var tidigare av hemskoletyp men har fr. o. m. den 1 januari 1951 förändrats till ett hem av vårdhemstyp. Beträffande dess tillkomst hänvisas till den redogörelse, som lämnats för spädbarnshemmet i Äppelviken (se sid. 315).

Föreståndarinna (15).

Wahlbeck, Birgit E.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*.

Svalnäs hemmet.

Svalnäsvägen 10, Djursholm; t. 55 11 23.

Svalnäs hemmet, som är av hemskoletyp och har 15 platser, inrättades i slutet av år 1944. Det är inrymt i en villafastighet, för vars inköp medel beviljades av stadsfullmäktige den 19 juni 1944 (Utl. 1944: nr 194).

Föreståndarinna (16).

Ellström, Sara M.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnsköterska*.

Vårbacka mödrahem.

Fittja; t. 46 71 64 och 46 73 75.

Vid sammanträde den 17 april 1944 (Utl. 1944: nr 98) och den 23 maj 1945 (Utl. 1945: nr 157) beslöt stadsfullmäktige förvärva egendomarna Vårby 5⁷⁴ och 5⁷⁷ respektive Lilla Korpenhov i Huddinge socken för att ställas till sjukhusdirektionens förfogande att ingå i en planerad framtida sjukhusanläggning i anslutning till Vårby konvalescenthem. De två å ovanstående egendomar befintliga villabyggnaderna disponerades av försvarsmakten t. o. m. juni månad 1946 och ställdes fr. o. m. år 1947 av sjukhusdirektionen till barnavårdsnämndens disposition för inrättande av ett provisoriskt mödrahem. Medel för nödvändiga reparations- och omändringsarbeten beviljades av stadsfullmäktige den 26 januari 1948 (Utl. 1948: nr 16) och mödrahemmet, som är av vårdhemstyp och har 30 platser, togs i bruk i maj månad 1949. Hemmet kallades mödrahemmet i Vårby, men för undvikande av förväxling med Vårby konvalescenthem har benämningen ändrats.

Föreståndarinna (16).

Johansson, E. Signe L., tjl., *tf.* Höglund, A. Maja.

En *läkare*, en *värmeledningsskötare*, en *biträdande föreståndarinna*, en *barnsköterska*, en *deltidsanställd barnsköterska*. — En *kokerska*.

Upptagningshem.

Barnhem för tillfällig vård och uppfostran samt observation av barn som fyllt ett år. Vistelsetiden bör ej överstiga ett år.

Barnängens flickhem.

Gavelinsgatan 7, Sö.; t. 40 02 35.

Hemmet, som inrättades år 1870, kallades t. o. m. år 1925 uppfostringsanstalten för flickor. Under åren 1926—1937 benämndes det Stockholms stads hemskola för flickor men då vid den omläggning av verksamheten vid skyddshemmen (numera ungdomsvårdsskolorna), som beslöts av 1936 års riksdag, beteckningen »hemskola» antogs för visst slag av skyddshem, ändrades barnhemmets namn. Hemmet, som ursprungligen hade till ändamål att fostra behövande, värlösa flickor och utbilda dem företrädesvis till dugliga tjänarinnor, är numera ett upptagningshem med plats för 23 flickor, företrädesvis i skolåldern.

Föreståndarinna (15).

Karlsson, T. Ingegerd.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*.

Ekebo barnhem.

Seglarvägen 3, Lidingö; t. 65 62 51.

Barnhemmet Ekebo, som har 10 platser för barn i åldern 3—7 år och togs i bruk i maj månad 1947, är inrymt i en förhyrd fastighet, som tidigare använts som privat barnpension.

Föreståndarinna (15).

Blomsterberg, Anna B., tjl., *tf.* Ahlberg, Maja G.

En *läkare*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*.

Barnhemmet Eolshäll.

Eolshäll, Hägersten; t. 46 28 03.

År 1916 inköpte staden stiftelsen Stockholms alkoholisthems egendom Eolshäll, vilken den 1 oktober 1918 enligt stadsfullmäktiges beslut togs i anspråk av barnavårdsnämnden för inrättande av ett barnhem med 26 platser. Efter en år 1927 verkställd om- och tillbyggnad ökades platsantalet till 53.

På grund av lokalernas otillräcklighet och huvudbyggnadens ålder och dåliga skick hemställde barnavårdsnämnden i skrivelse till stadsfullmäktige den 16 maj 1944 om anslag för uppförande av vissa nybyggnader vid barnhemmet. Enligt fullmäktiges beslut den 16 oktober samma år (Utl. 1944: nr 306) anvisades nämnden medel för uppförande av en ny byggnad i stället för den gamla huvudbyggnaden, en elevbyggnad samt

skolhus och föreståndarebostad. Byggnadsarbetena, som påbörjades i slutet av år 1945, voro slutförda på senhösten 1947. Efter ombyggnaden har barnhemmet 38 platser och fungerar som upptagningshem för gossar i skolåldern. De till hemmet förlagda skolavdelningarna sortera under folkskoledirektionen.

Föreståndare (23).

Lidman, K. I., tjl. (se nedan), *tf.* Östh, B.-O.

Läkare.

Krantz-Takman, S. H. Margit E.

Assistent (16)

(nuv. inneh. 17).

Dahlberg, S. O.

Assistent (15).

Sundqvist, K.-E. V.; Christensen, K. H.

Två folkskollärare, en småskollärare, två *avdelningsföreståndarinnor*, en *husmoder*, tre *barnsköterskor*. — En *kokerska*, en *sömmerska*, två *köksbiträden*, en *städerska*.

Barnhemmet Johannelund.

Tempelbacken, Bromma; t. 25 67 09.

Stadsfullmäktige beviljade den 21 mars 1927 (Utl. 1927: nr 74), medel till uppförande å den staden tillhöriga egendomen Johannelund i Bromma församling av ett nytt barnhem med 35 platser för yngre, vanartade flickor och i samband därmed, i en särskild byggnad, ett upptagningshem med 8 platser för äldre, vanartade flickor. Detta barnhem, som benämndes barnhemmet Tempelbacken, togs i bruk i augusti månad 1928.

Den 30 december 1937 godkändes detta barnhem av k. m:t såsom skyddshem (skolhemmet Johannelund) för flickor i skolpliktig ålder. Sedan hemmet den 1 juli 1949 nedlagts, blev fastigheten i avvaktan på slutförande av en av stadskollegiet beslutad utredning rörande fastighetens framtida användning tagen i anspråk som ett provisoriskt barnhem för 25 gossar i skolåldern (se skolor tillhörande barna- och ungdomsvården sid. 323). Den till hemmet förlagda skolavdelningen sorterar under folkskoledirektionen.

Föreståndarinna (15).

Nyberg, Maj K.

En *läkare*, en *folkskollärare*, en *biträdande föreståndarinna*, tre *barnsköterskor*, en *deltidsanställd fritidsledare*. — En *gårdskarl*, en *kokerska*, ett *arbetsbiträde*, ett *deltidsanställt arbetsbiträde*.

Barnhemmet Kroken.

Sveta gård, Söderbärke; t. Ludvika 500 89.

Vid sammanträde den 21 maj 1946 beslöt barnavårdsnämnden att fr. o. m. den 1 juli samma

år förhyra Allmänna barnhusets barnhem i Söderbärke samt övertaga den i barnhemmet bedrivna verksamheten. Hemmet har 24 platser för barn i åldern 1—7 år. Stadsfullmäktige anvisade den 19 november 1951 fastighetsnämnden medel för inköp av egendomen Sveta gård i Söderbärke socken å vilken egendom barnhemmet Kroken är beläget (Utl. 1951: nr 367). Efter stadsfullmäktiges godkännande den 17 mars 1952 avyttrades herefter vissa delar av till egendomen hörande åkerjord och skog (Utl. 1952: nr 63). Under år 1953 undergick hemmet en genomgripande reparation och ombyggnad.

Föreståndarinna (15).

Segvard, A. Ragnhild V.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, fem *barnsköterskor*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *arbetsbiträde*, en *gårdskarl*.

Nyboda hemmet.

Nyboda, Hägersten; t. 45 25 00 (växel).

Stadsfullmäktige beviljade den 18 november 1935 (Utl. 1935: nr 374) medel för uppförande å ett staden tillhörigt område vid Nyboda inom Brännkyrka församling av ett nytt upptagnings- och observationshem. Detta barnhem ersatte de förutvarande barnhemmen Flemingsgatan 22 och Lillsjönäs, vilka voro för sitt ändamål olämpliga och för barnavårdsnämndens behov otillräckliga och vilka nedlades när det nya barnhemmet stod färdigt att tagas i bruk, vilket skedde i mars månad 1938. Härvid nedlades även den under fattigvårdsnämndens förvaltning stående barnasynen vid Sabbatsbergsvägen, vars verksamhet övertogs av det nya barnhemmet. Nyboda hemmet, som har 229 platser för barn i åldern 1—16 år, utgör ett komplex av flera mindre barnhem och omfattar en karantänsavdelning, jämte två småbarnsavdelningar, tre småbarnshem och två skolbarnshem.

En filial inom den psykiska barna- och ungdomsvården är placerad vid hemmet och närmast avsedd för de där intagna barnen. Läkaren och förste underläkaren tjänstgöra på deltid och psykologen helt vid denna filial.

Läkare (30).

Ahnsjö, S. O. R., tjl., *tf.* Bergquist, E. V. V.
(tel. även 45 60 01).

Förste underläkare (30).

Vakant (tel. även 18 18 65).

Inspektör (1 kl.) (26).

Södersteen, I. S. A. (Inga), tjl., *tf.* Lidman, K.
I. (tel. även 45 31 36).

BvN

Barnpsykolog (22).

Vakant, *tf.* Kekoni, Monna M.

Ekonomiföreståndare (17).

Samrell, f. Johnsson, Eva K. (tel. även 45 90 90).

Föreståndarinna (17).

Wikström, Ester J., tjl. (se sid. 301).

Maskinist (15).

Johansson, J. A.

En översköterska, två vaktmästare, fem biträdande föreståndarinnor, två sjuksköterskor, två kanslibiträden, fyra barnträdgårdslärarinnor, två kontorsbiträden, sextioåtta barnsköterskor, en slöjdlärare, en telefonvakt, en portvakt. — En eldare, en gårdskar, två kokerskor, ett första biträde, tre sömmerskor, tre köksbiträden, två matsalsbiträden, en städerska.

Reimersholme barnhem.

Vindragarvägen 15, Sv.; t. 68 34 86.

Efter framställning från Hyresgästernas spar-kasse- och byggnadsförening i Stockholm beslöt barnavårdsnämnden den 14 december 1948 att fr. o. m. den 1 januari 1949 övertaga det av föreningen drivna barnpensionatet i fastigheten Vindragarvägen 15. Vid barnpensionatet var tidigare inrymd dels en spädbarnsavdelning med 10 platser, som helt disponerades av barnavårdsnämnden och var intagen i stadens barnhemsplan, dels en avdelning med 14 platser för barn i åldern 2—7 år. Efter övertagandet omdisponerades spädbarnsavdelningen till åldersgrupperna 1—2 år, varför barnhemmet nu har 24 platser för barn i åldern 1—7 år.

Undervisningen vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 322) är delvis förlagd till detta hem.

Föreståndarinna (19).

Malmebrand, f. Olausson, Alice E. E.

En läkare, en biträdande föreståndarinna tillika barnträdgårdslärarinna, fyra barnsköterskor. — En kokerska, ett köksbiträde, en städerska tillika tvättbiträde.

Rökinda barnhem.

Rödkindavägen, Södertörns villastad; t. 94 10 46.

Vid sammanträde den 8 december 1947 (Utl. 1947: nr 470) beslöto stadsfullmäktige anvisa barnavårdsnämnden medel för förvärf av det Malmqvistska stiftelsen tillhöriga Rökinda barnhem, vars drift av föreningen nedlagts.

Rökinda barnhem var tidigare intaget i stadens barnhemsplan som barnhem för varaktig

vård. Då vid tidpunkten för barnavårdsnämndens förvärf av fastigheten ett något minskat behov av barnhemsplatser för varaktig vård förelåg, medan däremot efterfrågan på platser vid upptagningshem var stor, togs fastigheten i slutet av år 1948 i bruk som upptagningshem med 12 platser för barn i åldern 2—7 år.

Föreståndarinna (15).

Andersson, Ingegerd C.

En läkare, tre barnsköterskor. — En kokerska, en deltidsanställd städerska.

Barnhemmet Sörgården.

Kungsberga, Färentuna; t. 0756 + 420 62.

Sedan Hambergska stiftelsen i skrivelse till barnavårdsnämnden den 11 oktober 1944 erbjudit nämnden att för barnhemsändamål förhyra vissa stiftelsen tillhöriga byggnader vid Kungsberga i Färentuna socken, i vilka stiftelsen tidigare bedrivit barnhemsverksamhet, som vilken verksamhet nedlagts, beslöt barnavårdsnämnden den 27 februari 1945 förhyra ifrågakvarnande byggnader att användas såsom ett reservbarnhem i första hand för mottagande av barn, som icke kunna få kvarstanna på Nybodahemmet. Barnhemmet Sörgården har 16 platser för barn i åldern 1—7 år.

Föreståndarinna (15).

Danielsson, Britta L. I.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, tre barnsköterskor. — En kokerska, ett köksbiträde.

Barnhemmet Torkel Knutssongatan 22 B.

Torkel Knutssongatan 22 B, Sö.; t. 43 83 65.

Hemmet, som har 26 platser för barn i åldern 1—3 år, öppnades den 1 september 1945. Det är inrymt i en stadens tillhörig fastighet och är avsett att användas i första hand för mottagande av barn, som icke kunna få kvarstanna på Nybodahemmet.

Föreståndarinna (16).

Scottie, Elma C. C., tjl., *tf.* Hansson, Sonja E. M.

En läkare, en biträdande föreståndarinna, åtta barnsköterskor. — En kokerska, ett köksbiträde, ett arbetsbiträde samt en deltidsanställd värmeledningskötare.

Älvsjö barnhem.

Älvsjövägen 10, Älvsjö; t. 47 40 61.

Hemmet, som har 30 platser för barn i åldern 1—3 år och öppnades i slutet av år 1948, är

ett provisoriskt upptagningshem. Beträffande dess tillkomst, se daghemmet Älvsjögården (sid. 309). Undervisningen vid Stockholms stads barnsköterskeskola (se sid. 322) är delvis förlagd till detta hem.

Föreståndarinna (19).

Lundin, Hektor.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, åtta *barnsköterskor*. — Ett *tvättbiträde*, en *städerska*, ett *arbetsbiträde*.

Barnhem för varaktig vård.

Barnhem för vård och uppfostran under längre tid (än ett år) av barn, som fyllt ett år.

Örbyhemmet.

Vansövägen 4, Älvsjö; t. 47 64 90.

Till uppförande av ett barnhem för varaktig vård i kvarteret Vägmataren i Örby (barnavårdsnämndens första hem av detta slag) anvisades barnavårdsnämnden av stadsfullmäktige anslag den 18 september 1950 (Utl. 1950: nr 291) samt tilläggsanslag den 17 december 1951 (Utl. 1951: nr 402).

Hemmet, som har 15 platser för barn i åldern 3—16 år, togs i bruk den 25 november 1952.

Föreståndarinna (15).

Grönfeldt, Ingrid.

En *läkare*, en *biträdande föreståndarinna*, två *barnsköterskor*, — En *kokerska*, ett *deltidsanställt arbetsbiträde*.

Barnhem för svårfostrade barn.

Barnbyn Skå.

Skå; t. 0756 + 242 77 eller 242 82 (expeditionen), jfr ock nedan för vissa tjänstemän.

Sedan stadsfullmäktige den 16 oktober 1944 (Utl. 1944: nr 305) anvisat fattigvårdsnämnden medel för iordningställande till sinnesslöanstalt av barnavårdsnämndens barnhem Sättra barnkoloni, beslöto fullmäktige den 23 maj 1945 (Utl. 1945: nr 164) bevilja barnavårdsnämnden anslag för uppförande av ett nytt barnhem å stadens egendom Skå-Edeby i Skå socken. Det nya barnhemmet togs i bruk i oktober månad 1947.

Barnhemmet är i första hand avsett att mottaga normalbegåvade barn, vilka på grund av uppföranderubbningar eller allvarliga miljöskador

icke lämpligen kunna placeras i enskilda hem utan måste beredas en jämförelsevis lång tids vård på barnhem.

Hemmet har utformats efter nya linjer och avviker från den traditionella typen av barnhem. Det består av tio självständiga, mindre hushållsenheter eller hem, och varje sådant hem är beräknat för sju barn jämte erforderlig personal. Sammanlagt kan barnhemmet mottaga 70 barn.

Författningar. K. kung. 4 juni 1937 ang. statsbidrag till driften av anstalter för psykopatiska och nervösa barn, med ändr. K. kung. 30 juni 1952 med bestämmelser om den centrala tillsynen över vissa anstalter.

Läkare, tillika föreståndare (B 19).

Jonsson, G. A.; mottagningstid: 8—10; t. 0756 + 242 76 samt 34 07 20 måndagar och fredagar 16—21.

Förste underläkare (Ex. 30).

Katz, J. G. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1954); t. 0756 + 242 87.

Rektor (27).

Winther, T. C. S.; t. 0756 + 242 84.

Barnpsykolog (22).

Klackenberg Larsson, Ingrid M., tjl. (se sid. 300).

Psykologisk assistent (19).

Vakant.

Slöjdlärare och fritidsledare (18).

Dufvenberg, L. H.

Föreståndarinna (15).

Thulin, f. Helmertz, Stina, t. 0756 + 241 05.

Fem *folkskollärare*, en *småskollärare*, en *översköterska*, en *vaktmästare*, en *kontorsskrivare*, ett *kontorsbiträde*, en *fritidsledare*, tio *stugföreståndare*, femton *biträdande stugföreståndare*. — En *bilförare*, tillika *gårdskarl*, en *reparatör*, en *trädgårdsarbetare*, en *kokerska*, en *sömerska*, ett *köksbiträde*, två *städerskor*.

Ungdomshem.

Dessa hem äro avsedda för ungdom i åldern 16—21 år, som på grund av bostadsbrist eller otillfredsställande hemförhållanden äro i behov av bostad och omvårdnad. Hemmen äro som regel avsedda för helinackordering mot en av barnavårdsnämnden fastställd avgift. De för kvinnlig ungdom avsedda ungdomshemmen kallas flickhem.

Stat år 1954. (Ungdomshem.) Utgifter: driftbudgeten 1,318,360 kr. (därav engångs 4,250 kr.); inkomster: driftbudgeten 385,230 kr.

BvN

Ungdomshemmet i Aspudden.

Sverkersgatan 8, Hägersten; t. 1948 12.

Hemmet, som har 10 platser för manlig ungdom och är inrymt i en privatägd bostadsfastighet, började sin verksamhet i februari månad 1948.

Föreståndarinna (Ex. 15).

Truedson, E. O. Solvig (se sid. 365), tjl., tf.
Hedberg, Elsa M.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Fagersjö flickhem.

Tobaksvägen 24, Enskede; t. 94 24 33.

Hemmet, som har 16 platser, är inrymt i en aktiebolaget Stockholmshem tillhörig bostadsfastighet och öppnades i december månad 1949.

Föreståndarinna (15).

Hedberg, Elsa M. tjl., (se ovan), tf. Hellberg,
Elin O.

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett deltidansställt *arbetsbiträde*.

Ungdomshemmet Giovanni d'Anastasy's minne.

Götgatan 71, Sö.; t. 4200 70.

Hemmet har 35 platser för manlig ungdom. Genom testamente den 26 juni 1858 förordnade svenske och norske generalkonsuln i Alexandria Giovanni d'Anastasy, att av hans kvarlätningskap $\frac{1}{40}$ skulle tillfalla »Stockholm, huvudstaden i hans adoptivfädernesland Sverige, att där anslås och användas till milda stiftelser eller allmänna välgörenhetsinrättningar».

Donationen, som ursprungligen utgjorde 40,000 kr., uppgick den 31 december 1953 till 994,332: 63 kr.

Den 18 maj 1936 beslöt stadsfullmäktige på därom av ungdomsnämnden [= barnavårdsnämnden] gjord framställning att för donationens avkastning upprätta tvenne ungdomshem, ett för manlig och ett för kvinnlig ungdom.

Hemmet, som tidigare stått under förvaltning av en särskild styrelse, har enligt stadsfullmäktiges beslut den 20 december 1948 överförs till barnavårdsnämndens förvaltning från och med år 1949.

Föreståndare (19).

Jansson, Å. J.

En *assistent*, en *husmoder*. — En *kokerska*, två *arbetsbiträden*.

Ungdomshemmet Giovanni d'Anastasy's minne (för flickor).

Regeringsgatan 93 A, C.; t. 2050 55.

Hemmet har 17 platser.

Beträffande hemmets tillkomst, se Ungdomshemmet Giovanni d'Anastasy's minne Götgatan 71

(se ovan). Flickhemmet stod tidigare under samma särskilda styrelse som sistnämnda hemmen har enligt stadsfullmäktiges beslut från och med år 1949 överförs till barnavårdsnämndens förvaltning.

Föreståndarinna (15).

Kjellin, Elsa I. R., tjl., tf. Wiberg, Ada-Mia S.
En *husmoder*. — En *kokerska*.

Ungdomshemmet Grönbrink.

Grönbrink 3, Sv.; t. 4559 88.

Den 16 maj 1944 beslöt barnavårdsnämnden förhyra den förutvarande brandstationsbyggnaden i Grönbrink vid Liljeholmen dels till personalbostäder för Nybodahemmets räkning, dels för anordnande av ett provisoriskt hem för manlig ungdom. Ungdomshemmet, som vid öppnandet i december månad 1944 hade 20 platser, förvaltades t. o. m. år 1948 av dåvarande styrelsen för ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne, varefter det enligt stadsfullmäktiges beslut överfördes till barnavårdsnämndens förvaltning. I samband med nedläggandet av verksamheten vid ungdomsförläggningen Blecktornsparken har organisationen vid hemmet undergått vissa ändringar, varvid platsantalet höjts till 24.

Föreståndare (17).

Skoog, K. H.

En *assistent*, en *husmoder*. — En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*, en halvtidsanställd *städerska*.

Högalids ungdomshem.

Ansgariegatan 8, Sv.; t. 4142 95.

Hemmet har 24 platser för manlig ungdom och öppnades i slutet av år 1948. Lokalerna äro inrymda i en bostadsfastighet, tillhörande aktiebolaget Stockholmshem.

Föreståndare (17).

Asker, E. A.

En *assistent*, en *husmoder*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*, ett *arbetsbiträde*.

Hökarängens flickhem.

Tobaksvägen 21, Enskede; t. 9417 77.

Hemmet, som har 12 platser och togs i bruk i oktober månad 1950, är inrymt i en av aktiebolaget Stockholmshem för ändamålet uppförd byggnad. Hemmet utnyttjas provisoriskt som hem för blivande mödrar.

Föreståndarinna (Ex. 13).

Hernlund, f. Henricson, Ruth K.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Katarina ungdomshem.

*Katarina Bangata 70 (Lilla Blecktor-
net), Sö.; t. 40 33 54.*

Hemmet, som öppnades i juli 1928 och tidigare benämndes Läringshemmet för gossar, fungerade ursprungligen i huvudsak som ett eftervårdsinternat för från stadens skyddshem villkorligt utskrivna elever, vilka antingen saknade egna hem eller ock på grund av förhållandena i föräldrahemmet icke kunde omedelbart dit återlämnas. Under senare år har hemmet emellertid fått ungefärligen samma karaktär som ungdomshemmen och alltså i icke ringa omfattning kommit att mottaga även icke omhändertagna ungdom. Fr. o. m. år 1949 har därför hemmet, som för närvarande har 19 platser, även formellt jämställts med övriga ungdomshem under benämningen Katarina ungdomshem.

Föreståndare (16).

Björnström, K. Y.¹), tjl., tf. Otterstad, B. O.

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*.

Klara flickhem.

Klarabergsgatan 42, C.; t. 21 74 44.

Klara flickhem, som är inrymt i en staden tillhörig fastighet, har 10 platser och togs i bruk i slutet av år 1947.

Föreståndarinna (Ex. 14).

Holm, Gunborg Ch. K., tjl. (se nedan), tf. Ekstrand, f. Wistrand, Gunborg E.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Skrubba ungdomshem.

*Skrubba; postadress: Stockholm 20;
t. 93 01 02.*

Sedan ungdomsvårdsskoleverksamheten vid Skrubba nedlagts fr. o. m. den 1 juli 1949, har — i avvaktan på slutförande av en av stadskollegiet beslutad utredning rörande fastighetens framtida användning — den förutvarande skolhemsbyggnaden fått tagas i anspråk som ett provisoriskt ungdomshem med 18 platser för manlig ungdom (se Skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, sid. 323).

Föreståndare (Ex. 20).

Vakant, *tf. Freyne, E. H. (se sid. 324).*

Assistenten (Ex. 15).

En vakant, *tf. Larsson, Emil W., stadsfullm.; en vakant.*

En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*.

¹) Åtnjuter avlöning enl. lönegr. 20.

Skärsätra flickhem.

Centralvägen 2, Lidingö; t. 65 51 40.

Stiftelsen Metodistkyrkans centralmission drev å sin egendom, stadsägorna 1572—1573—1574 å Skärsätra, Lidingö, under ett flertal år ett upptagningshem, som år 1946 intogs i barnhemsplanen för Stockholms stad. Den 15 oktober 1952 beslöt stadsfullmäktige, sedan stiftelsen utbjudit egendomen till försäljning, dels anvisa fastighetsnämnden anslag för förvärfv av egendomen, dels uppdraga åt barnavårdsnämnden att tills vidare förvalta densamma (Utl. 1952: nr 345). Hemmet, som övertogs av staden den 16 november 1952 hade 18 platser för barn i åldern 3—7 år.

Under år 1954 kommer emellertid egendomen att tagas i anspråk såsom ungdomshem, varvid det speciella klientelet vid Stigbergets flickhem kommer att överflyttas dit. Platsantalet kommer i samband härmed att sänkas till 14.

Föreståndarinna (17).

Nilsson, Britta, tjl.

En *husmoder*. — En *kokerska*.

Ungdomshemmet Stadsgården 18.

Stadsgården 18, Sö.; t. 43 34 39.

Hemmet är beläget i en staden tillhörig fastighet och öppnades den 21 december 1953. Det utgör ersättning för det tidigare upptagningshärberget för manlig ungdom vid Klarabergsgatan 33 (Norra ungdomshemmet), vars verksamhet upphörde den 18 juni 1953 på grund av — för genomförandet av planen för Nedre Norrmalms reglering — förestående rivning av huset. Antalet platser uppgår till 16.

Föreståndare (Ex. 16).

Vakant, *tf. Lindgren, E. A.*

Ett deltidsanställt *arbetsbiträde*.

Stigbergets flickhem.

Fjällgatan 25, Sö.; t. 40 20 45.

Hemmet, som öppnades i augusti 1928 och tidigare benämndes Läringshemmet för flickor, har 14 platser. Beträffande dess tidigare karaktär hänvisas till den redogörelse, som lämnats för Katarina ungdomshem (se ovan). I samband med att hemmets gamla klientel flyttas till Skärsätra flickhem (se ovan), kommer verksamheten vid Essinge flickhem att i stället överflyttas hit.

Föreståndarinna (Ex. 15).

Vakant, *tf. Holm, Gunborg Ch. K.*

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Tranebergs ungdomshem.

Svartviksvägen 10, Bromma; t. 26 39 56.

Tranebergs ungdomshem, som öppnades i början av år 1947 och har 16 platser för manlig ungdom, är inrymt i en staden tillhörig byggnad.

Föreståndare (Ex. 16).

Vakant, t.f. Nilsson, G. R.

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett *köksbiträde*.

Ungdomshemmet i Ulvsunda.

*Johannesfredsvägen 38, Bromma;
t. 26 13 39.*

Hemmet, som är inrymt i en bostadsfastighet tillhörande Hyresgästernas Sparkasse- och Byggnadsförening i Stockholm u. p. a., har 11 platser för manlig ungdom och öppnades i februari månad 1946. T. o. m. år 1948 stod hemmet under förvaltning av styrelsen för ungdomshemmen Giovanni d'Anastasy's minne, men blev fr. o. m. år 1949 enligt stadsfullmäktiges beslut överfört till barnavårdsnämndens förvaltning.

Föreståndarinna (15).

Danielsson, f. Månsson, Hilda T.

En *husmoder*. — Ett *arbetsbiträde*.

Läringshem.

Läringshemmet Fredrik Barcks minne.

Flemingatan 85, K.; t. 53 86 54.

Stadsfullmäktige beslöt den 30 juni 1933 att med användande av till staden av fröken Maria Barck år 1906 och 1911 donerade medel (Fredrik Barcks donationsfond) upprätta ett läringshem, benämnt Fredrik Barcks minne. Hemmet öppnades den 1 oktober 1933.

Hemmets ändamål är att åt fattiga och välartade ungdomar, företrädesvis lärjungar i Stockholms stads skolor för yrkesundervisning i snickeri eller smidesarbete, bereda skydd, fostran och god omvårdnad. Hemmet har plats för 26 ungdomar.

Hemmet står under ledning av en styrelse, bestående av fem för två år valda ledamöter, av vilka en, tillika ordförande, utses av stadskollegiet, två av barnavårdsnämnden och två av lärings- och yrkesskolstyrelsen. För var och en av ledamöterna tillställs i enahanda ordning en suppleant. Styrelsen utser inom sig för ett år i sänder en verkställande ledamot.

Intagning å hemmet sker efter beslut av dess styrelse. Där ej styrelsen finner särskilda skäl annat föranleda, må yngling icke kvarstanna å hemmet mer än tre år.

Reglemente. Reglemente för läringshemmet Fredrik Barcks minne, antaget av SF 30 juni 1933, fastställt av ÖA 24 juli 1933 (Kf 1933: nr 40).

Styrelse.

Eriksson, Arthur W., metallarbetare, stadsfullm., ordf. (utsedd av stadskollegiet); *Malmroth, f. Herlitz, Elsa, fru, stadsfullm., Vigedal, B. R., instruktör, stadsfullm. (utsedda av barnavårdsnämnden); Edstam, A. M. (Anna-Maja), extra folkskolinspektör, stadsfullm., *Forsell, E. E., direktör, vice ordf. (utsedda av lärings- och yrkesskolstyrelsen).

Suppleanter¹⁾: Karlsson, Hans G. B., ombudsman, stadsfullm. (utsedd av stadskollegiet); *Rosén, Ingrid M., folkskollärare, Gullstrand, A. M., rådmän (utsedda av barnavårdsnämnden); Carlsson, f. Olsson, Elna S. E., fru, *Heyman, f. Almstrand, Ingrid, fru (utsedda av lärings- och yrkesskolstyrelsen).

Föreståndare (6,132 kr.).

Pålsson, E. A. V.

En *husmoder*. — En *kokerska*, ett *arbetsbiträde*.

Stockholms stads barnsköterskeskola.

Skänegatan 118, Sö.; t. 40 31 19. Expedition Vasagatan 23—25, 3 tr. (postadress Stockholm 1); t. 22 55 00 (växel).

Vid barnhemmet Eurenii minne (se sid. 314). har barnskötersk utbildning, vad avser vård av späda barn, bedrivits sedan år 1921. Utbildningstidens längd var först fyra månader men utsträcktes efter barnavårdsnämndens övertagande av hemmet år 1950 till sex månader. Stadsfullmäktige godkände härefter den 19 juni 1952, att barnavårdsnämnden genom utvidgning av den dittillsvarande utbildningen anordnade en barnskötersk utbildning, som ansluter sig till av socialstyrelsen i samråd med överstyrelsen för yrkesutbildning utfärdade nya allmänna bestämmelser för elevutbildning vid barnavårdsanstalter (Utl. 1952: nr 233).

Den nya barnskötersk utbildningen, vilken erhållit namnet Stockholms stads barnsköterskeskola, tog sin början den 1 oktober 1952 och omfattar utbildning under åtta månader i vård av såväl spädbarn som småbarn. Skolans styrelse består av barnavårdsnämndens anstaltsdelegerade jämte rektor, vilken efter skolstyrelsens förslag förordnas av överstyrelsen för yrkesutbildning. Utbildningen är huvudsakligen förlagd till tre av nämndens barnhem, barnhemmet Eurenii minne, Reimersholme barnhem och Älvsjö barnhem. Högsta antal elever samtidigt

¹⁾ Suppleanterna skola inträda i den ordning, vari de här äro upptagna.